

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ
ΜΟΝΑΔΑ ΕΡΕΥΝΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΚΑΙ ΕΠΙΧΙΕΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑΣ
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ
ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ



ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2018

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ 2.2.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ: «ΚΡΗΤΗ» 2014-2020

ΑΞΟΝΑΣ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑΣ: 4

ΘΕΜΑΤΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ/ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ: 8.ν

ΕΙΔΙΚΟΣ ΣΤΟΧΟΣ: 21

ΠΕΔΙΟ ΠΑΡΕΜΒΑΣΗΣ /ΤΥΠΟΣ ΔΡΑΣΕΩΝ/ ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ: 106 / 8.ν.1

ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ: 228.000 €



Ρέθυμνο, Ιανουάριος 2018

Πίνακας περιεχομένων

Ευχαριστίες	viii
Συντομογραφίες.....	ix
Σύνοψη (Executive Summary).....	10
1. Εισαγωγή.....	13
2. Ταυτότητα των Ερευνών.....	15
2.1. Γενική μεθοδολογία	15
2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ).....	15
2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας.....	15
2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης.....	16
2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος.....	20
2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις.....	22
2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ).....	23
2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας.....	23
2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης.....	24
2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος.....	27
2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις.....	29
2.4. Καθαρή Βαθμολογίας Υποστηρικτή - Net Promoter Score (NPS).....	30
3. Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού.....	31
3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας.....	31
3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία	31
3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματιών εργαζομένων	32
3.1.3 Είδη Εργασίας	33
3.1.4 Εποχική Εργασία	35
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση	37
3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο.....	37
3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα.....	37
3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα	38
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία	39
3.1.10 Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας	40
3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού	42

3.2.1	Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού	42
3.2.2	Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων	42
3.2.3	Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα.....	43
4.	Δείκτες επιχειρήσεων	45
4.1.	Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης.....	45
4.1.1	Τύποι Επιχειρήσεων	45
4.1.2	Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα	46
4.2.	Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων	47
4.2.1	Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων	47
4.2.2	Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων.....	48
4.2.3	Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας.....	49
5.	Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων	51
5.1.1	Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες.....	51
5.1.2	Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του	53
5.1.3	Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων.....	54
5.1.4	Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας.....	54
5.1.5	Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας	56
6.	Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση.....	58
6.1.1	Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις.....	58
6.1.2	Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις.....	59
6.1.3	Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις.....	61
6.1.4	Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων.....	62
6.2.	Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση	63
6.2.1	Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης	63
6.2.2	Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση	64
6.2.3	Γνώμη εργαζομένων για τη κατάρτιση.....	64
6.2.4	Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό	66
6.3.	Επιχειρήσεις - κατάρτιση.....	67
6.3.1	Γνώμη επιχειρήσεων για επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης.....	67
6.3.2	Γνώμη επιχειρήσεων για την εκτίμηση των προγραμμάτων κατάρτισης από τους εργαζόμενους.....	67
6.4.	Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης.....	68
6.4.1	Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	68

6.4.2	Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό	69
6.4.3	Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις	70
7.	Επίλογος.....	71
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Πίνακες δεδομένων		72
ΠΑΡΑΤΗΜΑ ΙΙ - Ερωτηματολόγια.....		88

Γραφήματα

Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006.....	17
Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003.....	18
Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001.....	18
Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002.....	21
Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005.....	21
Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	22
Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και δείγμα ΕΕ2018 – 002001.....	25
Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και σύγκριση με δείγμα ΕΕ 2018– 002002.....	26
Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις – 002004.....	27
Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001.....	28
Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001.....	31
Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010.....	32
Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021.....	33
Γράφημα 14: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022.....	34
Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α.....	35
Γράφημα 16: Εποχική εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003.....	36
Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	36
Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018.....	37
Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	38
Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007.....	39
Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014.....	39
Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015.....	40
Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003.....	41
Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002.....	42
Γράφημα 25: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005.....	43
Γράφημα 26: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	45
Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002.....	46
Γράφημα 28: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002.....	47
Γράφημα 29: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001.....	48
Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	49
Γράφημα 31: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003.....	52
Γράφημα 32: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008.....	52
Γράφημα 33: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D0100453	
Γράφημα 34: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005.....	54
Γράφημα 35: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002.....	54
Γράφημα 36: Νέες θέσεις στο ερχόμενο 6μηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005.....	55
Γράφημα 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	56
Γράφημα 38: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004.....	58
Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003.....	58
Γράφημα 40: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	59

Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007	60
Γράφημα 42: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005	62
Γράφημα 43: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002	63
Γράφημα 44: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002	63
Γράφημα 45: Δείκτης NPS γνώμης ανέργων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας – F01008	64
Γράφημα 46: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01011	65
Γράφημα 47: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης με έξοδα της επιχείρησης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01010	66
Γράφημα 48: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003.....	66
Γράφημα 49: Δείκτης NPS επιχειρήσεων για την επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης στους εργαζόμενους – F02015	67
Γράφημα 50: Δείκτης NPS γνώμης επιχειρήσεων για το επίπεδο ικανοποίησης των εργαζομένων από τα προγράμματα κατάρτισης που εκείνες προσφέρουν – F02016.....	68
Γράφημα 51: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013	69
Γράφημα 52: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015	70
Γράφημα 53: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012	71

Πίνακες

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ - 001009.....	19
Πίνακας 2: Εργατικό δυναμικό και αποκλιμάκωση της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2016-2018).....	31
Πίνακας 3: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001	43
Πίνακας 4: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007.....	49
Πίνακας 5: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΙΕΑΔ-ΕΛΣΤΑΤ - 01001	72
Πίνακας 6: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002.....	72
Πίνακας 7: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003	72
Πίνακας 8: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005	72
Πίνακας 9: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:.....	73
Πίνακας 10: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008.....	73
Πίνακας 11: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελματιών- 01010	73
Πίνακας 12: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) της ΕΕ (2018)συγκριτικά με ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και με ΕΡΓΑΝΗ (2016) – 002001	74
Πίνακας 13: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΕ (2018) συγκριτικά με ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και ΕΡΓΑΝΗ (2016) – 002002	74
Πίνακας 14: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004.....	74
Πίνακας 15: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001.....	75
Πίνακας 16: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003	75
Πίνακας 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004.....	75
Πίνακας 18: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005.....	76
Πίνακας 19: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007	76
Πίνακας 20: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010.....	76
Πίνακας 21: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014	76
Πίνακας 22:Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015	77
Πίνακας 23: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανά φύλο - Α01018.....	77
Πίνακας 24: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021	77
Πίνακας 25: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022	77
Πίνακας 26: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001	78
Πίνακας 27: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001	79
Πίνακας 28:Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004.....	79
Πίνακας 29:Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001	79
Πίνακας 30: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά κλάδο δραστηριότητας–C01002	80
Πίνακας 31: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001.....	80
Πίνακας 32: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002.....	80
Πίνακας 33: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002	81
Πίνακας 34: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003	81
Πίνακας 35: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004.....	81
Πίνακας 36: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005	81
Πίνακας 37: Νέες θέσεις στο ερχόμενο 6μηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005	82
Πίνακας 38: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006.....	82
Πίνακας 39: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008: ..	83

Πίνακας 40: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - F01002.....	83
Πίνακας 41: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –F01005.....	83
Πίνακας 42: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002.....	83
Πίνακας 43: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003.....	84
Πίνακας 44: Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης με πρωτοβουλία του εργοδότη – F01004.....	84
Πίνακας 45: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015.....	84
Πίνακας 46: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002.....	85
Πίνακας 47:Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003.....	85
Πίνακας 48: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004.....	85
Πίνακας 49: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005.....	85
Πίνακας 50: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006.....	86
Πίνακας 51: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007.....	86
Πίνακας 52: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012.....	87
Πίνακας 53: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013.....	87

Ευχαριστίες

Η Ομάδα Έργου του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας στην Κρήτη εκφράζει τις θερμές ευχαριστίες της προς τον κο Σταύρο Γαβρόγλου, Προϊστάμενο της Διεύθυνσης Ενεργητικών Πολιτικών και Διεθνών Δικτύων του Εθνικού Ινστιτούτου Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού, για την πολύτιμη συνδρομή του στην παροχή των στατιστικών δεδομένων.

Συντομογραφίες

ΕΑΔ	Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΕ	Έρευνα Επιχειρήσεων
ΓΕΜΗ	Γενικό Εμπορικό Μητρώο
ΕΙΕΑΔ	Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού
ΕΛΣΤΑΤ	Ελληνική Στατιστική Αρχή
ΜΕΑΕ	Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας (πρώην Μονάδας Ερευνών Αγοράς και Κοινής Γνώμης)
ΜΟ	Μέσος Όρος
ΠΜΠΑΕ	Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας
ΣΜΕΡ	Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων
ΣΜΤΕ	Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων
CATI	Computer Aided Telephone Interviewing
EUROSTAT	European Union Statistical Office
ISIC	International Standard Industrial Classification of All Economic Activities
NACE	Statistical Classification of Economic Activities in the European Community
NPS	Net Promoter Score

Σύνοψη (Executive Summary)

Η παρούσα Έκθεση συνιστά το Παραδοτέο Π.2.2 του Έργου «Περιφερειακός Μηχανισμός Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ)» για την Κρήτη που αποτελεί την αποτύπωση των μεγεθών της αγοράς εργασίας στην Κρήτη για το 2018.

Στην Έκθεση γίνεται σύνθεση των αποτελεσμάτων των πρωτογενών ερευνών στο ανθρώπινο δυναμικό (Έρευνα Ανθρώπινου Δυναμικού - ΕΑΔ) και στις επιχειρήσεις (Έρευνα Επιχειρήσεων – ΕΕ).

Για λόγους συγκρισιμότητας των αποτελεσμάτων του ΠΜΠΑΕ διατηρείται αυτούσια η μεθοδολογία μετρήσεων μέσω της υιοθέτησης 5 βασικών δεικτών παρακολούθησης.

Τα βασικά συμπεράσματα που προκύπτουν από την ανάλυση των ποσοτικών ερευνών του 2018 για κάθε ένα από τους δείκτες που παρακολουθούνται συνοψίζονται ως ακολούθως:

- Δείκτης Απασχολησιμότητας και ανεργίας
 - Η εργασία με συμβάσεις ορισμένου χρόνου/ορισμένου έργου καταγράφουν αύξηση σε σχέση με τη εργασία με συμβάσεις αορίστου χρόνου.
 - Σημαντική αύξηση καταγράφεται για την εποχική εργασία έναντι της συνεχούς, ιδιαίτερα για τις γυναίκες.
 - Ο ρυθμός αποκλιμάκωσης της ανεργίας καταγράφεται πολύ χαμηλός σε σχέση με τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ. Η ανεργία παραμένει σε υψηλό ποσοστό.
 - Το ποσοστό ανεργίας για τους Έλληνες παραμένει αμετάβλητο, ενώ σημαντική πτώση παρατηρείται στο ποσοστό ανεργίας των αλλοδαπών. Η πτώση φαίνεται να οφείλεται στο ότι οι αλλοδαποί άνεργοι να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην εποχική εργασία.
 - Αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας καταγράφεται στην ηλικιακή ομάδα 45-54 ετών.
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού
 - Τα μέσα εισοδήματα καταγράφουν οριακή άνοδο και αυξάνει το ποσοστό όσων δηλώνουν ότι ζουν τουλάχιστον ικανοποιητικά.

- Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλό αλλά σημαντικά χαμηλότερο από το 2017.
- Δείκτης αυτοαπασχόλησης/οικογενειακής επιχείρησης
 - Αμετάβλητη είναι η εικόνα ως προς την αυτοαπασχόληση, τις οικογενειακές επιχειρήσεις και τις επιχειρήσεις με εργαζόμενους.
 - Επιβεβαιώνεται και το 2018 ότι στις χαμηλότερες ηλικιακές ομάδες η αυτοαπασχόληση και η επιχειρηματικότητα δεν ευνοούνται.
- Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων
 - Παρατηρήθηκε βελτίωση του μέσου τζίρου και βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων κατά την εκτίμηση των επιχειρηματιών.
 - Οι επιχειρήσεις του κλάδου υπηρεσιών παροχής καταλύματος και υπηρεσιών εστίασης είναι στην καλύτερη οικονομικά κατάσταση ενώ οι επιχειρήσεις του κλάδου των κατασκευών και των αγροκτηνοτροφικών δραστηριοτήτων δηλώνουν ότι βρίσκονται σε οριακή κατάσταση επιβίωσης.
- Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
 - Επιβεβαιώνεται ότι υπάρχει ταύτιση ανάμεσα στην γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας σχετικά με τις ανάγκες τους για χαρακτηριστικά και δεξιότητες. Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων είναι οι τομείς που παρατηρείται η μεγαλύτερη ανάγκη βελτίωσης.
 - Παρατηρείται μείωση του ποσοστού εκείνων που νιώθουν ικανοποιημένοι και ασφαλείς με την εργασία τους και δεν αναζητούν κάποια εργασιακή αλλαγή, γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε κινητικότητα.
 - Οι κατηγορίες επαγγελματιών που καταγράφηκαν ότι θα παρουσιάσουν την μεγαλύτερη ζήτηση για εργασία τους επόμενους 6 μήνες θα είναι οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι απασχολούμενοι στην

παροχή υπηρεσιών και πωλητές. Αυτό σημαίνει ότι οι νέες θέσεις εργασίας για το 2019 θα είναι κυρίως θέσεις χαμηλών προσόντων.

- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόλησης
 - Η συνεχιζόμενη κατάρτιση των εργαζομένων δεν αποτελεί κυρίαρχη επιχειρηματική επιλογή. Η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης γίνεται κυρίως με πρωτοβουλία του εργαζόμενου/ανέργου και όχι με πρωτοβουλία της εργοδοσίας.
 - Καταγράφεται έντονα αρνητική άποψη των ανέργων για το κατά πόσο τα προγράμματα κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν στην εξεύρεση εργασίας.
 - Οι εργαζόμενοι δε θεωρούν ότι μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης ισχυροποιείται η θέση τους στην επιχείρηση, ακόμη και αν η παρακολούθηση γίνεται με πρωτοβουλία/έξοδα της επιχείρησης.
 - Επισημαίνεται και πάλι από τις επιχειρήσεις το πρόβλημα της ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας σχετικά με την προώθηση των προγραμμάτων κατάρτισης.

1. Εισαγωγή

Το Παραδοτέο 2.2. αποτελεί το αποτέλεσμα του Πακέτου Εργασίας 2.2 που αφορούσε στην αποτύπωση των αποτελεσμάτων των δύο πρωτογενών ποσοτικών ερευνών του Περιφερειακού Μηχανισμού Παρακολούθησης της Αγοράς Εργασίας (ΠΜΠΑΕ) στην Περιφέρεια Κρήτης για το έτος 2018.

Το Πακέτο Εργασίας 2.2, όπως και όλη η Δράση 2 του Έργου, έχει σαν στόχο τον κατ' έτος εντοπισμό πιθανών μεταβολών στις συνθήκες της αγοράς εργασίας, στην ανατροφοδότηση των ευρημάτων και τη συγκριτική ανάλυση. Γίνεται δηλαδή συγκριτική ανάλυση των νέων δεδομένων του κάθε έτους με εκείνα των προηγούμενων ετών καθώς και της αρχικής μέτρησης του 2016 ώστε να εντοπιστούν πιθανές μεταβολές, οι οποίες θα αποτελέσουν τη βάση για την ανατροφοδότηση του προγράμματος reskilling-κατάρτισης της Περιφέρειας Κρήτης (Δράση 3).

Οι ποσοτικές έρευνες στοχεύουν στην καταγραφή των δεικτών που παρακολουθεί το Έργο για την πορεία της αγοράς εργασίας και των αναγκών της στην Περιφέρεια Κρήτης. Οι έρευνες του ΠΜΠΑΕ έχουν τους εξής στόχους:

- Εκτενής καταγραφή της γενικής εικόνας των εργαζομένων και των ανέργων.
- Αποτύπωση των συνθηκών της εξαρτημένης εργασίας.
- Καταγραφή της γνώμης του εργατικού δυναμικού για το ρόλο της κατάρτισης και προσδιορισμός των αναγκών του σε κατάρτιση.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε νέες θέσεις εργασίας.
- Προσδιορισμός των αναγκών των επιχειρήσεων σε κατάρτιση των εργαζομένων.
- Εκτίμηση της οικονομικής ευρωστίας και δυναμικής των επιχειρήσεων

Οι δείκτες που χρησιμοποιούνται ορίστηκαν από τη Δράση 1 ως εξής:

- Δείκτης απασχολησιμότητας και ανεργίας του ανθρώπινου δυναμικού της Περιφέρειας Κρήτης,
- Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργαζομένων
- Δείκτης αυτοαπασχόλησης / οικογενειακής επιχείρησης
- Δείκτης οικονομικής κατάστασης επιχειρήσεων
- Δείκτης αναντιστοιχίας ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων
- Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

Οι δείκτες περιέχουν επιμέρους αναλύσεις που αποτυπώνουν την τρέχουσα κατάσταση.

Οι έρευνες γίνονται μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων (Computer Aided Telephone Interviews), με βάση δομημένα ερωτηματολόγια. Τα δείγματα είναι αντιπροσωπευτικά του εργασιακά ενεργού πληθυσμού και των επιχειρήσεων της Κρήτης.

Το 2018 ο ΠΜΠΑΕ χρησιμοποίησε ως πηγή δευτερογενών δεδομένων το Εθνικό Ινστιτούτο Εργασίας και Ανθρώπινου Δυναμικού (ΕΙΕΑΔ). Τα δεδομένα που διέθεσε το ΕΙΕΑΔ, καθώς και εκείνα που επεξεργάζεται και δημοσιεύει στο σχετικό διαδικτυακό τόπο αναλύσεων¹ αποτέλεσαν τη βάση για τις στρωματοποιήσεις των ερευνών του 2018. Η παροχή στοιχείων από το ΕΙΕΑΔ αντιστάθμισε τη μη παροχή στοιχείων από το Υπουργείο Οικονομικών, αλλά επέφερε και αλλαγές στις στρωματοποιήσεις των ερευνών, επηρεάζοντας τη σύσταση των δειγμάτων κυρίως στην Έρευνα των Επιχειρήσεων.

Μια ακόμη διαφορά στις έρευνες του 2018 είναι η αλλαγή του τρόπου αποτύπωσης της ικανοποίησης των ερωτώμενων για τα προγράμματα κατάρτισης. Ενώ στις έρευνες των προηγούμενων ετών η αποτύπωση της ικανοποίησης από τα προγράμματα κατάρτισης γινόταν μέσω διχοτομικών ερωτήσεων («ΝΑΙ»/ «ΟΧΙ»), στις έρευνες του 2018 υιοθετήθηκε η λογική ανάλυσης του Net Promoter Score (Καθαρής Βαθμολογίας Υποστηρικτή – πρβλ. §2.4).

Στη συνέχεια του κειμένου παρουσιάζονται τα αποτελέσματα των ερευνών με τη μορφή δεικτών. Τα γραφήματα αποσκοπούν στο να δώσουν με εύληπτο και περιεκτικό τρόπο τη συνολική εικόνα αλλά και τις λεπτομέρειες των ευρημάτων. Ο σχολιασμός των γραφημάτων στοχεύει στην αποσαφήνισή τους. Παράλληλα, στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι υπάρχουν πίνακες, πολλοί εκ των οποίων σχετίζονται με τα γραφήματα. Για την αντιστοίχιση γραφημάτων και πινάκων υπάρχει στο τέλος κάθε λεζάντας γραφήματος και πίνακα κοινός αριθμός αναφοράς της σχετικής ανάλυσης.

¹ <https://public.tableau.com/profile/vaios.kotsios.eiead#!/>

2. Ταυτότητα των Ερευνών

2.1. Γενική μεθοδολογία

Τόσο η έρευνα ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ) όσο και η έρευνα επιχειρήσεων (ΕΕ) πραγματοποιήθηκαν μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων με τη μέθοδο CATI (Computer Aided Telephone Interviewing) βάσει δομημένων ηλεκτρονικών ερωτηματολογίων (βλ. ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II).

Η μέθοδος CATI βάσει δομημένου ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου εξασφαλίζει:

- Ταχύτητα στην προσέγγιση του κοινού-στόχου και αντίστοιχα γρήγορη εξαγωγή αποτελεσμάτων.
- Διεξαγωγή της έρευνας με το υψηλότερο δυνατό ποσοστό ασφάλειας.
- Η χρήση ηλεκτρονικού ερωτηματολογίου δεν επιτρέπει εξωτερική παρέμβαση ή και ανθρώπινο λάθος από την πλευρά του ερευνητή.
- Γίνεται ποιοτικός έλεγχος του συνόλου των συνεντεύξεων με τη μέθοδο της συνακρόασης.
- Τα στοιχεία των συνεντεύξεων περνούν αυτόματα σε ειδικά διαμορφωμένο πρόγραμμα επεξεργασίας.

2.2. Χαρακτηριστικά της έρευνας ανθρώπινου δυναμικού (ΕΑΔ)

2.2.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

2.2.1.1 Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Το δειγματοληπτικό πλαίσιο παρέμεινε σταθερό. Οι τηλεφωνικοί αριθμοί αντλήθηκαν από διαθέσιμους τηλεφωνικούς καταλόγους.

2.2.1.2 Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν άτομα μεταξύ 18 και 67 ετών που δεν ήταν συνταξιούχοι, άεργοι και δημόσιοι υπάλληλοι.

2.2.1.3 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης και τους συμμετέχοντες στο Παραδοτέο 2.2.

Αυτούσιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγι.

2.2.1.4 Διάρκεια έρευνας πεδίου

Η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκησε από 17/4/2018 έως 27/4/2018.

2.2.1.5 Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της ΕΑΔ προσεγγίστηκαν περίπου 1650 επιλέξιμοι ερωτώμενοι, εκ των οποίων **n=1074** δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~65%).

Ο πληθυσμός του ενεργού εργατικού δυναμικού στο Β' Τρίμηνο του 2016 ανήλθε σε 289.200 (ΕΛΣΤΑΤ-2017Β). Το στοιχείο αυτό προσδιορίζει για την Έρευνα την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού σε 0,37%.

2.2.1.6 Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 3%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.2.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Η στρωματοποίηση του δείγματος του ενεργού ανθρώπινου δυναμικού τηρήθηκε ως προς τις εξής παραμέτρους:

- Κατά φύλο
- Κατά νομό και εργασιακή κατάσταση (εργαζόμενοι / άνεργοι)
- Κατά κλάδο δραστηριότητας
- Κατά υπηκοότητα (Έλληνες – αλλοδαποί)

Οι έλεγχοι στρωματοποίησης δίνονται διαγραμματικά στις επόμενες σελίδες, όπου επισημαίνονται και σχολιάζονται οι αποκλίσεις που παρουσιάζονται.

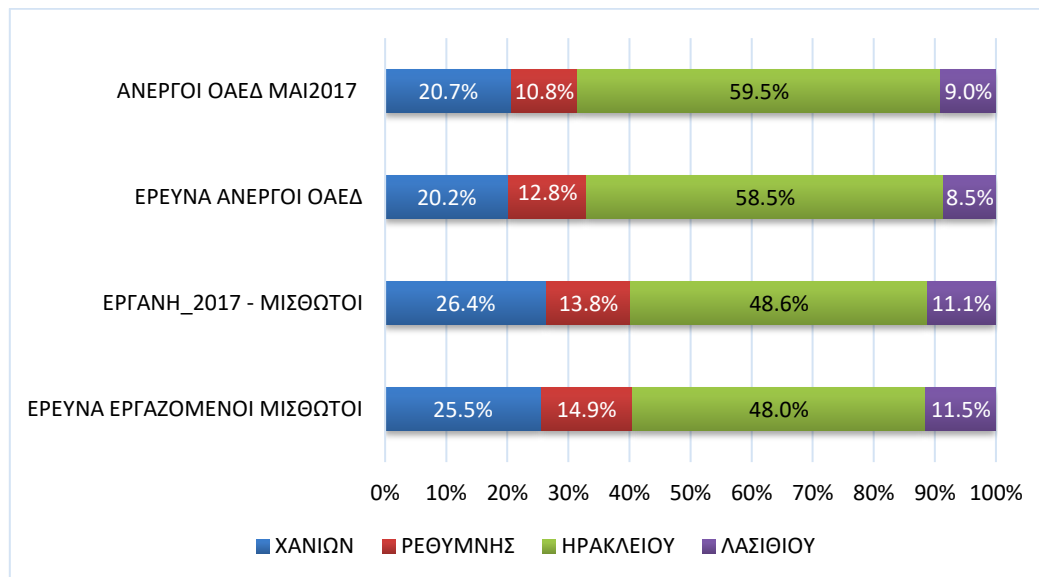
2.2.2.1 Στρωματοποίηση κατά φύλο

Το δείγμα της ΕΑΔ ως προς την αποτύπωση των δύο φύλων κατέγραψε ποσοστό ανδρών 55,7% (ΕΙΕΑΔ: 54,1%) και γυναικών 44,3% (ΕΙΕΑΔ: 45,9%). Επομένως η απόκλιση είναι κάτω του 1% στη ως προς την κατά φύλο στρωματοποίηση (Πίνακας 1 στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι).

2.2.2.2 Στρωματοποίηση κατά νομό και εξαρτημένη εργασία/εγγραφή στον ΟΑΕΔ

Για τον έλεγχο του δείγματος ως προς την κατανομή του ενεργού εργατικού δυναμικού στους νομούς κρίθηκε σκόπιμο να ελεγχθεί η στρωματοποίηση του δείγματος της Έρευνάς μας ως προς δύο παραμέτρους:

- Ανέργους εγγεγραμμένους στα μητρώα του ΟΑΕΔ σε σχέση με τα στοιχεία που παρείχε ο ΟΑΕΔ και αφορούσαν στο Μάιο του 2017.
- Εργαζόμενους με εξαρτημένη σχέση εργασίας σε σχέση με τα αποτελέσματα της τελευταίας απολογιστικής έκθεσης του ΕΡΓΑΝΗ 2017².

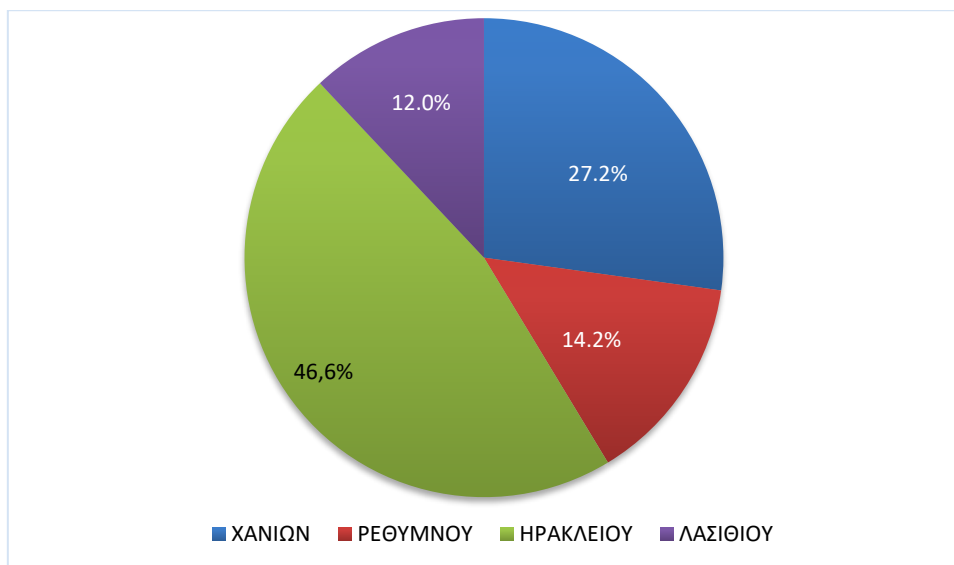


Γράφημα 1 Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006

Το Γράφημα 1 δίνει τη σύγκριση των δύο παραμέτρων στρωματοποίησης του δείγματος και μπορεί να διαπιστωθεί ότι οι αποκλίσεις που παρατηρούνται είναι στα όρια της ακρίβειας της Έρευνας. Τα μεγέθη της Έρευνας αποτυπώνονται στις μπάρες «ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ» και «ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟ ΜΙΣΘΩΤΟΙ».

Σε σχέση με την κατανομή των ερωτώμενων του δείγμα στους τέσσερις νομούς το αποτέλεσμα φαίνεται στο Γράφημα 2, το οποίο δεν υπόκειται σε έλεγχο στρωματοποίησης, αλλά παρατίθεται για εποπτικούς λόγους.

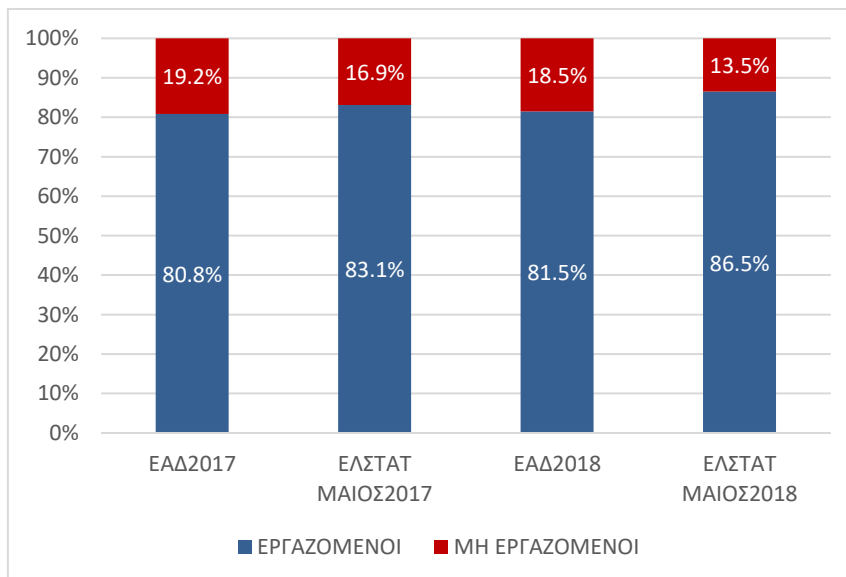
² ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ, ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΗΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗΣ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ ΤΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ – ΜΙΣΘΩΤΩΝ ΜΕ ΣΧΕΣΗ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥ, Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού Παρακολούθησης και Αξιολόγησης Πολιτικών Εργασίας «ΕΡΓΑΝΗ» και Κοινωνικής Προστασίας, Ομάδα Διαχείρισης του Πληροφοριακού Συστήματος «ΕΡΓΑΝΗ», Οκτώβριος 2017.



Γράφημα 2: Κατανομή ερωτώμενων του δείγματος ανά νομό – 001003

Στην Έρευνα δεν θεωρήθηκαν επιλέξιμοι οι άεργοι. Ως τέτοιοι θεωρήθηκαν όσοι δεν έχουν εργαστεί ποτέ ούτε αναζητούν ενεργά απασχόληση (οικονομικά μη ενεργοί).

Σε ό,τι αφορά την αποτύπωση της ανεργίας, αυτή καταγράφεται στο επόμενο γράφημα και συγκρίνεται με τη (γνωστή) καταγραφή της ΕΛΣΤΑΤ για το ΜΑΙΟ 2017 καθώς και την (άγνωστη κατά τη διάρκεια της ΕΑΔ) καταγραφή για το ΜΑΙΟ 2018.



Γράφημα 3: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ και σύγκριση με ΕΛΣΤΑΤ – Α01001

Στην καταγραφή της ανεργίας της ΕΑΔ 2018 παρατηρείται μεγάλη απόκλιση σε σχέση με την εκτίμηση της ΕΛΣΤΑΤ για το Μάιο του 2018 η οποία φτάνει το 5%. Στο Παραδοτέο 2.1 παρατηρήθηκε επίσης απόκλιση η οποία, μετά τη διόρθωση της ΕΛΣΤΑΤ για το Μάιο του 2017, κατέληξε στο 2,3%. Η διαφορά ενδεχομένως οφείλεται στο ότι οι ΕΑΔ

υπολογίζουν άμεσα το αποτέλεσμα, όπως προκύπτει από τις δειγματοληψίες, ενώ η ΕΛΣΤΑΤ εφαρμόζει συγκεκριμένη μεθοδολογία παραγωγής μηνιαίων εκτιμήσεων³

2.2.2.3 Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η ταξινόμηση των κλάδων δραστηριότητας στους οποίους απασχολούνται ή, προκειμένου για ανέργους, απασχολήθηκαν για τελευταία φορά πριν καταστούν άνεργοι οι ερωτώμενοι του δείγματος, ακολούθησε τη αναθεωρημένη Στατιστική Ταξινόμηση των Κλάδων Οικονομικής Δραστηριότητας (ΣΤΑΚΟΔ–03) της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ), η οποία προέρχεται από τις αντίστοιχες ονοματολογίες δραστηριοτήτων του Γραφείου Στατιστικής των Ηνωμένων Εθνών (ISIC) και της Ευρωπαϊκής Ένωσης (NACE). Οι βασικοί κλάδοι (μονοψήφια κωδικοποίηση), ομαδοποιημένοι σύμφωνα με το πρότυπο της ΕΛΣΤΑΤ, φαίνονται στον πίνακα που ακολουθεί.

Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΑΔ	Ποσοστό ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ	Απόκλιση
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	162	15.1%	15.0%	-0.1%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	63	5.9%	7.7%	1.8%
ΣΤ. Κατασκευές	51	4.7%	5.8%	1.1%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	215	20.0%	19.0%	-1.0%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	60	5.6%	4.0%	-1.6%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	226	21.0%	19.0%	-2.0%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες	137	12.8%	10.7%	-2.1%
Ο. Εκπαίδευση	61	5.7%	8.1%	2.4%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	42	3.9%	5.8%	1.9%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/ Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	54	5.0%	3.9%	-1.1%
Άλλο	3	0.3%	1.0%	0.7%
Σύνολο	1074	100.0%	100.0%	

Πίνακας 1: Ομαδοποιημένοι ΚΑΔ και απόκλιση ΕΑΔ από ΕΙΕΑΔ/ΕΛΣΤΑΤ - 001009

Από τους κλάδους δραστηριότητας εξαιρέθηκαν εκείνοι της δημόσιας διοίκησης και άμυνας (Ξ). Ο κλάδος της δημόσιας διοίκησης δεν εμπίπτει στο στόχο της κατάρτισης με την έννοια που αυτή έχει στις ιδιωτικές επιχειρήσεις. Λόγω χαμηλού αριθμού παρατηρήσεων σε συγκεκριμένους κλάδους δραστηριότητας, για την ανάλυση των αποτελεσμάτων εφαρμόστηκε ομαδοποίησή τους. Η ομαδοποίηση έλαβε υπ' όψιν την αντίστοιχη ομαδοποίηση που εφαρμόζει η ΕΛΣΤΑΤ (κλάδοι Β,Γ,Δ,Ε, και Ρ,Σ), αλλά και

³ [ΕΛΣΤΑΤ, Μεθοδολογία παραγωγής μηνιαίων εκτιμήσεων \(Ιανουάριος 2007 - \)](#)

την απασχόληση εργατικού δυναμικού με κοινά προσόντα/χαρακτηριστικά (κλάδοι Ι,Κ,Λ,Μ,Ν).

Σε κανένα από τους ομαδοποιημένους κλάδους δραστηριότητας δεν ξεπεράστηκε το ποσοστό σφάλματος της έρευνας. Τις μεγαλύτερες αποκλίσεις παρουσίασαν ο κλάδος *Ο. Εκπαίδευση* και ο κλάδος *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες*, αλλά οι αποκλίσεις ήταν κάτω του 3%.

2.2.2.4 Στρωματοποίηση κατά εθνικότητα (Έλληνες-αλλοδαποί)

Ο έλεγχος της στρωματοποίησης κατά εθνικότητα αφορούσε κυρίως την αποτύπωση στο δείγμα ποσοστού αλλοδαπών κοντά στο ποσοστό 8,6% που καταγράφηκε απογραφικά από το ΕΙΕΑΔ για το εργατικό δυναμικό της Κρήτης το 2017. Το ποσοστό αυτό διαφέρει από το 11% του συνολικού πληθυσμού της Κρήτης που χρησιμοποιήθηκε ως δεδομένο στρωματοποίησης για τις προηγούμενες έρευνες ΕΑΔ.

Στην ΕΑΔ συμμετείχαν 69 αλλοδαποί δηλ. ποσοστό 6,4% των ερωτηθέντων (απόκλιση 2,2% από το ΕΙΕΑΔ). Οι Αλβανοί αποτελούν το 3,8% του δείγματος και οι Βούλγαροι το 0,9%.

Πρέπει να σημειωθεί ότι η προσέγγιση των αλλοδαπών μέσω τηλεφωνικών συνεντεύξεων παρουσιάζει πρόβλημα γιατί πολλοί εξ αυτών έχουν δυσκολία στη γλώσσα και στην κατανόηση των ερωτήσεων.

2.2.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

Παρακάτω παρουσιάζονται άλλα χαρακτηριστικά του δείγματος που είναι χρήσιμα στην περεταίρω ανάλυση αλλά δεν ελήφθη υπ' όψιν για τη στρωματοποίηση του δείγματος.

2.2.3.1 Ηλικιακές κατηγορίες

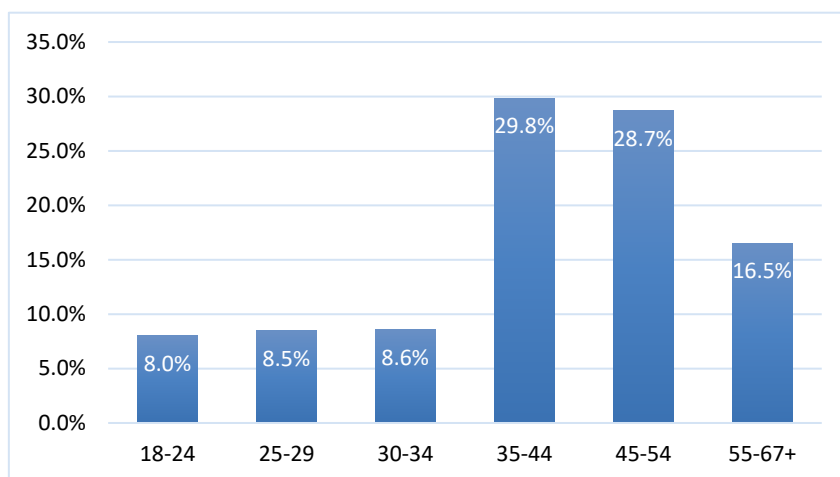
Στο πλαίσιο της ΕΑΔ οι ηλικιακές κατηγορίες διαμορφώθηκαν ως εξής:

- **18-24**
- **25-29**
- **30-34**
- **35-44**
- **45-54**
- **55-67**

Η κατηγορία 15-17 δεν δημοσκοπείται λόγω του ότι τα μέλη της είναι ανήλικοι και η απ' ευθείας τηλεφωνική επαφή μαζί τους είναι αντιδεοντολογική. Περαιτέρω, η συμβολής της συγκεκριμένης ηλικιακής κατηγορίας στο εργατικό δυναμικό είναι μικρή.

Η κατηγορία 67+ δεν εμπίπτει κανονικά στο ενεργό εργατικό δυναμικό. Τα μέλη της κατηγορίας που συνεχίζουν να εργάζονται νόμιμα θεωρούμε ότι είναι πολύ μικρό ποσοστό και, ταυτόχρονα, εκτός των στόχων του Έργου.

Η κατανομή των ηλικιακών ομάδων της ΕΑΔ φαίνεται στο επόμενο Γράφημα:

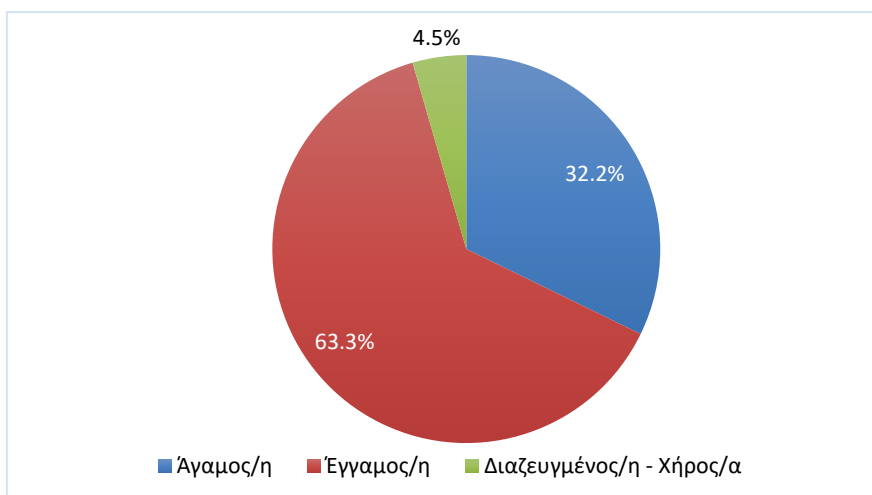


Γράφημα 4: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων – 001002

Σε σχέση με την ΕΑΔ 2017 στην ΕΑΔ 2018 αποτυπώνεται μια έλλειψη παρατηρήσεων στην ηλικιακή ομάδα 30-34, ενώ παρουσιάζονται αυξημένες οι παρατηρήσεις στις ηλικιακές ομάδες 18-24 και 35-44.

2.2.3.2 Οικογενειακή κατάσταση

Για τη διεξαγωγή της ΕΑΔ και την ακρίβεια των αποτελεσμάτων η οικογενειακή κατάσταση δεν περιλήφθηκε στη στρωματοποίηση, αφού δεν αποτελεί παράμετρο ανάλυσης των αποτελεσμάτων. Η καταγραφή της στην ΕΑΔ αποδίδεται στο ακόλουθο γράφημα:

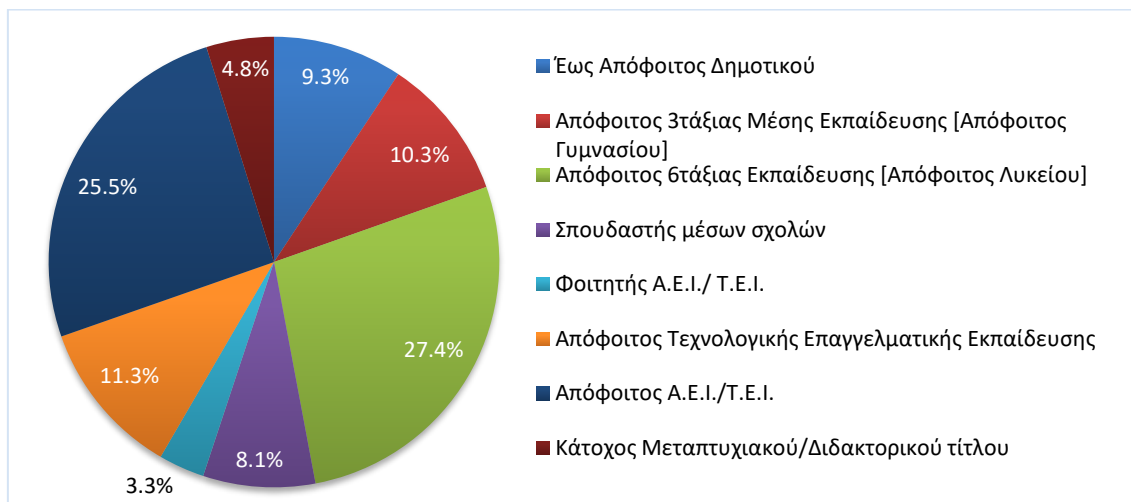


Γράφημα 5: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα – 001005

Σε σχέση με την ΕΑΔ 2017 εμφανίζεται μεγαλύτερος αριθμός παρατηρήσεων στην κατηγορία των έγγαμων και μικρότερος στην κατηγορία των άγαμων. Τα ποσοστά της ΕΑΔ 2018 βρίσκονται πολύ κοντά στα απογραφικά δεδομένα του ΕΙΕΑΔ (άγαμοι : 33%, έγγαμοι: 62%, διαζευγμένοι/χήροι 6%).

2.2.3.3 Επίπεδα εκπαίδευσης

Στην ΕΑΔ καταγράφηκε το επίπεδο εκπαίδευσης των συμμετεχόντων στην έρευνα. Η αποτύπωση φαίνεται στο Γράφημα 6:



Γράφημα 6: Κατανομή ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

Σημειώνεται ότι στην ΕΑΔ καταγράφηκαν σπουδαστές και φοιτητές μόνον εφ' όσον εργάζονται μόνιμα ή περιστασιακά. Σε σχέση με την ΕΑΔ 2017 έχουμε σημαντικά λιγότερες παρατηρήσεις με αποφοίτους 6τάξιας εκπαίδευσης και περισσότερες παρατηρήσεις με απόφοιτους ΤΕΙ.

2.2.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

2.2.4.1 Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Δυο (2) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Περικλής Δράκος, Κωστής Πηγουνάκης)
- Είκοσι τέσσερις (24) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Πέντε (5) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων (~60). Στην Έρευνα δεν χρειάστηκε να γίνει εκτενέστερη πιλοτική έρευνα, καθώς η ΜΕΑΕ είχε διενεργήσει ανάλογη έρευνα στο πλαίσιο του Παραδοτέου 2.1.

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

2.2.4.2 Κλίμακες

Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5). Επίσης, για την αποτύπωση ικανοποίησης, έγινε χρήση του δείκτη NPS (πρβλ. §2.4).

2.3. Χαρακτηριστικά της έρευνας επιχειρήσεων (ΕΕ)

2.3.1 Παράμετροι δειγματοληψίας

2.3.1.1 Δειγματοληπτικό πλαίσιο

Για το σχηματισμό του δειγματοληπτικού πλαισίου συνδυάστηκαν ο διαδικτυακός τηλεφωνικός κατάλογος επιχειρήσεων «Χρυσός Οδηγός» (<http://www.so.gr>) για την Κρήτη, ο διαδικτυακός κατάλογος Creta.gr (<http://creta.gr>) και ο έντυπος οδηγός Greek Travel Pages⁴. Οι δύο πρώτοι αντλήθηκαν μέσω της τεχνικής web scraping⁵ ενώ ο έντυπος κατάλογος ψηφιοποιήθηκε. Η συνδυαστική χρήση των καταλόγων κρίθηκε αναγκαία γιατί οι υφιστάμενοι διαδικτυακοί κατάλογοι δεν ελέγχουν εάν οι καταχωρημένες επιχειρήσεις είναι υφιστάμενες ή έχουν σταματήσει να λειτουργούν.

Η επιλογή των τηλεφωνικών καταλόγων ως δειγματοληπτικά πλαίσια είναι η πλέον αποδεκτή και αξιόπιστη για τηλεφωνικές έρευνες, αλλά ενέχει τον κίνδυνο της μη αντιπροσωπευτικότητας στον βαθμό που δεν περιέχει το σύνολο των επιχειρήσεων. Για το λόγο αυτό χρησιμοποιήθηκαν και περισσότεροι του ενός κατάλογοι.

⁴ <https://www.gtp.gr/mediakit/TheGuideGR.htm>

⁵ https://en.wikipedia.org/wiki/Web_scraping

2.3.1.2 Μονάδες δειγματοληψίας

Ως μονάδες δειγματοληψίας επελέγησαν οι επιχειρήσεις. Για την απάντηση των ερωτηματολογίων προσεγγίστηκαν οι ιδιοκτήτες ή οι διευθυντές των επιχειρήσεων, οι οποίοι ήταν σε θέση να παράσχουν τα στοιχεία που απαιτούνταν για την έρευνα.

2.3.1.3 Ερωτηματολόγιο

Το ερωτηματολόγιο της έρευνας επιχειρήσεων σχεδιάστηκε από τη Μονάδα Ερευνών Αγοράς και Επιχειρηματικότητας του Πανεπιστημίου Κρήτης και τους συμμετέχοντες στο Παραδοτέο 2.2.

Αυτόουσιο το ερωτηματολόγιο που χρησιμοποιήθηκε παρατίθεται στο *ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγιο*.

2.3.1.4 Διάρκεια έρευνας πεδίου

Η έρευνα πεδίου (fieldwork) διήρκησε από 13/11/2018 έως 28/11/2018.

2.3.1.5 Μέγεθος και ποσοστό δειγματοληψίας

Στο πλαίσιο της εν λόγω Έρευνας προσεγγίστηκαν πάνω από 2000 επιχειρήσεις, εκ των οποίων **n=1165** δέχτηκαν να απαντήσουν στο ερωτηματολόγιο (βαθμός απόκρισης: ~68%).

Σύμφωνα με τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ που βασίζονται στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) ο πληθυσμός των επιχειρήσεων που καταγράφηκαν στην Περιφέρεια Κρήτης το Μάρτιο του 2017 ήταν 78195 . Το στοιχείο αυτό μπορεί να δώσει μια τάξη μεγέθους για την κάλυψη (ποσοστό δειγματοληψίας) του πληθυσμού των επιχειρήσεων που προκύπτει 1,5%.

2.3.1.6 Σφάλμα δειγματοληψίας

Δεχόμενοι διάστημα εμπιστοσύνης 95%, το σφάλμα δειγματοληψίας προσδιορίζεται στο 2,9%. Με αυτό το ποσοστό ελέγχεται το δείγμα ως προς τη στρωματοποίησή του.

2.3.2 Έλεγχοι στρωματοποίησης

Προκειμένου στη δημιουργία ικανών βάσεων εντός των επιμέρους κελιών που σχηματίζονται κατά τη διασταύρωση των διαφόρων μεταβλητών, κρίθηκαν αναγκαίες ομαδοποιήσεις στους κλάδους δραστηριότητας (ΚΑΔ-Επίπεδο 1) που συμβαδίζουν με τον τρόπο ομαδοποίησης της ΕΛΣΤΑΤ.

Σε ό,τι αφορά τις επαγγελματικές κατηγορίες χρησιμοποιήθηκε το πρώτο επίπεδο κατηγοριοποίησης, δηλαδή οι γενικές κατηγορίες επαγγελμάτων σύμφωνα με τα πρότυπα της ΕΛΑΣΤΑΤ.

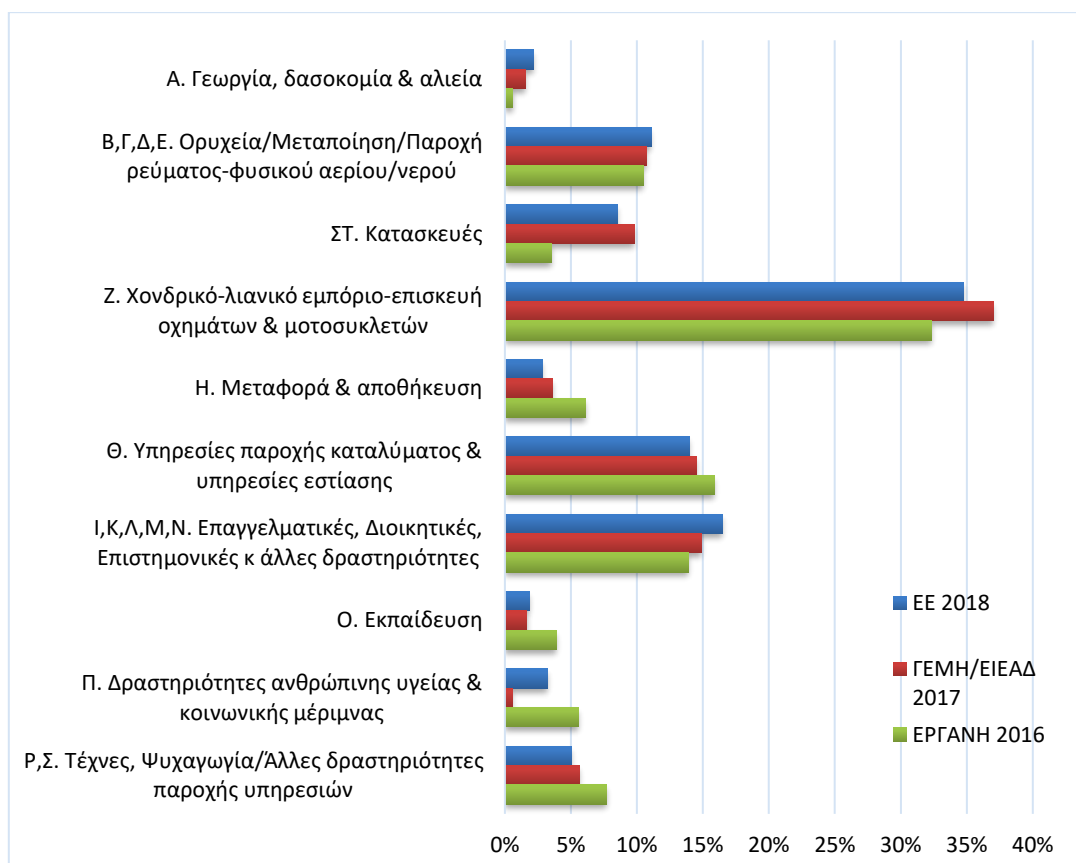
Για τη διεξαγωγή της ΕΕ λήφθηκαν υπόψη τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ που βασίζονται στο Γ.Ε.ΜΗ.:

- η κατά ΕΛΣΤΑΤ ομαδοποιημένη κατανομή των επιχειρήσεων κατά Κωδικό Δραστηριότητας (ΚΑΔ ενός ψηφίου), και
- η γεωγραφική κατανομή των καταγεγραμμένων επιχειρήσεων στους νομούς της Κρήτης.

Στη συνέχεια δίδονται συγκριτικά διαγράμματα μεταξύ των στοιχείων του ΕΙΕΑΔ και του δείγματος της Έρευνας.

2.3.2.1 Στρωματοποίηση κατά κλάδο δραστηριότητας

Η κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ κατά κλάδο δραστηριότητας φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:



Γράφημα 7: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και δείγμα ΕΕ2018 – 002001

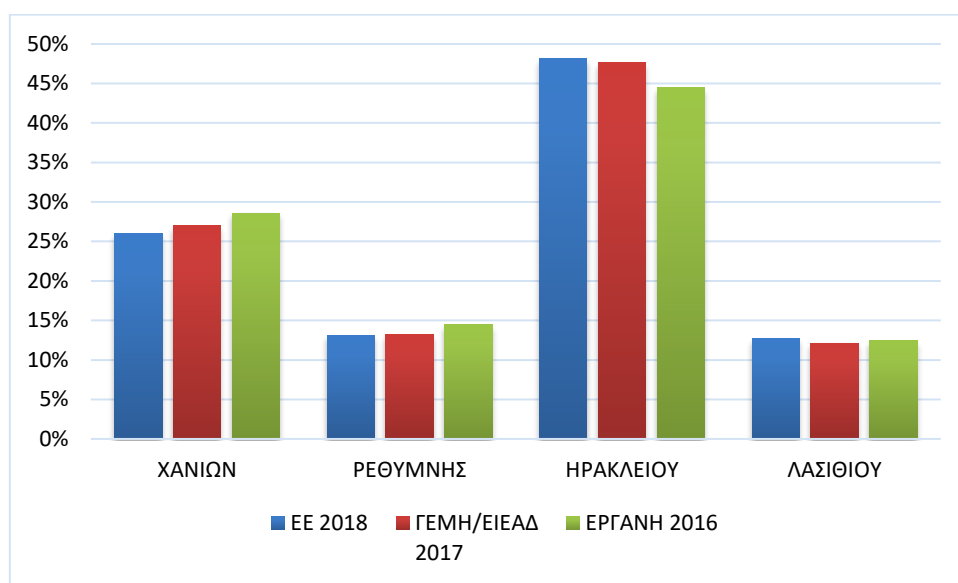
Η στρωματοποίηση του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ 2017 σε σχέση με την στρωματοποίηση του ΕΡΓΑΝΗ 2016 παρουσιάζει μεγάλες αποκλίσεις στους κλάδους ΣΤ. Κατασκευές (+6,3%),

Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας (-5%) και Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών (4,7%). Η υιοθέτηση της νέας στρωματοποίησης, αν και έχει διαφοροποιήσεις σε σχέση με εκείνη που χρησιμοποιήθηκε το 2016 και το 2017, κρίθηκε σκόπιμη ώστε να αποδοθεί η πραγματικότητα και να αυξηθεί η αξιοπιστία των αποτελεσμάτων.

Το δείγμα σε σχέση με τη στρωματοποίηση ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ 2018 παρουσιάζει μικρές αυξητικές αποκλίσεις, κυρίως στους κλάδους με μικρή εκπροσώπηση, όπως Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία (1,6%), Ο. Εκπαίδευση (1,7%), και Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας (0,6%). Οι κλάδοι αυτοί διατηρούνται αυτόνομοι και δεν ενσωματώνονται με άλλους μεγαλύτερους κλάδους για να υπάρχει αντιστοιχία με τα αποτελέσματα των προηγούμενων ετών.

2.3.2.2 Στρωματοποίηση κατά νομό

Η γεωγραφική κατανομή των επιχειρήσεων της ΕΕ στους νομούς της Κρήτης και η σύγκρισή της με τις κατανομές του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ 2017 και ΕΡΓΑΝΗ 2016 φαίνεται στο παρακάτω γράφημα:



Γράφημα 8: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΡΓΑΝΗ (2016), ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και σύγκριση με δείγμα ΕΕ 2018– 002002

Η μέγιστη απόκλιση της στρωματοποίησης από την κατανομή του ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ 2017 παρατηρήθηκε στο νομό Χανίων (1%).

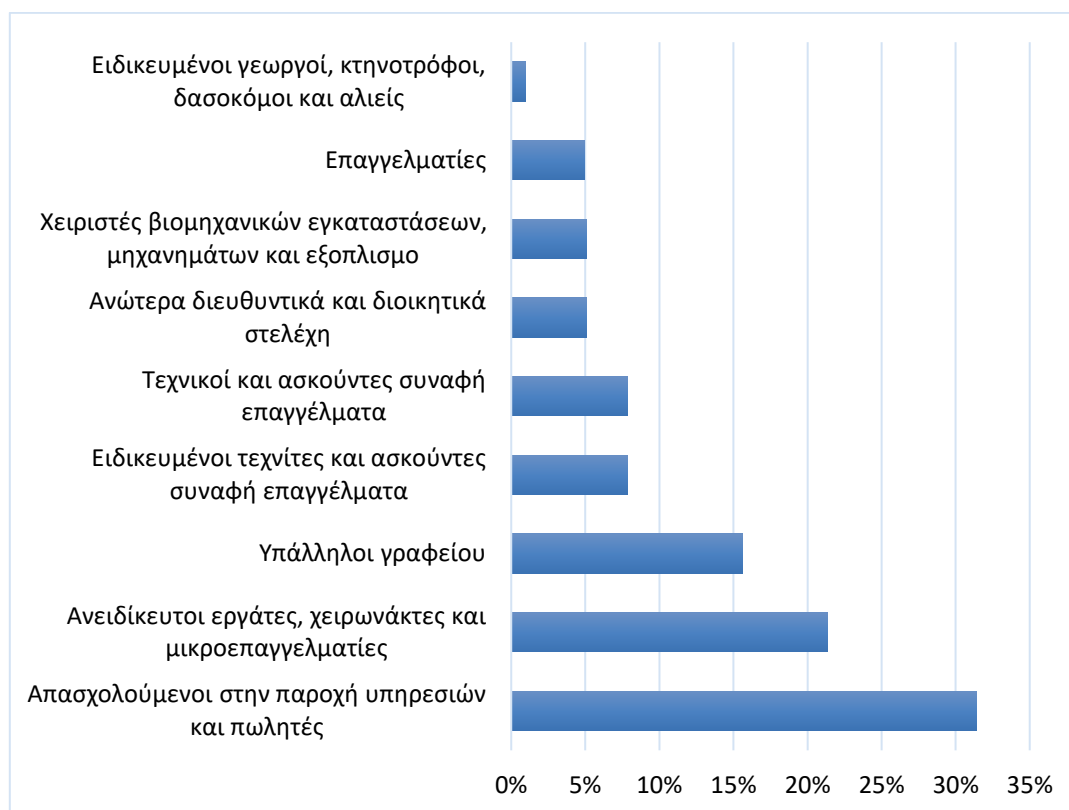
Οι κατανομές ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ 2017 (νέα στρωματοποίηση) και ΕΡΓΑΝΗ 2016 (προηγούμενη στρωματοποίηση) παρουσιάζουν μέγιστη απόκλιση 3,2% για το νομό Ηρακλείου.

2.3.3 Λοιπά χαρακτηριστικά του δείγματος

2.3.3.1 Κατηγορίες επαγγελματιών στις επιχειρήσεις

Η κατανομή των κατηγοριών επαγγελματιών που απασχολούνται στις επιχειρήσεις αποδίδεται στο Γράφημα 9.

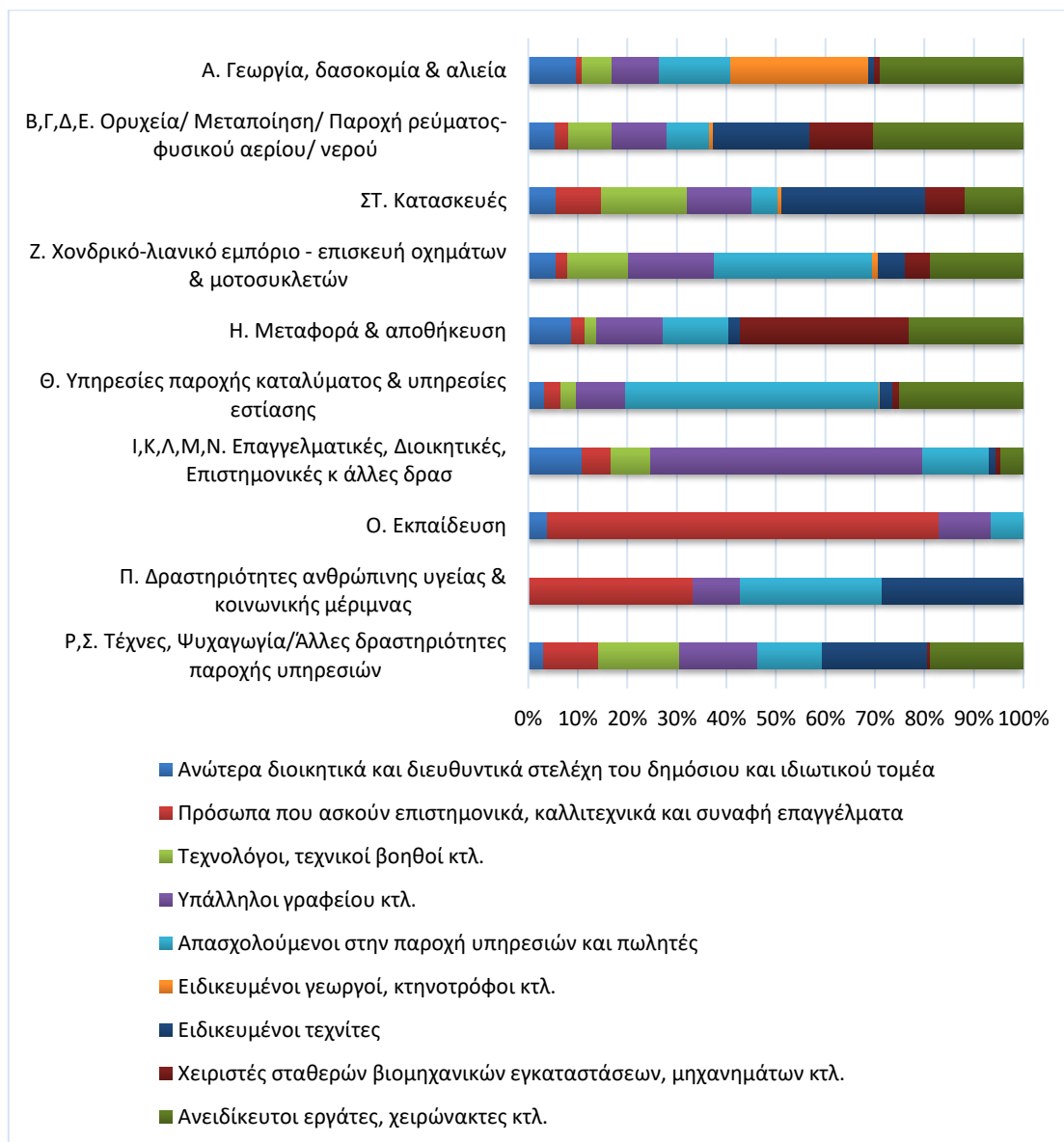
Τα ευρήματα δείχνουν ότι ουσιαστικά δεν αλλάζει η κατανομή των επαγγελματιών στις επιχειρήσεις της Κρήτης. Στις πρώτες θέσεις βρίσκονται οι κατηγορίες των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών (~31%), των ανειδίκευτων εργατών (~21%) και των υπαλλήλων γραφείου (~16%). Οι λοιπές κατηγορίες καταγράφονται με μικρές αυξομειώσεις που δεν αλλάζουν την εικόνα της σύνθεσης των εργαζομένων στις επιχειρήσεις της Κρήτης.



Γράφημα 9: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις – 002004

2.3.3.2 Κατηγορίες επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο Γράφημα 10 που ακολουθεί αποδίδεται για το δείγμα του 2018 η ανά κλάδο δραστηριότητας σύνθεση των κατηγοριών επαγγελματιών των εργαζομένων στις επιχειρήσεις.



Γράφημα 10: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- A02001

Στον κλάδο *Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία* υπερτερούν οι ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς, και οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Στους κλάδους *Β,Γ,Δ,Ε Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου /νερού* οι βασικές κατηγορίες επαγγελμάτων εμφανίζονται να είναι οι ανειδίκευτοι εργάτες και οι ειδικευμένοι τεχνίτες ενώ ακολουθούν οι χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων.

Στον κλάδο *ΣΤ. Κατασκευές* καταγράφονται περισσότεροι ειδικευμένοι τεχνίτες, και τεχνολόγοι, τεχνικοί και βοηθοί.

Στον κλάδο *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* κυριαρχούν οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές και ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου και οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Στον κλάδο *Η. Μεταφορά & αποθήκευση* υπερτερούν οι χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ (οδηγοί) και ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες.

Στον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* πάνω από τους μισούς εργαζόμενους ανήκουν στην κατηγορία των απασχολούμενων στην παροχή υπηρεσιών και πωλητών και ακολουθούν οι ανειδίκευτοι εργάτες..

Στους κλάδους *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες* οι κύριες κατηγορίες επαγγελματιών οι υπάλληλοι γραφείου.

Στο κλάδο *Ο. Εκπαίδευση* κυριαρχούν τα επιστημονικά καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα.

Στον κλάδο *Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας* οι επαγγελματικές κατηγορίες που καλύπτουν το μεγαλύτερο μέρος των εργαζομένων του κλάδου είναι τα πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα.

Στον κλάδο *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* οι εργαζόμενοι κατανέμονται σε διάφορους κλάδους επαγγελμάτων, χωρίς να μπορεί να χαρακτηριστεί κάποιος κυρίαρχος.

2.3.4 Έλεγχοι διεξαγωγής και επισημάνσεις

2.3.4.1 Έλεγχος πεδίου – Ποιοτικοί έλεγχοι

Στην υλοποίηση της Έρευνας συμμετείχαν:

- Δυο (2) υπεύθυνοι της έρευνας πεδίου – συνεργάτες του Έργου (Περικλής Δράκος, Κωστής Πηγουνάκης)
- Είκοσι επτά (27) φοιτητές του Τμήματος Οικονομικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης στα πλαίσια σεμιναριακού μαθήματος, που οργανώθηκαν σε βάρδιες των 10-12 ατόμων.
- Πέντε (5) φοιτητές – συνεργάτες του Έργου για στοχευμένες κλήσεις και επαναπροσέγγιση.

Πριν την έναρξη της έρευνας πεδίου πραγματοποιήθηκε μικρός αριθμός πιλοτικών συνεντεύξεων (~70). Στην Έρευνα δεν χρειάστηκε να γίνει εκτενέστερη πιλοτική έρευνα, καθώς η ΜΕΑΕ είχε διενεργήσει ανάλογη έρευνα στο πλαίσιο των προηγούμενων παραδοτέων 1.5 και 2.1.

Για τον ποιοτικό έλεγχο της έρευνας πεδίου οι υπεύθυνοι παρακολούθησαν το 15% των τηλεφωνικών συνεντεύξεων μέσω συστήματος συνακρόασης, δυνατότητας που παρέχεται από το CATI.

Μετά το πέρας κάθε βάρδιας γινόταν έλεγχος των συλλεχθέντων ερωτηματολογίων για τυχόν λάθη εκ παραδρομής ή παρανόησης. Ανάλογοι έλεγχοι πραγματοποιήθηκαν και μετά το πέρας της έρευνας πεδίου στο σύνολο των δεδομένων.

2.3.4.2 Κλίμακες

Για τη διερεύνηση ερωτημάτων που απαιτούνταν διατύπωση άποψης ή αποτύπωση κατάστασης χρησιμοποιήθηκε κλίμακα Likert 5 σημείων (1-5). Επίσης, για την αποτύπωση ικανοποίησης, έγινε χρήση του δείκτη NPS (πρβλ. §2.4).

2.4. Καθαρή Βαθμολογία Υποστηρικτή - Net Promoter Score (NPS)

Το Net Promoter Score⁶ (Καθαρή Βαθμολογία Υποστηρικτή) αποτελεί για το χώρο της έρευνας αγοράς ένα δείκτη ικανοποίησης, αποτύπωσης εμπιστοσύνης και ενεργής υποστήριξης προϊόντων και υπηρεσιών μιας εταιρείας από τους πελάτες που τα έχουν δοκιμάσει. Παρά το ότι η βασική ερώτηση του NPS είναι συγκεκριμένη («Από 0 έως 10 πόσο πιθανό θεωρείτε να προτείνετε το προϊόν / υπηρεσία σε κάποιον άλλο») και αφορά μόνο εμπορικά προϊόντα/υπηρεσίες, η λογική του βασίζεται στο ότι μόνο οι απολύτως ικανοποιημένοι πελάτες είναι πραγματικοί υποστηρικτές του προϊόντος /υπηρεσίας και το εκτιμούν σε τέτοιο βαθμό ώστε να το προτείνουν αυθόρμητα και σε άλλους (promoters).

Για τις ανάγκες του ΠΜΠΑΕ υιοθετήθηκε η αξιολόγηση σε ενδεκαβάθμια κλίμακα (0-10) και οι απαντήσεις ομαδοποιήθηκαν όπως και στο NPS: οι βαθμολογίες 1-6 θεωρούνται αποτρεπτικές («δυσφημιστές»-detractors), οι βαθμολογίες 7-8 θεωρούνται ουδέτερες και αδιάφορες («παθητικοί»-passives), ενώ οι βαθμολογίες 9-10 θεωρούνται θετικές και υποστηρικτικές («υποστηρικτές» - promoters). Εν τέλει ο δείκτης NPS διαμορφώνεται ως η διαφορά των ποσοστών των υποστηρικτών και των δυσφημιστών. Μέσω της ανάλυσης αυτής επιχειρείται η άμβλυνση της στερεότυπης, και εν πολλοίς αδιάφορης άποψης κατά την οποία οποιαδήποτε κοινωνικά αποδεκτή άποψη μπορεί να έχει θετική αντιμετώπιση. Έτσι, προκειμένου για την αξιολόγηση της σημασίας των προγραμμάτων κατάρτισης, ο δείκτης NPS αποτυπώνει καλύτερα την ενσυνείδητα θετική αξιολόγηση.

⁶ [Reichheld, Frederick F., "One Number You Need to Grow". Harvard Business Review \(December 2003\).](#)

3. Δείκτες Ανθρώπινου Δυναμικού

Οι δείκτες ανθρώπινου δυναμικού βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΑΔ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την αγορά εργασίας και αποτυπώνουν την κατάσταση του εργατικού δυναμικού.

Μια βασική παρατήρηση, βάσει της χρονοσειράς της ΕΛΣΤΑΤ των ετών 2016-2018, είναι η σταθεροποίηση του ενεργού εργατικού δυναμικού στην Κρήτη με ταυτόχρονη μείωση της καταγεγραμμένης ανεργίας:

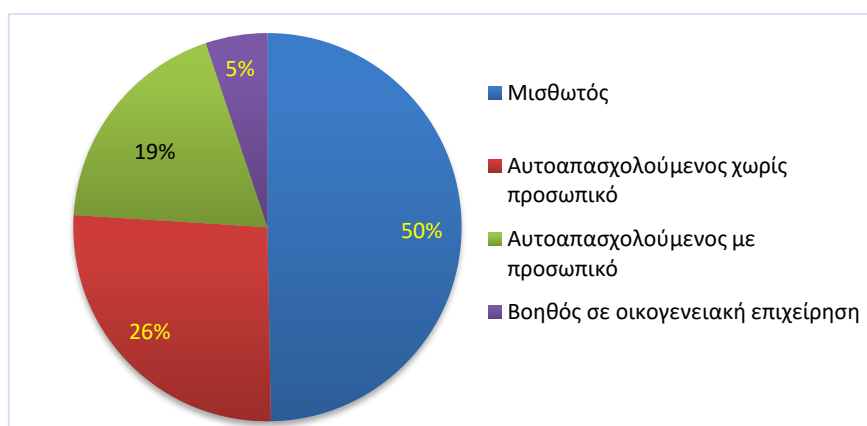
Τρίμηνο	Πληθυσμός	Εργατικό Δυναμικό	Ποσοστό Εργατικού Δυναμικού σύνολο του Πληθυσμού	Ποσοστό καταγεγραμμένης ανεργίας στο σύνολο του Εργατικού Δυναμικού
2016Q2	519.100	286.000	55.1%	20.4%
2017Q2	522.500	289.200	55.4%	15.6%
2018Q2	523.700	289.200	55.2%	11.5%

Πίνακας 2: Εργατικό δυναμικό και αποκλιμάκωση της ανεργίας στην Περιφέρεια Κρήτης σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ (2016-2018)

Πάντως, σύμφωνα με τα αποτελέσματα των ΕΑΔ του ΠΜΠΑΕ **ο παρατηρούμενος ρυθμός αποκλιμάκωσης της ανεργίας είναι πολύ χαμηλός (-0.7% ανάμεσα στο 2017 και 2018)**, σε αντίθεση με την ΕΛΣΤΑΤ που εκτιμά πτώση της ανεργίας της τάξης του 4.5% ανά έτος στο αντίστοιχο τρίμηνο που διεξάγεται η ΕΑΔ.

3.1. Δείκτης Απασχολησιμότητας και Ανεργίας

3.1.1 Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία

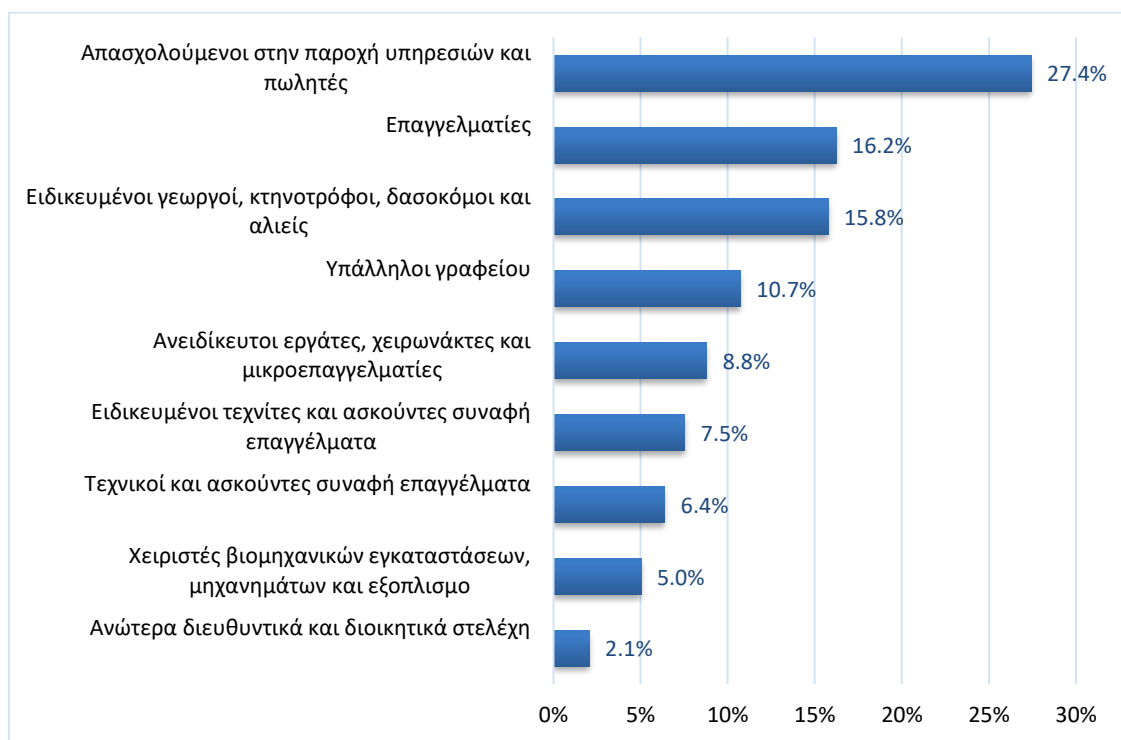


Γράφημα 11: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

Στο δείγμα της ΕΑΔ του 2018, οι αυτοαπασχολούμενοι και οι ιδιοκτήτες επιχειρήσεων (395) αποτελούν το 45% των εργαζομένων, ενώ το 55% του δείγματος εργάζονται ως υπάλληλοι/εργαζόμενοι με εξαρτημένη σχέση εργασίας (480). Σε σχέση με την ΕΑΔ2017, η σύνθεση του εργατικού δυναμικού παρουσιάζει μικρές αλλαγές, με τους υπάλληλους / εργαζόμενους σε εξαρτημένη εργασία να παρουσιάζουν μια μικρή αύξηση σε σχέση με καταγεγραμμένο ποσοστό της ΕΑΔ2017 (~+2%), Αντίστοιχο εύρημα της ΕΛΣΤΑΤ⁷ καταγράφει την αύξηση της μισθωτής εργασίας έναντι της αυτοαπασχόλησης για το 2017.

3.1.2 Κατηγορίες επαγγελματιών εργαζομένων

Σύμφωνα με την ΕΑΔ 2018 στο Γράφημα 12^{Error! Reference source not found.} φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελματιών ταξινομημένες κατά το πλήθος των παρατηρήσεων που καταγράφηκαν για κάθε κατηγορία.



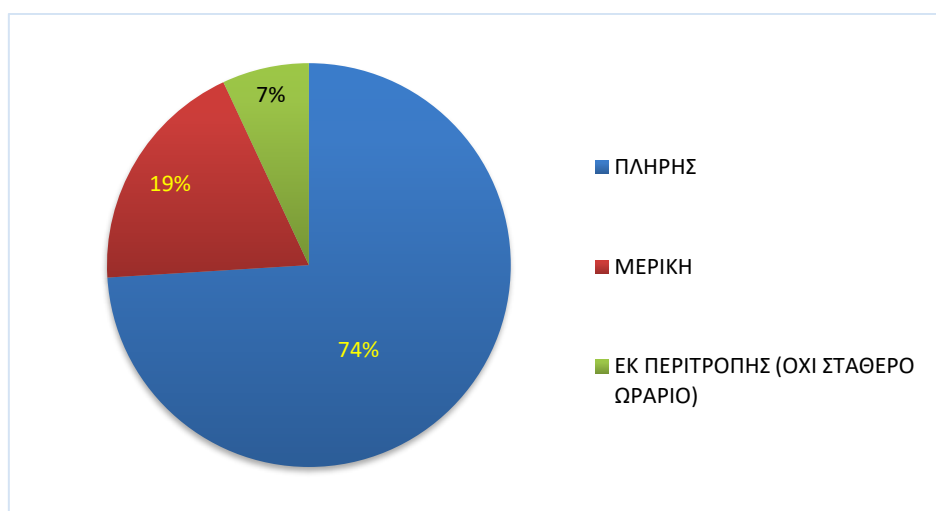
Γράφημα 12: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ανά κατηγορία επαγγελματιών - 001010

Αντίστοιχα με τα ευρήματα της ΕΑΔ για το 2016 και 2017, οι τρεις πολυπληθέστερες κατηγορίες επαγγέλματος είναι οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές (27,4%) και ακολουθούν οι κατηγορίες των επαγγελματιών (16,2%) και ειδικευμένων αγροτοκτηνοτρόφων (15,8%).

⁷ [ΕΛΣΤΑΤ, Εργατικό Δυναμικό 2018 \(infographics\).](#)

Σε σχέση με την ΕΑΔ2017, η αντίστοιχη ΕΑΔ2018 αποτυπώνει αυξημένα τα ποσοστά των υπαλλήλων γραφείου (ΕΑΔ 2017:~7,3%, ΕΑΔ 2018:~10,7%) και των ανειδίκευτων εργατών (ΕΑΔ 2017:~7%, ΕΑΔ 2018:~8,8%), ενώ μειωμένα είναι τα ποσοστά των ειδικευμένων τεχνικών (ΕΑΔ 2017:~11,5%, ΕΑΔ 2018:~7,5%), των ανώτερων διευθυντικών στελεχών και των χειριστών βιομηχανικών εγκαταστάσεων. Σε κάθε περίπτωση η αποτύπωση της ΕΑΔ είναι ενδεικτική, ενώ η αποτύπωση που παρέχει το ΕΙΕΑΔ8 είναι απογραφικού χαρακτήρα και επομένως πιο αξιόπιστη για εξαγωγή συμπερασμάτων της κινητικότητας των επαγγελματιών.

3.1.3 Είδη Εργασίας



Γράφημα 13: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε το καθεστώς της εργασίας:

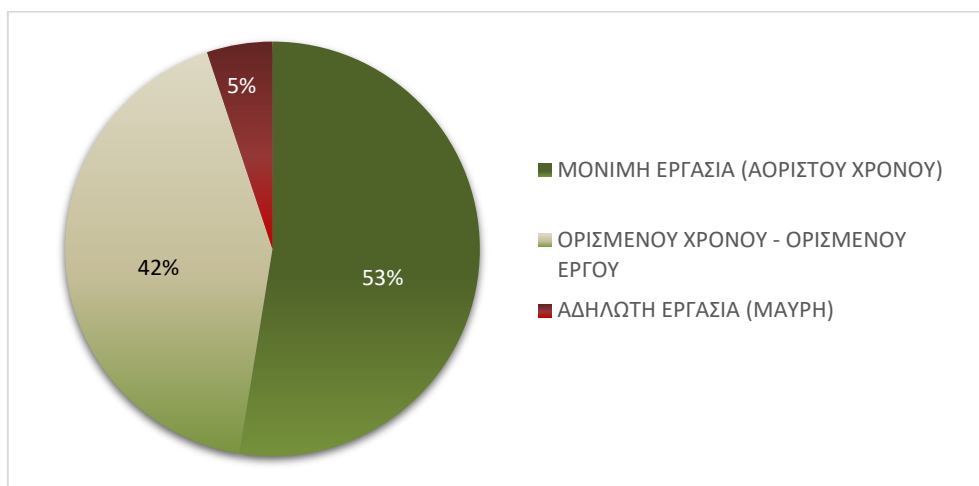
- *Πλήρης*: εργασία με πλήρες και συγκεκριμένο ωράριο.
- *Μερική*: εργασία με μειωμένο αλλά συγκεκριμένο ωράριο – ημιαπασχόληση (part-time).
- *Εκ περιτροπής*: εργασία χωρίς σταθερό ωράριο.

Η πλήρης εργασία καταγράφηκε ελαφρώς μειωμένη (ΕΑΔ2017: 76%, ΕΑΔ2018:74%), ενώ αντίστοιχα φαίνεται να αυξήθηκε η μερική (ΕΑΔ2017: 16%, ΕΑΔ2018:19%) και να μειώθηκε η εκ περιτροπής απασχόληση (ΕΑΔ2017: 8%, ΕΑΔ2018:7%), αλλά αυτές οι αλλαγές είναι στο όριο της ακρίβειας των ερευνών και δεν αξιολογούνται ως αξιοσημείωτες αλλαγές. Στις επόμενες ΕΑΔ θα καταδειχθεί αν αποτελούν κάποια συστηματική τάση.

⁸ [ΕΙΕΑΔ – Απασχολούμενοι ανά επαγγελματική κατηγορία](#)

Για τους εργαζόμενους με **εξαρτημένη εργασία** καταγράφηκε επίσης το πλαίσιο της εργασίας: αορίστου χρόνου («μόνιμος» υπάλληλος), ορισμένου χρόνου – ορισμένου έργου («συμβασιούχος» υπάλληλος), άνευ πλαισίου (αδήλωτη «μαύρη» εργασία).

Στο παρακάτω γράφημα απεικονίζεται η κατανομή των εργαζομένων σε σχέση με το πλαίσιο εργασίας τους:

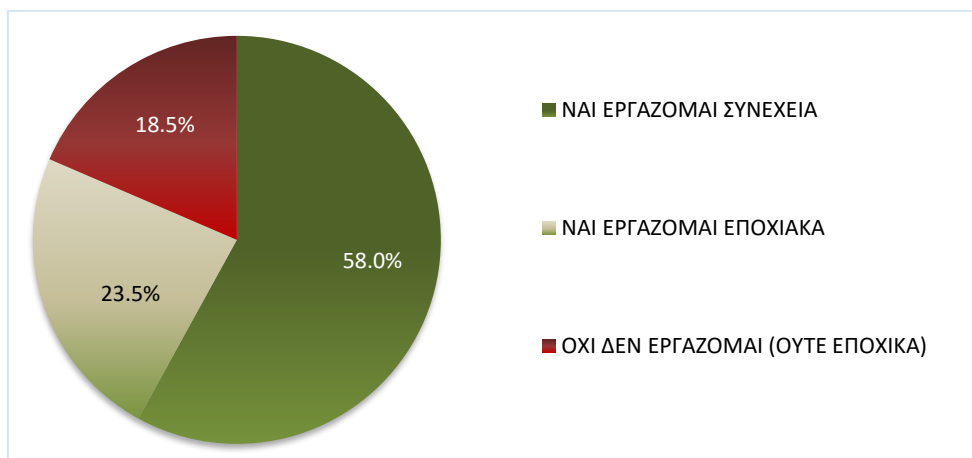


Γράφημα 14: Εργασία αορίστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο –Α01022

Οι μόνιμες συμβάσεις (ΕΑΔ2016: 49%, ΕΑΔ2017:61%, ΕΑΔ2018: 53%) δείχνουν ένα σαφές προβάδισμα έναντι των συμβάσεων ορισμένου χρόνου/ορισμένου έργου (ΕΑΔ2016: 44%, ΕΑΔ2017:34%, ΕΑΔ2018:42%), με τις **συμβάσεις ορισμένου χρόνου/ορισμένου έργου να καταγράφουν αξιοσημείωτη αύξηση (8%) σε σχέση με το 2017.**

Ένα μη αμελητέο ποσοστό (5%) καταγράφηκε ως εργασία άνευ πλαισίου (αδήλωτη εργασία), στα ίδια ποσοστά σε σχέση με το 2017 και στα όρια του στατιστικού λάθους. Αυτό καταδεικνύει ότι **η αδήλωτη εργασία αποτελεί ένα σταθερό και μη αμελητέο ποσοστό στην αγορά εργασίας.**

3.1.4 Εποχική Εργασία



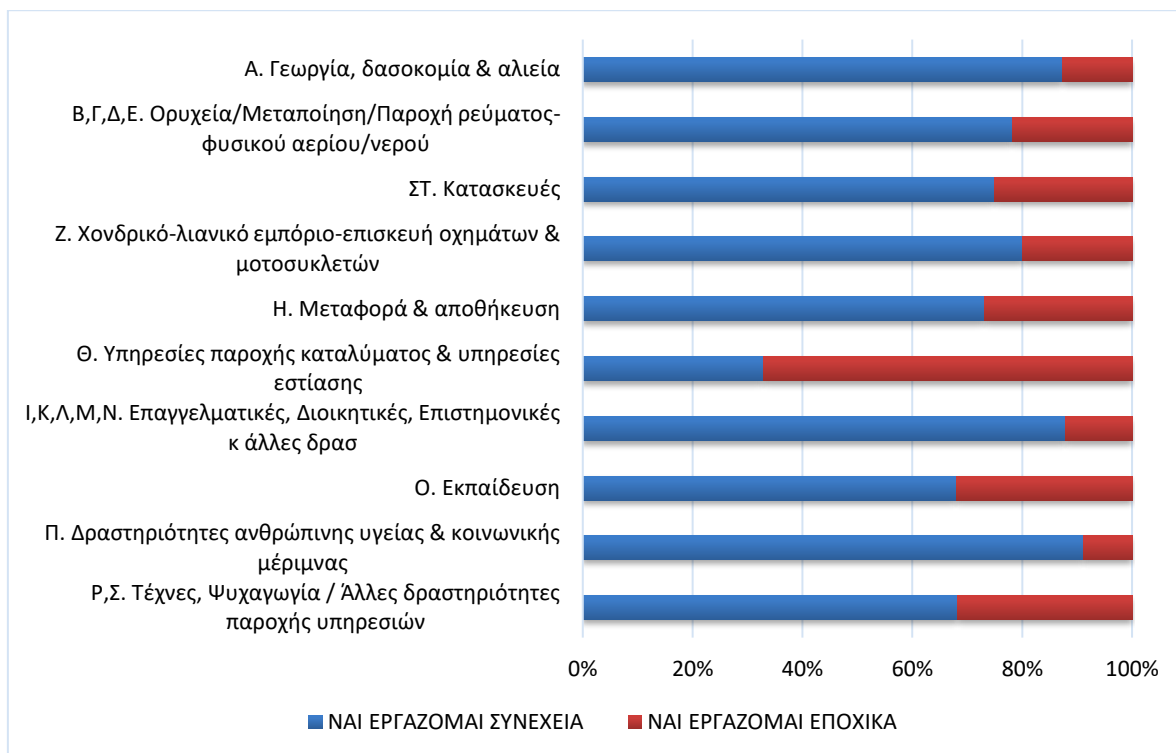
Γράφημα 15: Συνεχώς εργαζόμενοι, εποχικά εργαζόμενοι και άνεργοι – Α01001Α

Η εποχική εργασία στην Κρήτη είναι φαινόμενο ιδιαίτερα διαδεδομένο και αφορά σε μεγάλο μέρος του εργατικού δυναμικού. Συγκεκριμένα **η εποχική εργασία στην Κρήτη το 2018 καταγράφει σημαντική αύξηση** (23, 5% στην ΕΑΔ2018 έναντι 17,4% στην ΕΑΔ 2017). Παρατηρείται επίσης **μείωση της συνεχούς εργασίας για το 2018** (58%) σε σχέση με την ΕΑΔ του 2017 (63,4%) με την εποχική εργασία να απορροφά την παραπάνω μείωση.

Ο κλάδος με την εντονότερη εποχικότητα στην εργασία για το 2018, συνεχίζει να είναι εκείνος της παροχής υπηρεσιών καταλύματος και εστίασης (Θ), με αυξημένη καταγραφή σε σχέση με την ΕΑΔ 2017.

Άλλοι κλάδοι με σημαντικό ποσοστό εποχικής απασχόλησης που κατά μέγεθος καταγράφηκαν είναι:

- *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*
- *Ο. Εκπαίδευση*
- *Η. Μεταφορά & αποθήκευση*
- *ΣΤ. Κατασκευές*



Γράφημα 16: Εποχική εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

Στην ΕΑΔ 2018 οι κατηγορίες επαγγέλματος με την μεγαλύτερη εποχική εργασία είναι αυτοί των ανειδίκευτων εργατών (~50%) ενώ ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου (39,4%) και οι απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών, πωλητές (~39,4%).



Γράφημα 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

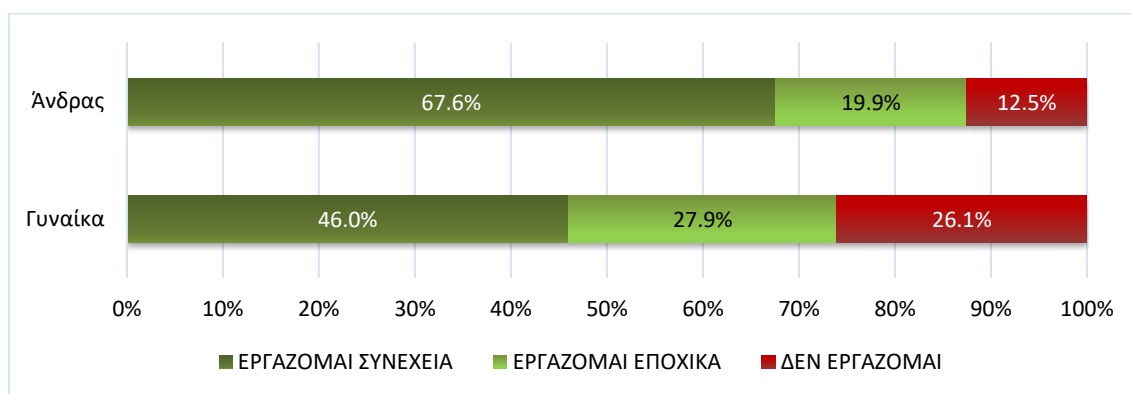
3.1.5 Δευτερεύουσα απασχόληση

Σε ό,τι αφορά τη δευτερεύουσα απασχόληση, το 18% δήλωσε ότι έχει δευτερεύουσα απασχόληση, αυξημένο σε σχέση με την ΕΑΔ του 2016 (14,4%). Όπως και στην ΕΑΔ του 2017, το μεγαλύτερο μέρος αυτών ασχολείται στον κλάδο *Α. Γεωργία, Δασοκομία και Αλιεία*, ενώ ακολουθούν οι κλάδοι *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης και Ρ,Σ Τέχνες, Ψυχαγωγία και άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*.

3.1.6 Εργασία και Ανεργία ανά φύλο

Κατά τους ελέγχους στρωματοποίησης (§ 2.2.2) είδαμε ότι η ΕΑΔ κατέγραψε το ποσοστό των ανέργων στο 18,6%. Όπως ειπώθηκε ήδη, στην ΕΑΔ δεν καταγράφηκαν οι άεργοι, δηλ. όσοι δεν έχουν δουλέψει ποτέ και δεν αναζητούν ενεργά εργασία.

Παρακάτω αναλύεται η διαφοροποίηση της ανεργίας ανά φύλο.



Γράφημα 18: Απασχόληση και ανεργία ανά φύλο – Α01018

Όπως και στην ΕΑΔ 2017, ανά φύλο οι άνεργοι άνδρες καταγράφηκαν στο 12,5% (ΕΑΔ2017:13%), ενώ οι άνεργες γυναίκες στο 26,1% (ΕΑΔ2017:27%) του εργατικού δυναμικού, δηλαδή σε ποσοστό διπλάσιο των ανδρών. Παρατηρείται ότι αυτή η αναλογία παραμένει αμετάβλητη για τα τρία τελευταία έτη (2016-2018). Ενδιαφέρον παρουσιάζει η **σημαντική μετατόπιση προς την εποχική απασχόληση, που είναι πιο έντονη για τις γυναίκες**.

3.1.7 Εργασία και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα

Στο Γράφημα 19 αποτυπώνονται η συνεχής εργασία, η εποχική εργασία και η ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα.

Οι ηλικιακές ομάδες με τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας είναι οι 25-29 (20,9%) και 18-24 (29,1%), ενώ ακολουθεί η ηλικιακή ομάδα των 55-67 (19,5%).

Η ηλικιακή ομάδα 18-24 συνεχίζει και έχει το μικρότερο ποσοστό συνεχούς εργασίας και το μεγαλύτερο εποχικής. Η εικόνα της καταγράφεται ουσιαστικά αμετάβλητη.

Για την ηλικιακή ομάδα 25-29 καταγράφεται σημαντική μετατόπιση (9%) από την σταθερή εργασία στην εποχική.

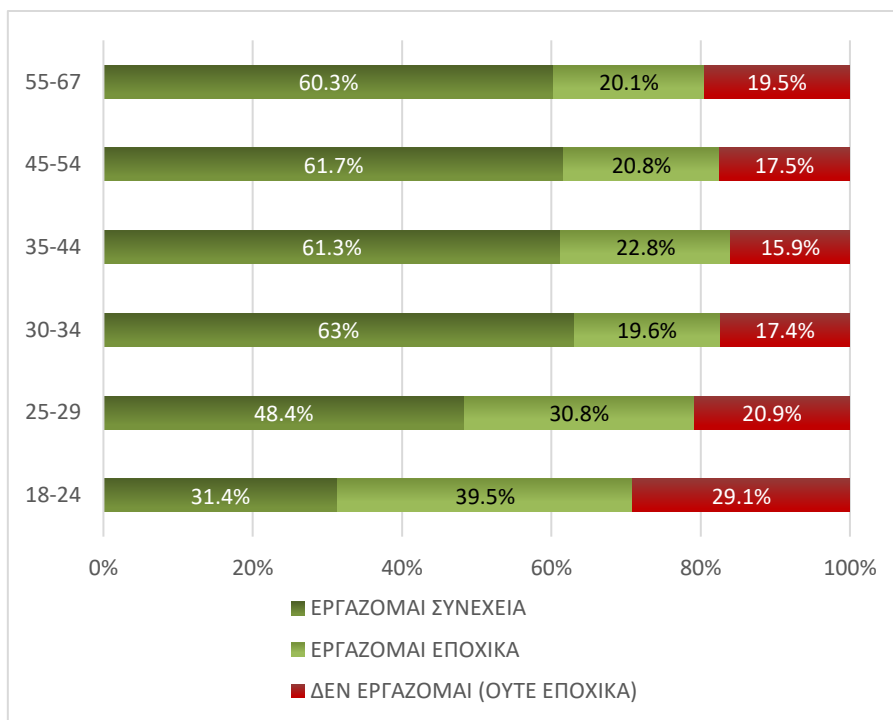
Η ηλικιακή ομάδα 30-34 δεν παρουσιάζει αλλαγές.

Για την ηλικιακή ομάδα 35-44 καταγράφεται σημαντική μετατόπιση (10%) από την σταθερή εργασία στην εποχική.

Η ηλικιακή ομάδα 45-54 δεν παρουσιάζει σοβαρές μεταβολές.

Για την ηλικιακή ομάδα 55-67 καταγράφεται επίσης σημαντική μετατόπιση (7%) από την σταθερή εργασία στην εποχική.

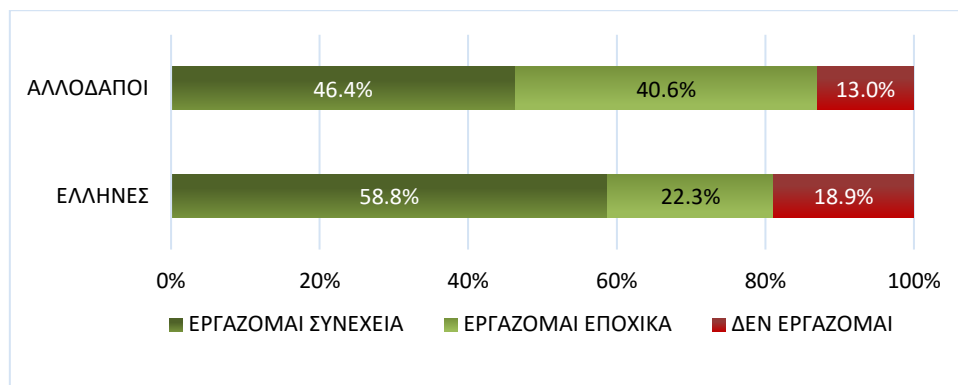
Επομένως, μπορούμε να πούμε ότι η **μετατόπιση από τη συνεχή στην εποχική εργασία φαίνεται να χαρακτηρίζει τις ηλικιακές ομάδες 25-29 και 35-44.**



Γράφημα 19: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

3.1.8 Εργασία και ανεργία ανά εθνικότητα

Στο Γράφημα 20, φαίνεται συγκριτικά η σταθερή και εποχική εργασία και η ανεργία μεταξύ των αλλοδαπών και μεταξύ των Ελλήνων που συμμετείχαν στην ΈΑΔ.



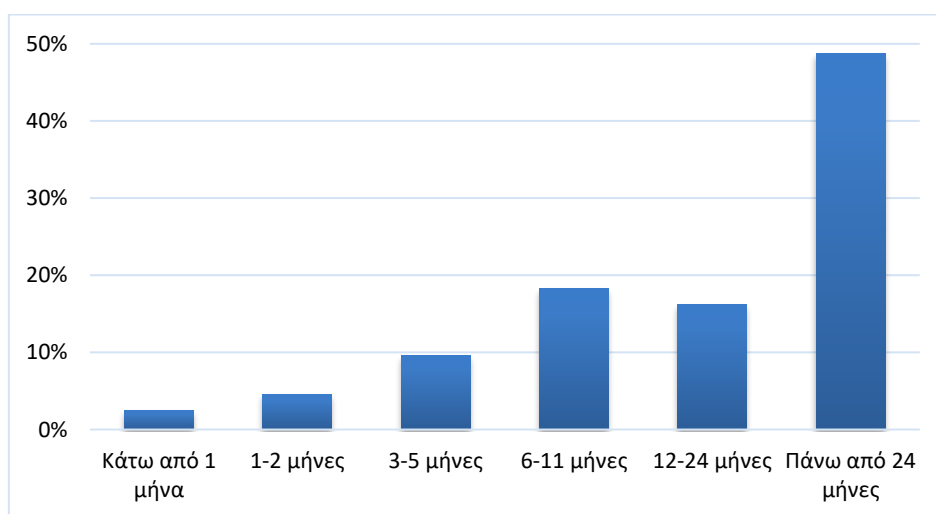
Γράφημα 20: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

Η ανεργία στους Έλληνες καταγράφεται αμετάβλητη (18,9%), ενώ παρατηρείται αξιοσημείωτη μετατόπιση (6%) από τη σταθερή στην εποχική εργασία.

Σημαντική πτώση (-10%) παρατηρείται στο ποσοστό ανεργίας των αλλοδαπών, το οποίο είναι μικρότερο από το ποσοστό ανεργίας των Ελλήνων. Η εικόνα αυτή είναι αντίστροφη από ό,τι τα προηγούμενα χρόνια, κατά τα οποία η ανεργία φαινόταν να πλήττει τους αλλοδαπούς περισσότερο. Αυτή η μεταστροφή φαίνεται να οφείλεται στο ότι οι αλλοδαποί άνεργοι να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην εποχική εργασία.

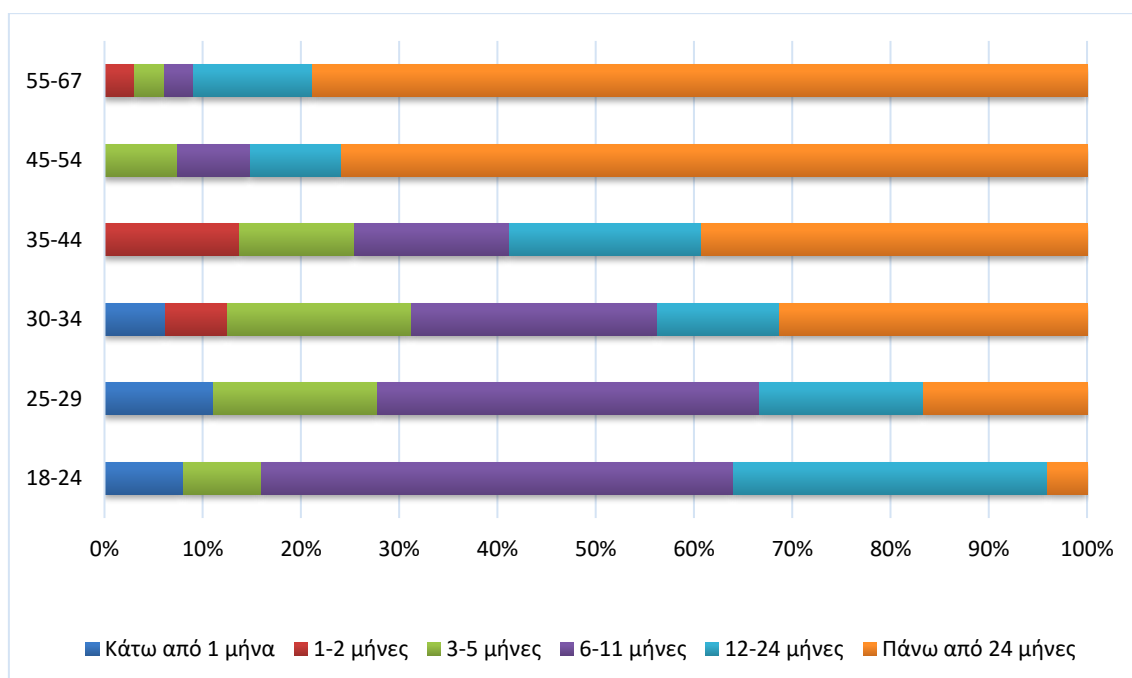
3.1.9 Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Μακροχρόνια και νεανική ανεργία

Σχετικά με τα καταγραφόμενα διαστήματα ανεργίας στο Γράφημα 21, παρατηρούμε ότι οι μακροχρόνια άνεργοι εξακολουθούν να αποτελούν ένα ποσοστό γύρω στο 50%, όπως και τα προηγούμενα έτη. Οι άνεργοι για λιγότερο από ένα έτος είναι περίπου το 34%, μειωμένοι σε σχέση με την ΕΑΔ2017. Οι άνεργοι μεταξύ 12 και 24 μηνών αποτελούν το 16%, ποσοστό ενισχυμένο σε σχέση με την ΕΑΔ2017. Επομένως οι βραχυχρόνια άνεργοι φαίνεται να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στην εργασία.



Γράφημα 21: Χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

Το Γράφημα 22, παρακάτω, αποτελεί την ανάλυση των χρονικών διαστημάτων ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα. Σε αυτό η βραχυχρόνια ανεργία (για λιγότερο από 1 έτος) στις ηλικιακές ομάδες 18-24 και 25-34 αποτελεί το μεγαλύτερο ποσοστό, πράγμα που αντιστρέφεται στις μεγαλύτερες ηλικιακές ομάδες. Η μακροχρόνια ανεργία μεγαλώνει όσο αυξάνει η ηλικία των ανέργων και είναι απολύτως κυρίαρχη για την ηλικιακή ομάδα 55-67 που καταγράφει ποσοστό 90% επί του συνόλου των ανέργων. Αντίστοιχα ευρήματα παρατηρήθηκαν και στην ΕΑΔ του 2016 και 2017. Επιπλέον, στην ΕΑΔ2018, παρατηρείται μια **σημαντική αύξηση της μακροχρόνιας ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα 45-54 ετών** με ποσοστό 75% του συνόλου των ανέργων σε σχέση με την ΕΑΔ του 2017 (50%).



Γράφημα 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

3.1.10 Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας

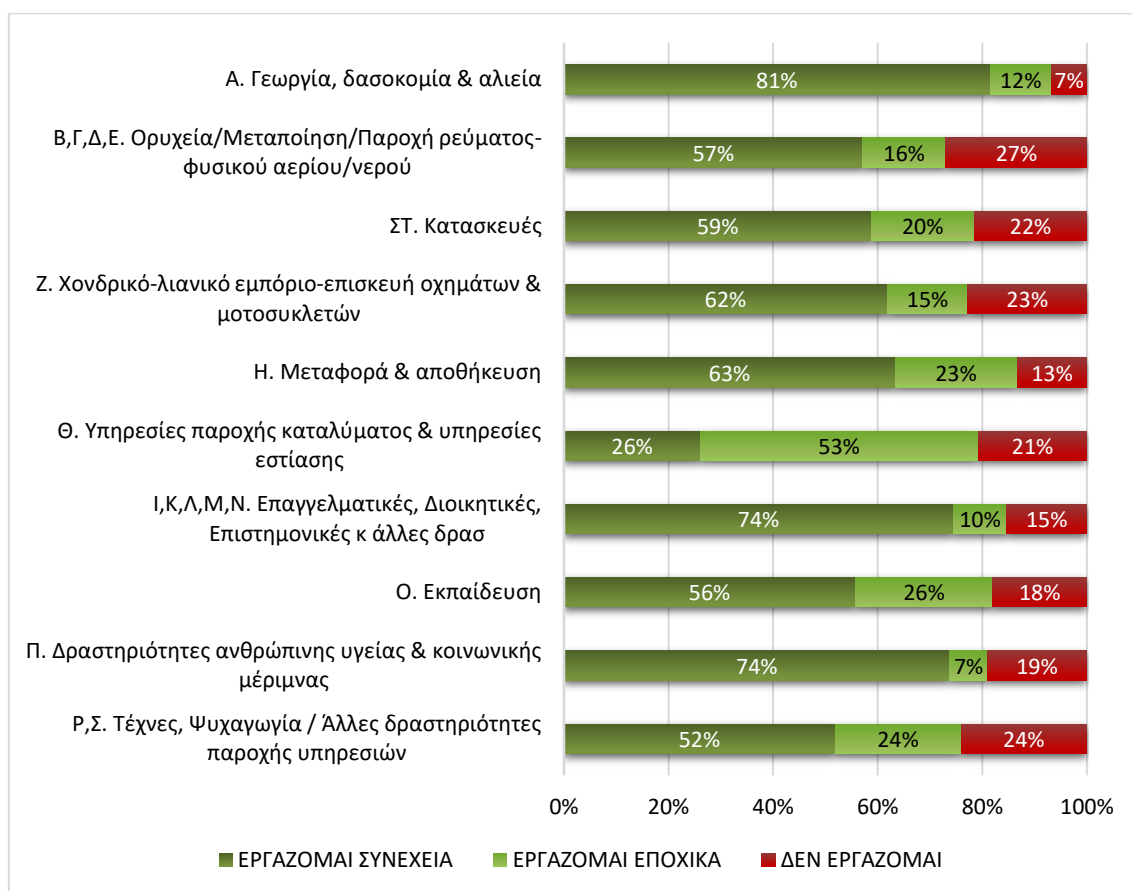
Στο Γράφημα 23 παρουσιάζεται η ανάλυση της εργασίας και της ανεργίας ανά κλάδο δραστηριότητας.

Για όλους τους κλάδους εκτός του *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής*, τα αποτελέσματα είναι στατιστικά ασφαλή καθώς καταγράφονται παραπάνω από 30 παρατηρήσεις.

Όπως αναμενόταν, ο κλάδος *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσιών εστίασης* εμφανίζει μακράν το μεγαλύτερο ποσοστό εποχικής εργασίας.

Οι κλάδοι με τη μεγαλύτερη συμμετοχή σε συνεχή εργασία είναι Α. Γεωργία δασοκομία και αλιεία, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες και Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας.

Οι κλάδοι που καταγράφουν τα μεγαλύτερα ποσοστά ανεργίας είναι Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού, Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία / Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών και ακολουθούν οι κλάδοι Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών και ΣΤ. Κατασκευές.



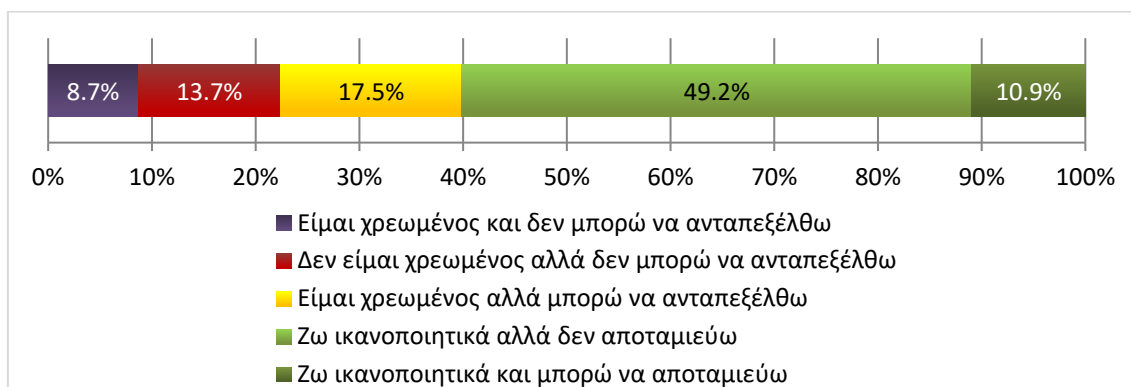
Γράφημα 23: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας –Α01003

3.2. Δείκτης επιπέδου εισοδημάτων και οικονομικής κατάστασης εργατικού δυναμικού

3.2.1 Οικονομική κατάσταση ανθρώπινου δυναμικού

Η οικονομική κατάσταση του ανθρώπινου δυναμικού αποτυπώθηκε με την επιλογή μεταξύ πέντε προτάσεων. Οι ερωτώμενοι υποδείκνυαν την πρόταση που περιέγραφε καλύτερα την οικονομική τους κατάσταση. Η μέθοδος αυτή έχει χρησιμοποιηθεί συστηματικά από τη ΜΕΑΕ τα τελευταία χρόνια και αποτυπώνει τη σχετική οικονομική κατάσταση όπως την βιώνει ο ερωτώμενος, η οποία δεν εξαρτάται μόνο από το εισόδημά του αλλά λαμβάνει υπ' όψιν και τις ανελαστικές υποχρεώσεις του καθώς και την ψυχολογία του.

Στο Γράφημα 24 αποτυπώνεται το αποτέλεσμα των απαντήσεων.



Γράφημα 24: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - Ε01002

Σε σχέση με την καταγραφή της οικονομικής κατάστασης στην ΕΑΔ2017 παρατηρείται μια μετατόπιση σε θετικότερη αίσθηση που βιώνει το ανθρώπινο δυναμικό σε σχέση με την οικονομική του κατάσταση. **Το ποσοστό εκείνων που δηλώνουν ότι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν συνεχίζει να είναι αρκετά υψηλό (22,4%) αλλά σημαντικά χαμηλότερο από εκείνο της ΕΑΔ2017 (~31%).** Ένα ποσοστό περίπου 17% του εργατικού δυναμικού καταφέρει να ανταπεξέρχεται στις υποχρεώσεις του, αυξημένο κατά 5%. Τέλος, το 60% του εργατικού δυναμικού ζει ικανοποιητικά, οριακά αυξημένο σε σχέση με πέρυσι.

3.2.2 Σταθμικός μέσος εισοδήματος εργαζομένων

Η ανάλυση έχει μόνο αξία για τη σχετική σύγκριση του «μέσου» εισοδήματος εργαζομένων όπως καταγράφεται από την ΕΑΔ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό εισάγεται ένας απλοποιημένος υπολογισμός με γραμμικοποίηση των κλιμάκων εισοδημάτων και, μέσω αυτού, εξάγεται ο **Σταθμικός Μέσος Εισοδήματος Εργαζομένων (ΣΜΕΡ).**

Για το 2018 ο υπολογισμός του δείκτη φαίνεται στον παρακάτω πίνακα :

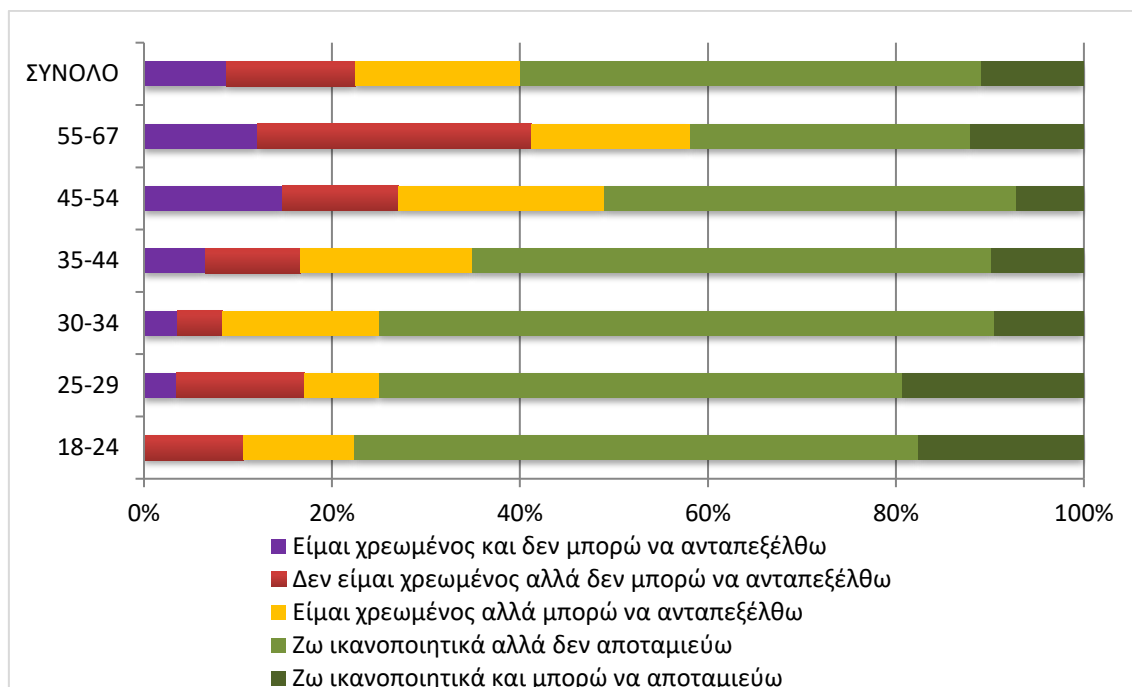
Κατηγορίες Εισοδημάτων	Στάθμιση	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος ΣΜΕΡ
Κάτω από 5000 ευρώ	1	145	20%	0,20
5001-7500 ευρώ	2	162	22%	0,45
7501-10000 ευρώ	3	171	24%	0,71
10001-15000 ευρώ	4	133	18%	0,74
15001-20000 ευρώ	5	57	8%	0,39
20001-30000 ευρώ	6	39	5%	0,32
Πάνω από 30000 ευρώ	7	16	2%	0,15
Σύνολο Παρατηρήσεων		723	ΣΜΕΡ	2,97

Πίνακας 3: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Εισοδήματος Εργαζομένων – Ε01001

Ο ΣΜΕΡ του 2018 παρέμεινε σχεδόν αμετάβλητος (+2,3%) σε σχέση με εκείνον του 2017 και τοποθετεί το μέσο εισόδημα στο πάνω όριο της 3^{ης} κατηγορίας.

3.2.3 Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα

Στο Γράφημα 25, καταγράφεται η γνώμη κάθε ηλικιακής ομάδας για το πώς βιώνει την οικονομική της κατάσταση. Γενικά παρατηρούμε ότι υπάρχουν μικρές αλλαγές σε σχέση με τα ευρήματα της ΕΑΔ του 2017.



Γράφημα 25: Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –Ε01005

Για την ηλικιακή ομάδα 18-24 είναι κυρίαρχη η άποψη ότι ζουν ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύουν (60%), ενώ δεύτερη καταγράφεται η άποψη (17,6%) ότι ζουν ικανοποιητικά και αποταμιεύουν. Όπως έχει ειπωθεί και για το 2017, η εξήγηση

ενδέχεται να σχετίζεται με το γεγονός ότι οι περισσότεροι εργαζόμενοι αυτής της ηλικιακής ομάδας μένουν μεν μόνοι αλλά εξαρτώνται οικονομικά από την πατρική οικογένεια (π.χ. φοιτητές) ή συνεχίζουν να μένουν με την πατρική οικογένεια.

Καθώς αυξάνεται η ηλικία, αυξάνεται το ποσοστό όσων απαντούν ότι δεν μπορούν να αντεπεξέλθουν, φτάνοντας στο 41% της ηλικιακής ομάδας 55-67 ετών. Αντίθετα, μειώνονται με τον ίδιο τρόπο όσοι δηλώνουν ότι ζουν ικανοποιητικά, ενώ το ποσοστό όσων είναι σε επισφαλή κατάσταση («είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να αντεπεξέλθω») παραμένει σταθερό στις ηλικιακές ομάδες 30-34, 35-44 και 55-67.

4. Δείκτες επιχειρήσεων

Οι δείκτες επιχειρήσεων βασίζονται κατά κύριο λόγο στην ΕΕ και μελετούν μια σειρά παραμέτρων ποσοτικού και ποιοτικού χαρακτήρα που επηρεάζουν την κατάσταση των επιχειρήσεων.

4.1. Δείκτης αυτοαπασχόλησης /οικογενειακής επιχείρησης

4.1.1 Τύποι Επιχειρήσεων

Ακολουθώντας την πρακτική από την ΕΕ2017, έγινε καταγραφή των επιχειρήσεων ανάλογα με αν απασχολούν εργαζόμενους εκτός του οικογενειακού περιβάλλοντος του ιδιοκτήτη. Οι επιχειρήσεις κατηγοριοποιήθηκαν ως εξής:

- επιχειρήσεις που είναι προσωπικές/ατομικές χωρίς εργαζόμενους,
- επιχειρήσεις που απασχολούν τον ιδιοκτήτη και τα μέλη της οικογένειάς του (οικογενειακή επιχείρηση)
- επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους χωρίς οικογενειακή σχέση.



Γράφημα 26: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

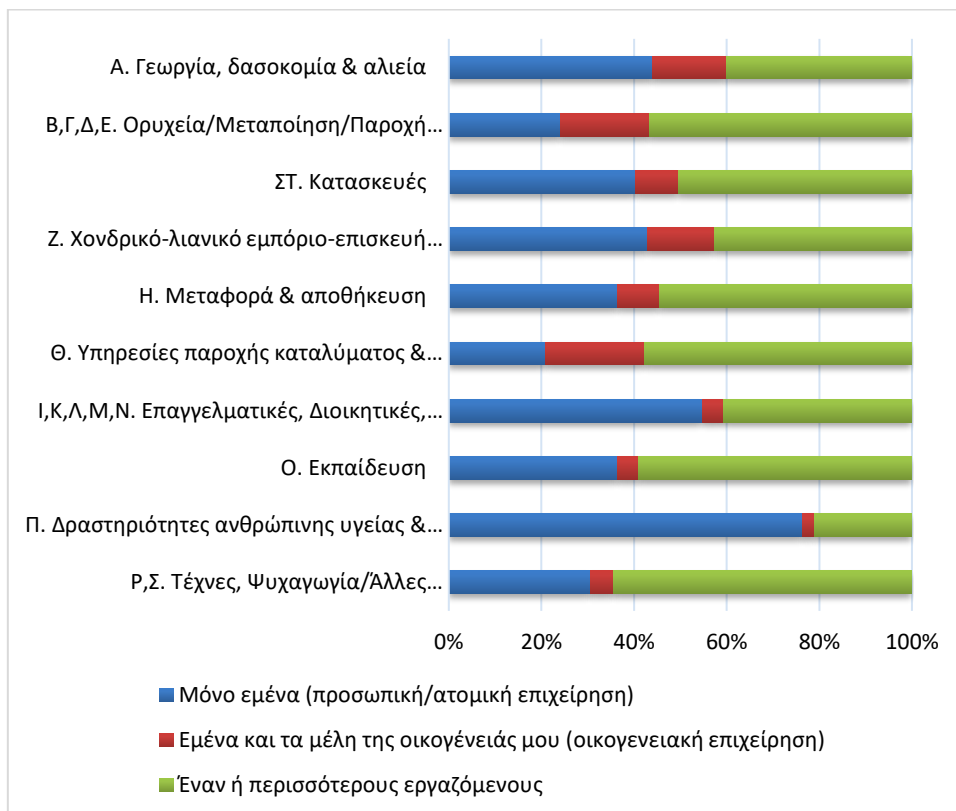
Η κατηγοριοποίηση αυτή έγινε ώστε να διαχωριστούν οι επιχειρήσεις που δεν έχουν εργαζόμενους ή/και δεν έχουν αντικειμενικά κριτήρια για την πρόσληψη εργαζομένων από εκείνες που απασχολούν ή πρόκειται να απασχολήσουν εργαζόμενους που αντιμετωπίζονται βάσει των τυπικών τους προσόντων και των προσωπικών και εργασιακών τους χαρακτηριστικών.

Οι επιχειρήσεις με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους αποτελούν το 48% του δείγματος, ενώ το 13% αποτελούν οικογενειακές επιχειρήσεις.

Σε σχέση με την ΕΕ2017 παρατηρείται σταθερότητα ως προς το ποσοστό των οικογενειακών επιχειρήσεων (ΕΕ2017: 14% έναντι ΕΕ2018: 13%).

Το ποσοστό των προσωπικών / ατομικών επιχειρήσεων έχει καταγραφεί σταθερό σε σχέση με το 2017 (40%).

Στο Γράφημα 27 γίνεται η κατηγοριοποίηση των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας.



Γράφημα 27: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

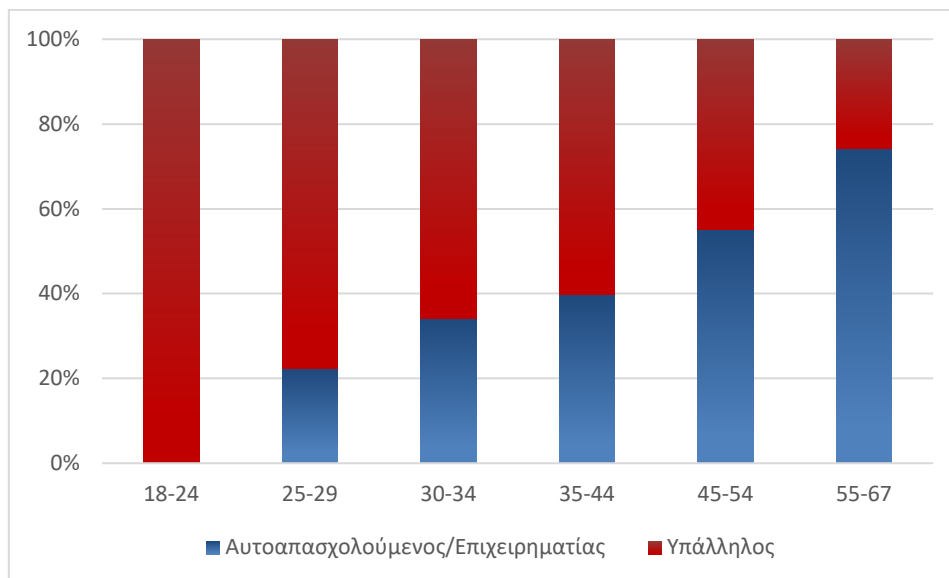
Σε όλους τους κλάδους εκτός του κλάδου δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (Π), οι επιχειρήσεις που λειτουργούν με έναν ή περισσότερους εργαζόμενους αγγίζουν ή και ξεπερνούν το 40%.

Ο κλάδος δραστηριοτήτων ανθρώπινης υγείας και κοινωνικής μέριμνας (Π) παρουσιάζει τον μικρότερο αριθμό οικογενειακών επιχειρήσεων ενώ εμφανίζει το μεγαλύτερο ποσοστό ατομικών επιχειρήσεων.

4.1.2 Αυτοαπασχόληση και Επιχειρηματικότητα

Από το Γράφημα 11 στην §3.1.1 φαίνεται ότι το ποσοστό των αυτοαπασχολούμενων/ιδιοκτητών επιχειρήσεων στο σύνολο του εργατικού δυναμικού είναι 45% (395/875),

οριακά μειωμένο σε σχέση με το αποτέλεσμα της ΕΑΔ2017 (48,5%) και της ΕΑΔ2016 (49%). Επίσης επιβεβαιώνεται από την ΕΑΔ2018 η γραμμική αύξηση που εμφανίζει το ποσοστό αυτοαπασχολήσεως/ επιχειρηματικότητας καθώς αυξάνει η ηλικία:



Γράφημα 28: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά ηλικιακή ομάδα – C01002

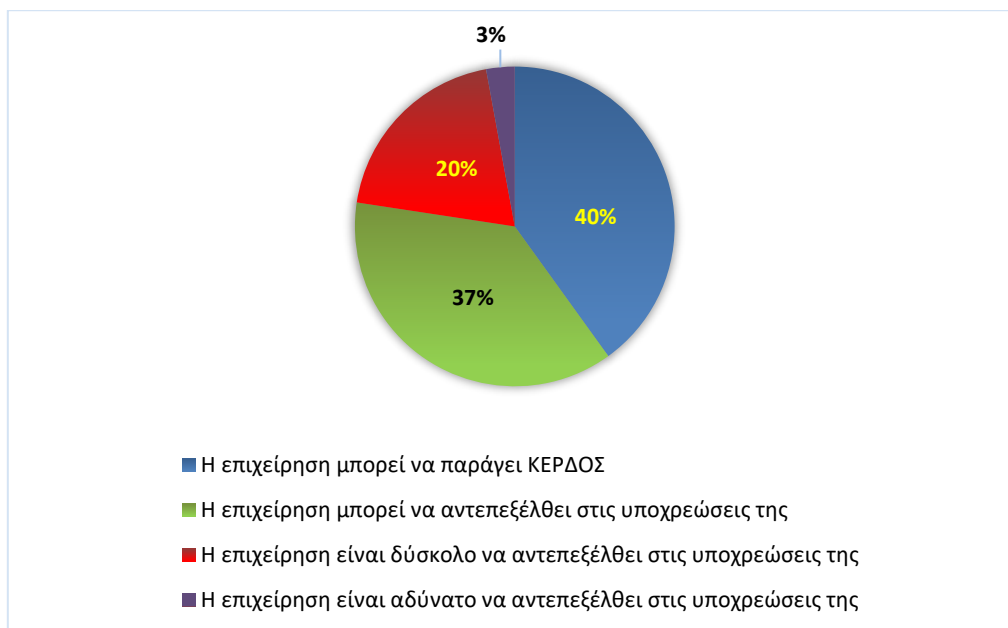
4.2. Δείκτης οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων

4.2.1 Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων

Η ΕΕ αποτύπωσε την οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων σύμφωνα με τις παρακάτω προτάσεις:

- Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της
- Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ

Στο γράφημα που ακολουθεί φαίνεται η κατανομή των επιχειρήσεων στις 4 οικονομικές καταστάσεις.



Γράφημα 29: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – Β02001

Το 77% των επιχειρήσεων φαίνεται να μπορούν να επιβιώσουν ενώ το 40% από αυτές δήλωσε ότι παράγει κέρδος.

Το 20% των επιχειρήσεων δήλωσε ότι δυσκολεύονται να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους, δηλαδή η επιβίωσή τους είναι οριακή. Οι επιχειρήσεις που δήλωσαν ότι είναι αδύνατον να αντεπεξέλθουν στις υποχρεώσεις τους ήταν 3%. Συνολικά οι επιχειρήσεις με προβλήματα φτάνουν το 23% για το 2018 έναντι 27% που ήταν το 2017.

Τα αποτελέσματα σε σχέση με την ΕΕ2017, δείχνουν μια **οριακή βελτίωση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων** λόγω της αύξησης του ποσοστού των επιχειρήσεων που μπορούν να επιβιώσουν και να παράξουν κέρδος με αντίστοιχη μείωση αυτών που επιβιώνουν οριακά και αδυνατούν να ανταπεξέλθουν στις οικονομικές τους υποχρεώσεις.

4.2.2 Σταθμικός Μέσος τζίρου επιχειρήσεων

Σε ό,τι αφορά το τζίρο, η σχετική ερώτηση της θεωρείται επισφαλής ως προς την ακρίβεια του αποτελέσματος (πρβλ. § 3.2.2). Η ανάλυση της σχετικής ερώτησης έχει μόνο αξία για τη σχετική σύγκριση του «μέσου» τζίρου των επιχειρήσεων όπως καταγράφεται από την ΕΕ κάθε έτους. Για το λόγο αυτό εισάγεται ένας απλοποιημένος υπολογισμός με γραμμικοποίηση των κλιμάκων του τζίρου και, μέσω αυτού, εξάγεται ο **Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων**.

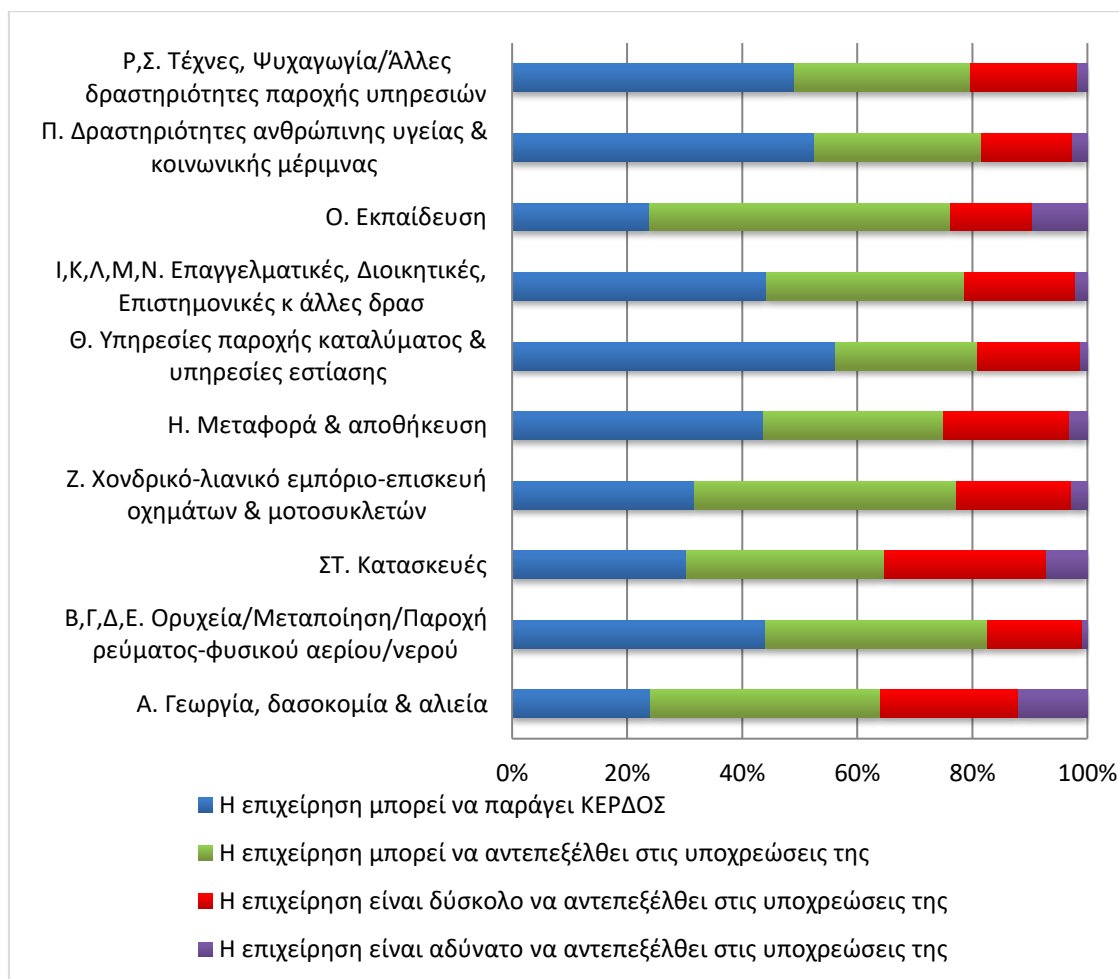
Για το 2018 ο Σταθμικός Μέσος Τζίρου Επιχειρήσεων καταγράφει την τιμή 2,83, δηλαδή λίγο χαμηλότερα από την 3^η κατηγορία τζίρου:

Κατηγορίες Τζίρου	Στάθμιση	Παρατηρήσεις	Ποσοστό	Μέρος ΣΜΤΕ
Μέχρι 10.000	1	224	23%	0,23
10.000 – 50.000	2	317	32%	0,65
50.000 – 100.000	3	157	16%	0,48
100.000 – 300.000	4	128	13%	0,52
300.000 – 500.000	5	46	5%	0,23
500.000 – 1.000.000	6	51	5%	0,31
1.000.000 και πάνω	7	57	6%	0,41
Σύνολο Παρατηρήσεων		980	ΣΜΤΕ	2.83

Πίνακας 4: Πίνακας υπολογισμού Σταθμικού Μέσου Τζίρου Επιχειρήσεων – Β02007

Η τιμή αυτή πιστοποιεί **βελτίωση του μέσου τζίρου (+6%)** σε σχέση με την τιμή της ΕΕ2017 που ήταν 2,67.

4.2.3 Οικονομική κατάσταση κατά κλάδο δραστηριότητας



Γράφημα 30: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – Β02004

Στο παραπάνω γράφημα παρουσιάζεται η ανάλυση της οικονομικής κατάστασης των επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας. Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων (Ζ.Εμπόριο, Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες & Θ.Υπηρεσίες παροχής καταλύματος), οι άλλοι κλάδοι καταγράφουν αριθμό παρατηρήσεων που είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων, αλλά παρουσιάζονται για λόγους πληρότητας και εξαγωγή ποιοτικών συμπερασμάτων.

Η βασική παρατήρηση είναι ότι η συνολική εικόνα δεν διαφοροποιείται αισθητά στους επιμέρους κλάδους.

Οι επιχειρήσεις του κλάδου *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος και υπηρεσίες εστίασης*, φαίνεται να είναι στην καλύτερη οικονομικά κατάσταση.

Οι περισσότερες επιχειρήσεις του κλάδου *ΣΤ. Κατασκευές*, δήλωσαν ότι μπορούν να ανταπεξέλθουν (34%), το 28% δήλωσαν ότι είναι σε οριακή κατάσταση, ενώ το 7% δήλωσαν ότι δεν μπορούν να ανταπεξέλθουν.

5. Δείκτης ζήτησης και προσφοράς προσόντων και δεξιοτήτων

Σε αυτή την ενότητα εξετάζονται οι παράμετροι που σχετίζονται με τη ζήτηση εργασίας και με την προσφορά, όπως καταγράφονται μέσω των αποτελεσμάτων των δύο ερευνών (ΕΑΔ και ΕΕ).

5.1.1 Διατύπωση γνώμης για τα προσόντα και δεξιότητες

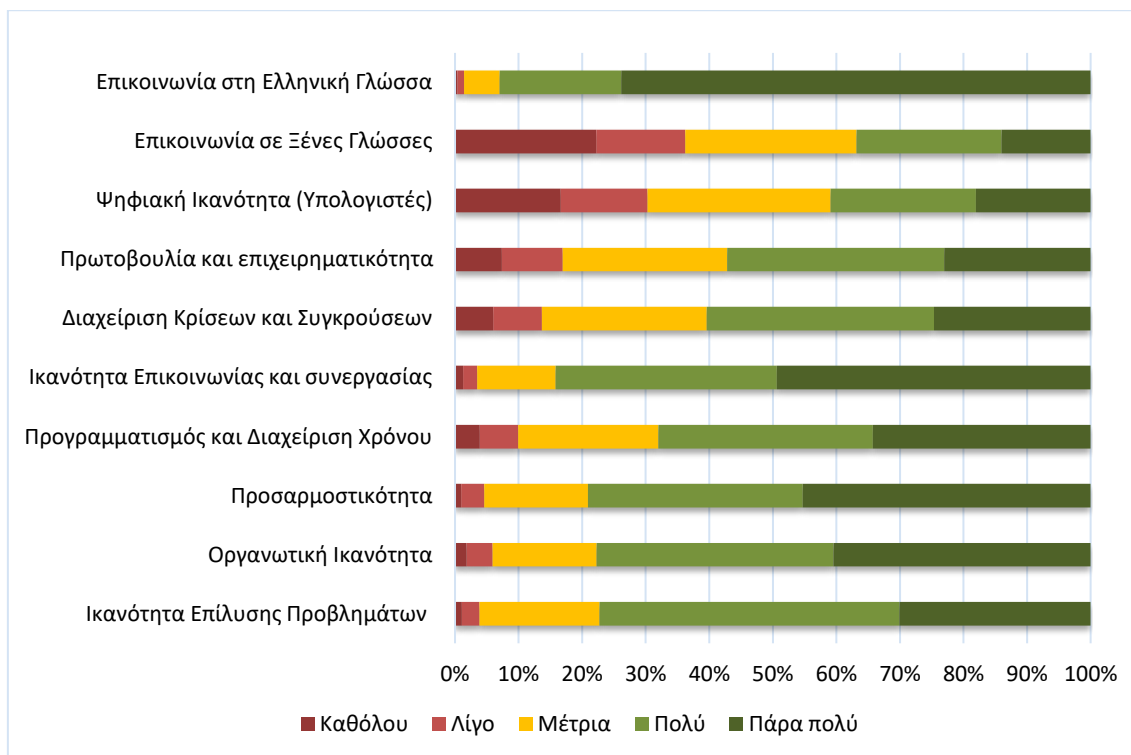
Στην ΕΑΔ και στην ΕΕ του 2018, συνεχίστηκε η αποτύπωση των δυνατών και αδύνατων δεξιοτήτων και προσόντων που προέκυψαν ως ευρέως αποδεκτά από τις ΕΑΔ και ΕΕ του 2016 και 2017 (Παραδοτέο 2.1, 1.4 και 1.5) καθώς επίσης και από τον Σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης – reskilling 2016 (Παραδοτέο 3.1). Τα προσόντα αυτά συνοψίζονται σε :

- Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα
- Οργανωτική Ικανότητα
- Προσαρμοστικότητα
- Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου
- Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας
- Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων
- Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα
- Ψηφιακή Ικανότητα Η/Υ
- Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες
- Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων

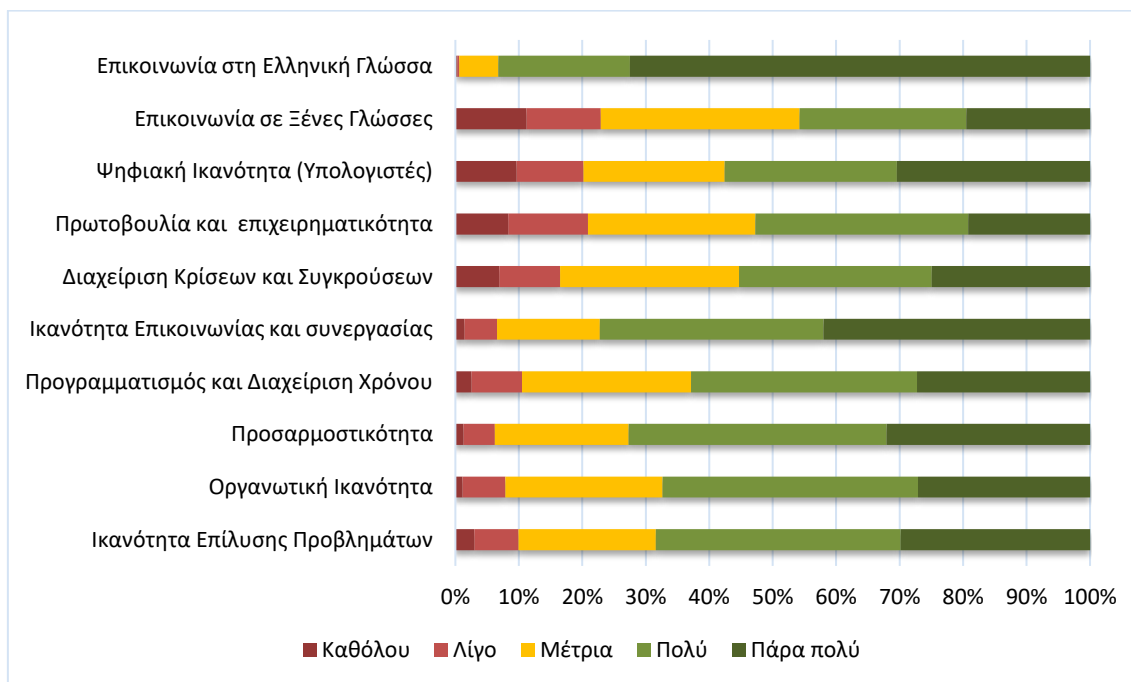
Για τα παραπάνω προσόντα, όπως και στις προηγούμενες έρευνες, ζητήθηκε η γνώμη του εργατικού δυναμικού και των επιχειρηματιών σχετικά με το κατά πόσον τα διαθέτουν οι ίδιοι ή το προσωπικό τους αντίστοιχα. Οι απαντήσεις καταγράφηκαν σε μια πενταβάθμια κλίμακα Likert (1: Δεν διαθέτει καθόλου – 5: Διαθέτει πάρα πολύ), τόσο στην ΕΑΔ όσο και στην ΕΕ.

Το Γράφημα 31 αφορά στην ΕΑΔ και το Γράφημα 32 στην ΕΕ. Από τη μελέτη των γραφημάτων φαίνεται ότι υπάρχει σύγκλιση ανάμεσα στη γνώμη του εργατικού δυναμικού και της εργοδοσίας.

Η επικοινωνία στις ξένες γλώσσες, η ψηφιακή ικανότητα, η πρωτοβουλία στην επιχειρηματικότητα και η διαχείριση κρίσεων και συγκρούσεων φαίνονται να είναι οι τομείς που παρατηρούνται οι περισσότερες αρνητικές αξιολογήσεις και στις δύο έρευνες διαχρονικά και αμετάβλητα από το 2016.



Γράφημα 31: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003



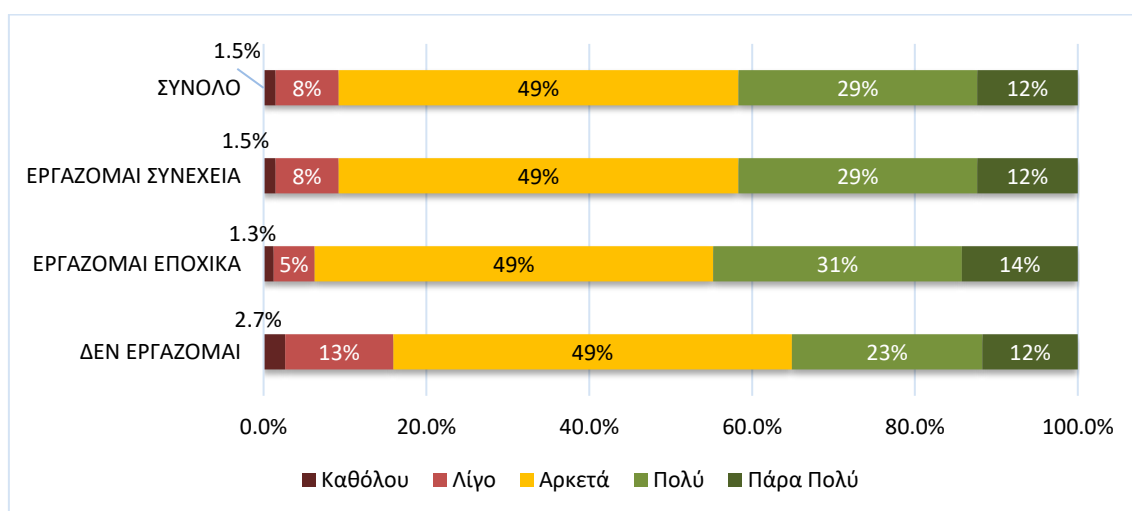
Γράφημα 32: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008

5.1.2 Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού από τις γνώσεις και δεξιότητες του

Η ΕΑΔ2018 αποτύπωσε την γνώμη του εργατικού δυναμικού σε σχέση με τα προσόντα τα οποία κατέχει. Συγκεκριμένα, οι ερωτώμενοι κλήθηκαν να δηλώσουν την ικανοποίησή τους για το επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων που διαθέτουν σε κλίμακα Likert (1: καθόλου ικανοποιημένος – 5: πάρα πολύ ικανοποιημένος).

Παρατηρείται ότι οι εργαζόμενοι, είτε σε μόνιμη είτε σε εποχική εργασία έχουν την γνώμη ότι διαθέτουν τουλάχιστον επαρκές επίπεδο γνώσεων και δεξιοτήτων για τη θέση που έχουν σε ποσοστό που ξεπερνά το 90%.

Μικρή διαφορά σημειώνεται στους ανέργους που το ποσοστό ικανοποίησης από τις γνώσεις και δεξιότητές τους φτάνει στο 84%, αλλά για πρώτη φορά, σε αναφορά με τις προηγούμενες έρευνες, καταγράφεται ισοβαρή σιγουριά στην απάντησή «αρκετά ικανοποιημένος» σε απόλυτη ταύτιση με τους εργαζόμενους που στην αντίστοιχη απάντηση δίνουν το ίδιο ποσοστό.

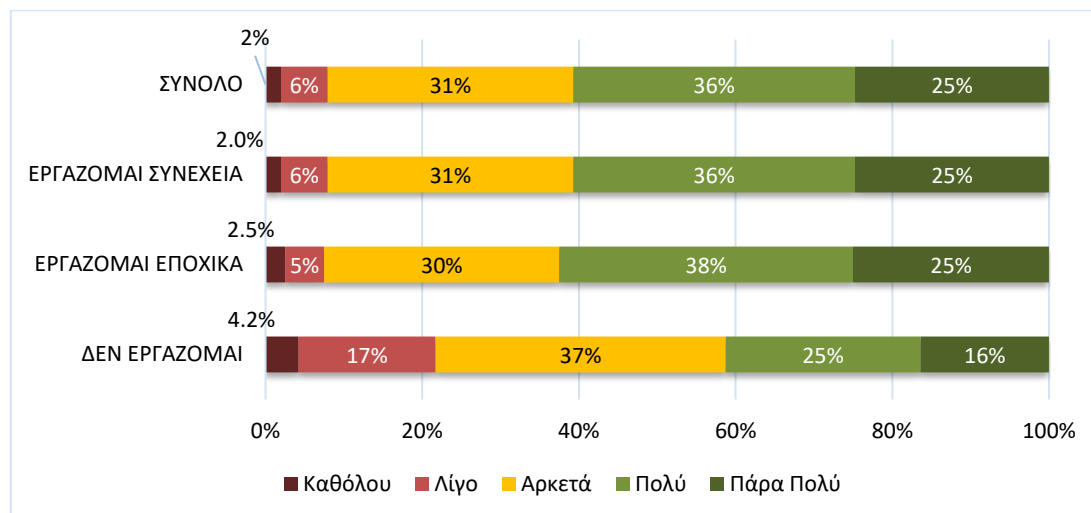


Γράφημα 33: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

Στο Γράφημα 34 αποτυπώνεται πόσο οι συμμετέχοντες στην ΕΑΔ θεωρούν ότι οι γνώσεις και οι δεξιότητες που διαθέτουν, επαρκούν προκειμένου να βρουν εργασία ή να διατηρήσουν την εργασία που έχουν.

Για το 2018 παρατηρείται η άμβλυνση της διαφοροποίησης των προηγούμενων ετών, ανάμεσα στους μόνιμα εργαζόμενους και στους εποχικά εργαζόμενους. Αμφότεροι πλέον έχουν τον ίδιο βαθμό ανασφάλειας για το κατά πόσο τα προσόντα τους επαρκούν για τη θέση εργασίας που έχουν.

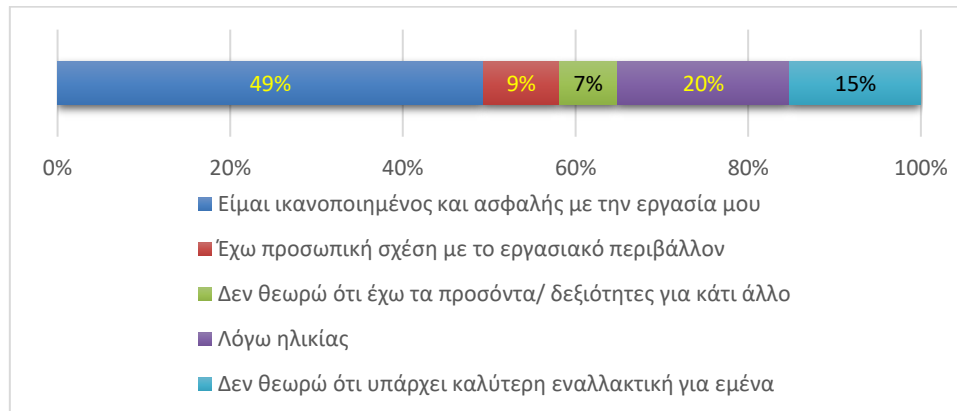
Τη μεγαλύτερη ανασφάλεια και αυτή την χρονιά (2018) έχουν οι άνεργοι. Παρά τη θετική εκτίμηση που έχουν για τις γνώσεις και τις δεξιότητές τους, υπάρχει ένα ποσοστό μεγαλύτερο του 20% που θεωρεί ότι αυτές δεν επαρκούν για να βρουν δουλειά.



Γράφημα 34: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

5.1.3 Διάθεση αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης εργαζομένων

Στην ΕΑΔ2018 καταγράφηκε ότι το 30% των εργαζομένων είναι διατεθειμένο να αλλάξει αντικείμενο απασχόλησης. Οι υπόλοιποι 70% δεν είναι διατεθειμένοι για τους λόγους που φαίνονται στο ακόλουθο γράφημα :

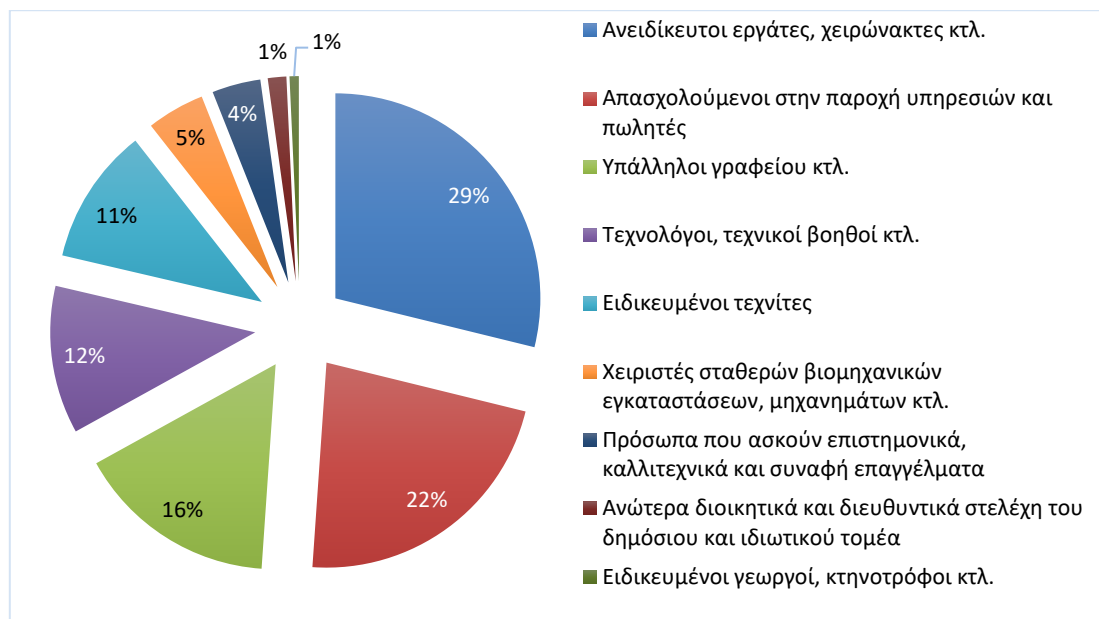


Γράφημα 35: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

Ενδιαφέρον παρουσιάζει η μείωση του ποσοστού (-6%) που καταγράφεται στην απάντηση «Είμαι ικανοποιημένος και ασφαλής με την εργασία μου» σε σχέση με την ΕΑΔ2017.

5.1.4 Επαγγέλματα και νέες θέσεις εργασίας

Στο Γράφημα 36 που ακολουθεί φαίνονται οι κατηγορίες επαγγελμάτων που θα παρουσιάσουν τη μεγαλύτερη ζήτηση στους επόμενους 6 μήνες.



Γράφημα 36: Νέες θέσεις στο ερχόμενο 6μηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος -D02005

Η εικόνα των νέων θέσεων εργασίας για το επόμενο εξάμηνο σε σχέση με αυτή του προηγούμενου έτους (2017) διαφοροποιείται ελαφρά τόσο στην κατάταξη των κατηγοριών, όσο και στα ποσοστά που καταγράφουν. Πάντως οι δύο πρώτες κατηγορίες παραμένουν ίδιες και έχουν αυξήσει το ποσοστό τους σε πάνω από 50% (το αντίστοιχο άθροισμα ήταν 45% για την ΕΑΔ 2017). Μια πολύ πιθανή εξήγηση είναι η εναλλαγή ρόλων μεταξύ ανειδίκευτου εργάτη και χαμηλών προσόντων απασχολούμενου στην παροχή υπηρεσιών.

Ακολουθούν οι υπάλληλοι γραφείου με 16%, οι Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ (12%) και στα ίδια περίπου μεγέθη (11%) οι Ειδικευμένοι τεχνίτες, με μικρές διαφοροποιήσεις στα ποσοστά τους από την ΕΕ2017.

Η βασική επισήμανση είναι **ότι οι νέες θέσεις εργασίας για το 2019 είναι κυρίως θέσεις χαμηλών προσόντων.**

Εξάλλου, όπως φαίνεται και από τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ για το 2017⁹ οι επαγγελματικές δραστηριότητες με τις περισσότερες νέες θέσεις εργασίας ήταν, σε επίπεδο διψήφιας κατηγοριοποίησης:

51. Απασχολούμενοι στην παροχή προσωπικών υπηρεσιών

53. Μοντέλα, πωλητές και ασκούντες συναφή επαγγέλματα

41. Υπάλληλοι γραφείου

⁹ ΕΙΕΑΔ, Ιεράρχηση νέων θέσεων εργασίας ανά επαγγελματική κατηγορία για τα έτη 2014 – 2017

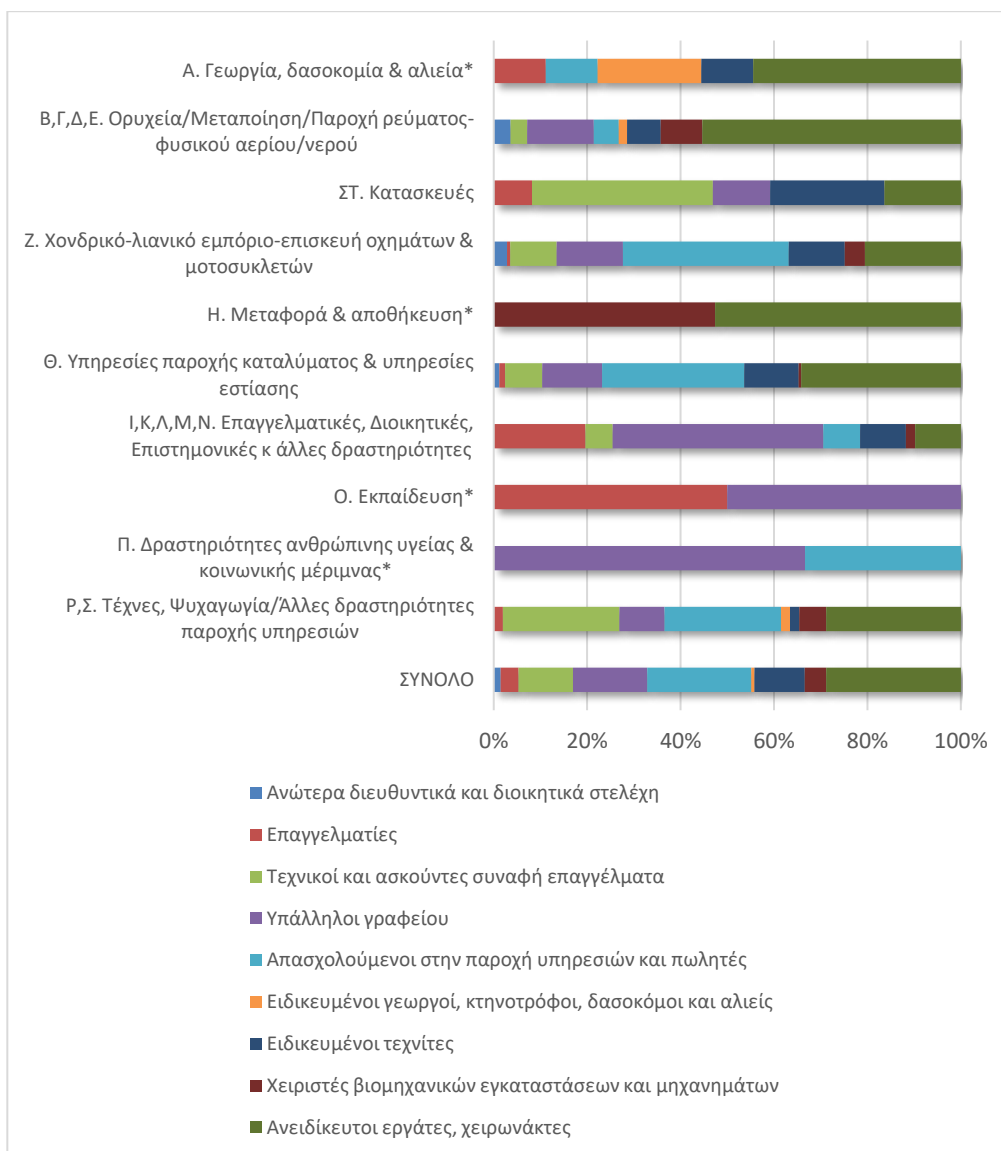
93. Ανειδίκευτοι εργάτες ορυχείων, κατασκευών, μεταποίησης και μεταφορών

91. Πλανόδιοι πωλητές, οικιακοί βοηθοί ΚΠΑΕ

Οι παραπάνω 4 κατηγορίες αποτέλεσαν το 50% των νέων προσλήψεων στην Κρήτη για το 2017.

5.1.5 Επαγγελματικές κατηγορίες με νέες θέσεις ανά κλάδο δραστηριότητας

Στο επόμενο γράφημα γίνεται η ανάλυση της ζήτησης εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας.



Γράφημα 37: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

Στους κλάδους που εμφανίζονται με αστερίσκο οι παρατηρήσεις είναι λίγες και δεν μπορούν να αποτελέσουν ασφαλή βάση για ποσοτικά συμπεράσματα, αλλά μπορούν να αποτελέσουν ποιοτικές ενδείξεις προς την κατεύθυνση αναζήτησης εργασίας.

Από τα απογραφικά στοιχεία του ΕΙΕΑΔ τόσο για το 2017¹⁰, αλλά και των τελευταίων ετών, οι κυρίαρχες κλαδικές δραστηριότητες ως προς της πρόσληψη νέων εργαζομένων ήταν, σε επίπεδο τετραψήφιας κωδικοποίησης :

5610 Δραστηριότητες υπηρεσιών εστιατορίων και κινητών μονάδων εστίασης

5630 Δραστηριότητες παροχής ποτών

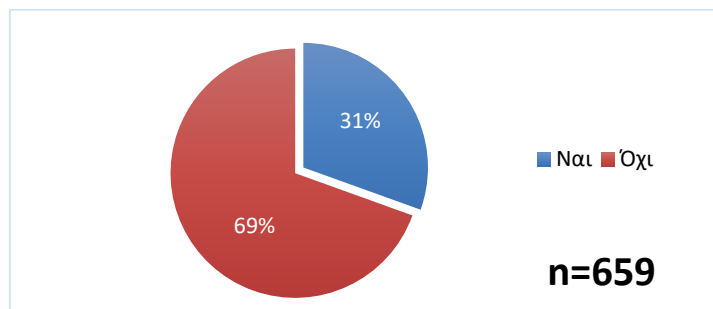
Τα παραπάνω στοιχεία βρίσκονται σε συμφωνία με τα ευρήματα των ΕΑΔ του ΠΜΠΑΕ και δίνουν την εικόνα μιας αγοράς εργασίας που, σε ό,τι αφορά τις νέες θέσεις εργασίας, κυριαρχείται από δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών.

¹⁰ [ΕΙΕΑΔ, Ιεράρχηση νέων θέσεων εργασίας ανά κλάδο \(4ψήφιο\) για τα έτη 2014 – 2017](#)

6. Δείκτης επίδρασης των προγραμμάτων κατάρτισης στην απασχόληση

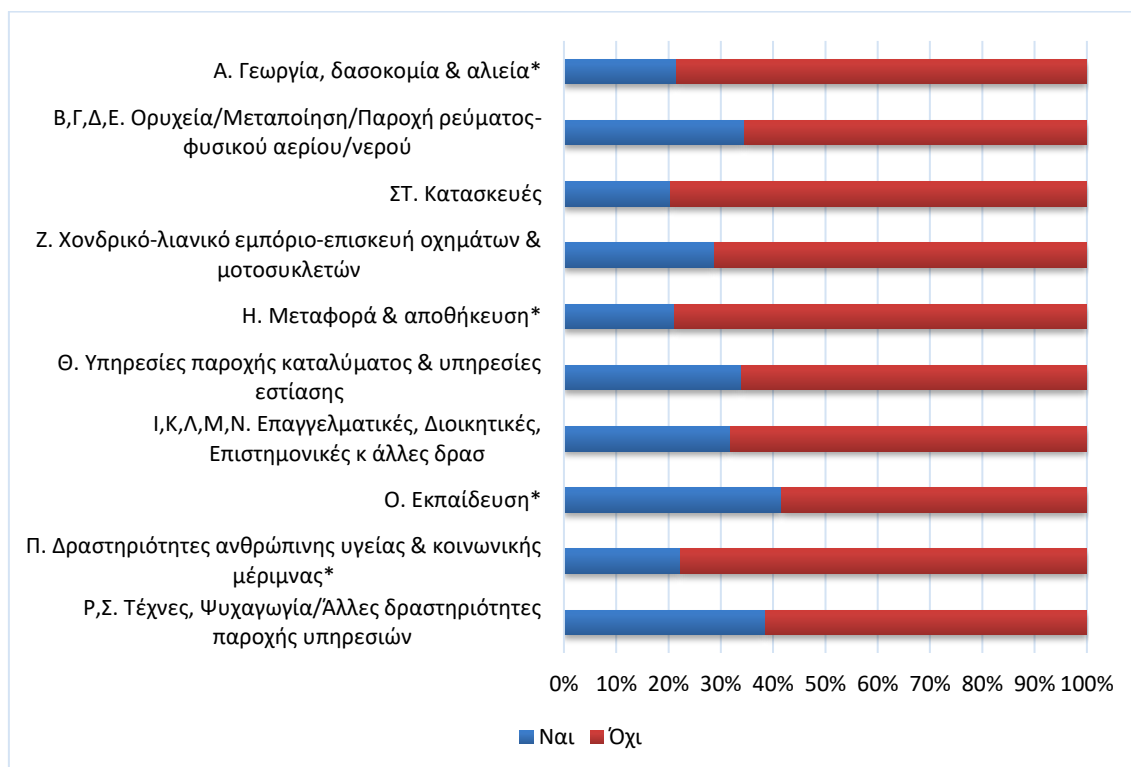
6.1.1 Παρεχόμενη κατάρτιση / εκπαίδευση από επιχειρήσεις

Μόνο μία στις τρεις επιχειρήσεις (31%) που έχουν εργαζόμενους παρέχουν κάποιου είδους εκπαίδευση ή κατάρτιση, όπως και στην ΕΕ2017 (33%).



Γράφημα 38: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

Στο Γράφημα 39 παρακάτω φαίνεται η ανάλυση της παρεχόμενης κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας.



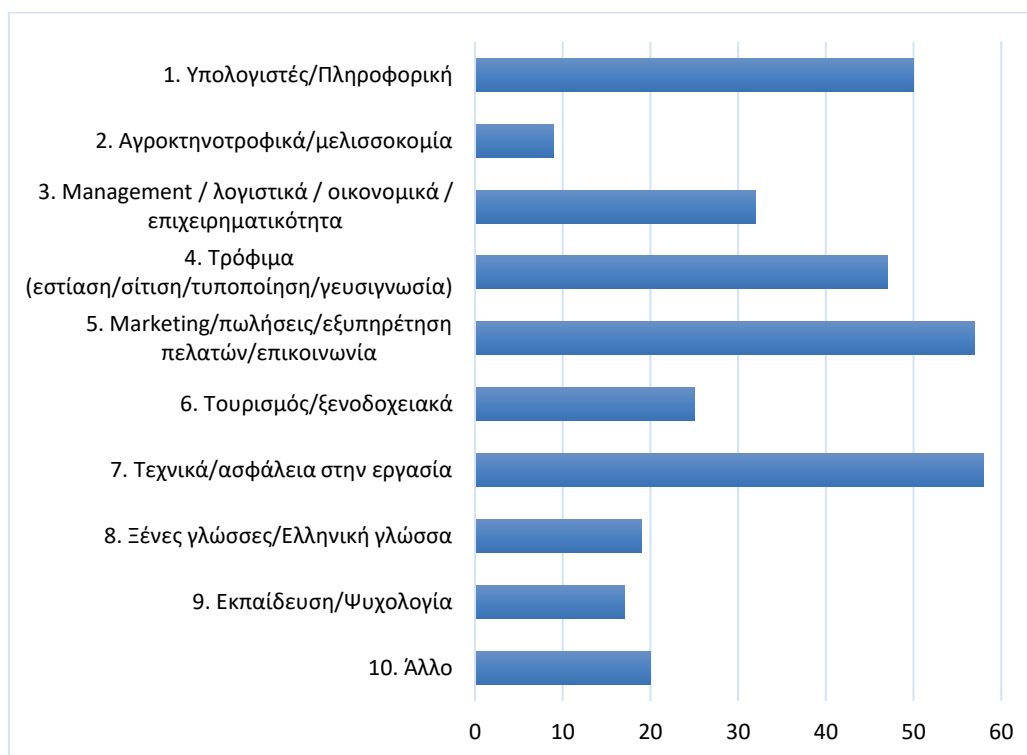
Γράφημα 39: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων, για τους υπόλοιπους κλάδους ο αριθμός παρατηρήσεων είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ασφαλών ποσοτικών συμπερασμάτων.

Σε σχέση όμως με την έρευνα του 2017, παρατηρούμε ότι εκτός των δύο κλάδων που ξεχώριζαν με τα περισσότερα ΝΑΙ («Ο. Εκπαίδευση» και «Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες»), άλλοι δυο κλάδοι ήρθαν να προσδεθούν στην κατηγορία των 'υψηλών' ποσοστών κατάρτισης («Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης» και «Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών»).

6.1.2 Αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

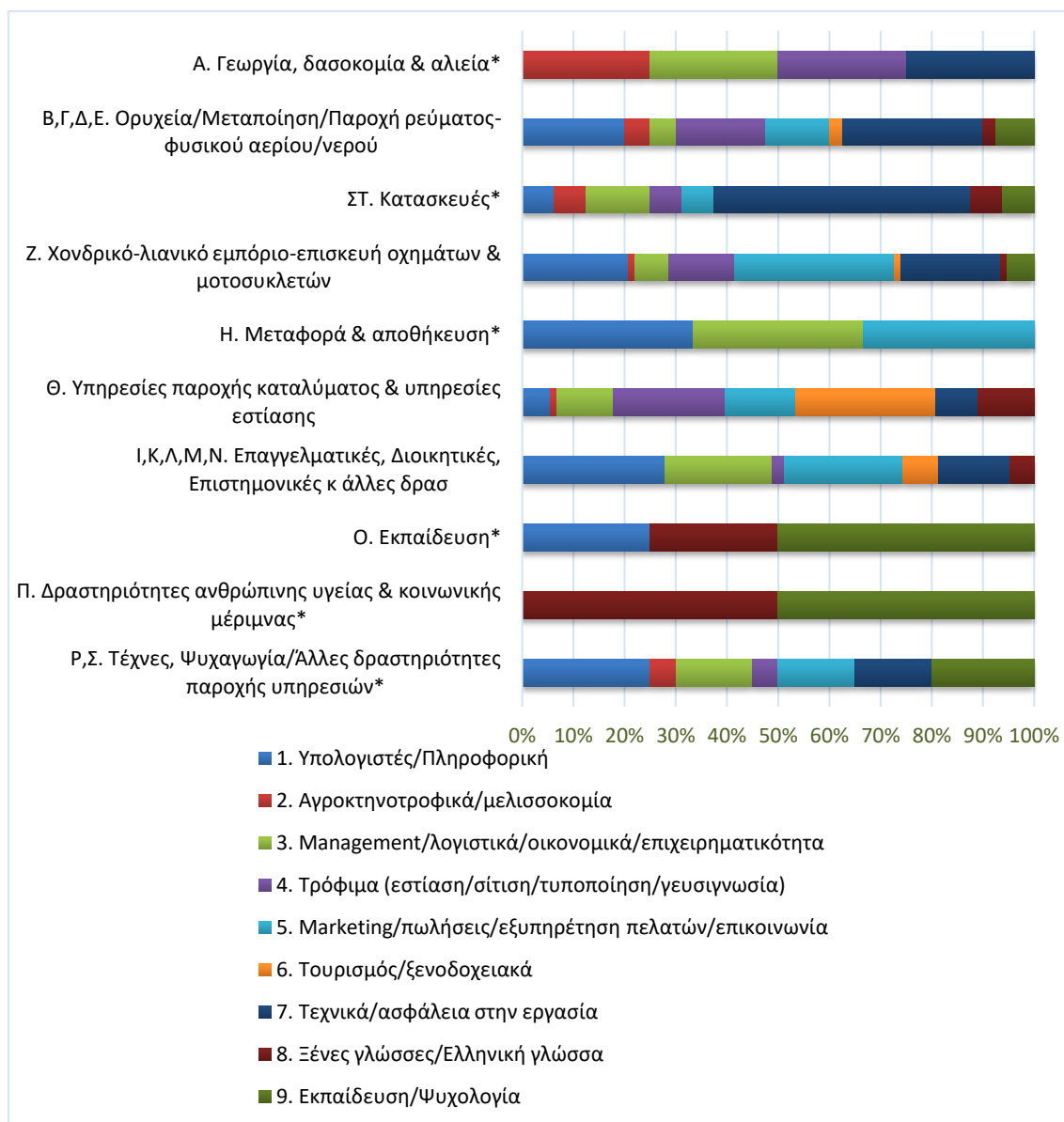
Στο παρακάτω γράφημα αποτυπώνονται τα αντικείμενα κατάρτισης που προσφέρουν οι επιχειρήσεις στους εργαζόμενους τους. Αξίζει ν' αναφερθεί ότι διαχρονικά παρατηρούμε χωρίς καμιά μεταβολή, ότι τα τρία συχνότερα αντικείμενα παρεχόμενης κατάρτισης είναι οι κατηγορίες 1, 5 και 7.



Γράφημα 40: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

Ακολουθεί η ανά κλάδο ανάλυση των προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις που δείχνει ότι πέρα από κάποιες βασικές δεξιότητες και προσόντα απαραίτητα για την λειτουργία μιας επιχείρησης, κάθε κλάδος εξειδικεύεται ανάλογα με το αντικείμενο

των προσφερόμενων προϊόντων και υπηρεσιών του. Ο αριθμός παρατηρήσεων είναι μικρός και το γράφημα είναι χρήσιμο κυρίως για ποιοτικά συμπεράσματα.



Γράφημα 41: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

Οι επιχειρήσεις του κλάδου *A. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία* παρέχουν προγράμματα για μια ποικιλία αντικειμένων.

Στους κλάδους *B,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/ νερού* κυριαρχεί η κατάρτιση σε τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και ακολουθεί η κατάρτιση σε «Υπολογιστές/Πληροφορική».

Στον κλάδο *ΣΤ. Κατασκευές* ο αριθμός παρατηρήσεων είναι ιδιαίτερα χαμηλός. Αυτό που κυριαρχεί είναι η κατάρτιση σε τεχνικά ζητήματα και ασφάλεια στην εργασία.

Στον κλάδο *Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών* τα τρία βασικά αντικείμενα κατάρτισης είναι σχετικά με τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία, Υπολογιστές/Πληροφορική και Μάρκετινγκ.

Στο κλάδο *Η. Μεταφορά και αποθήκευση* φαίνεται να δίνεται έμφαση στην κατάρτιση σε υπολογιστές και πληροφορική, το μάρκετινγκ/ πωλήσεις και διοίκηση/ λογιστικά/ οικονομικά.

Στον κλάδο *Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης* τα βασικά αντικείμενα κατάρτισης είναι σχετικά με τουρισμό / ξενοδοχειακά και τρόφιμα/ εστίαση/ σίτιση/ τυποποίηση/ γευσισγνωσία.

Στους κλάδους *Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές και άλλες δραστηριότητες* υπάρχουν πολλαπλά αντικείμενα κατάρτισης με κοντινό αριθμό παρατηρήσεων. Τα κυριότερα αντικείμενα κατάρτισης είναι σε υπολογιστές/ πληροφορική, μάρκετινγκ/ πωλήσεις, τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και διοίκηση/ λογιστικά/ οικονομικά.

Ο κλάδος της *εκπαίδευσης (Ο)*, στο μεγαλύτερο του ποσοστό διεξάγει προγράμματα κατάρτισης σχετικά με την Εκπαίδευση/Ψυχολογία και τις Ξένες γλώσσες.

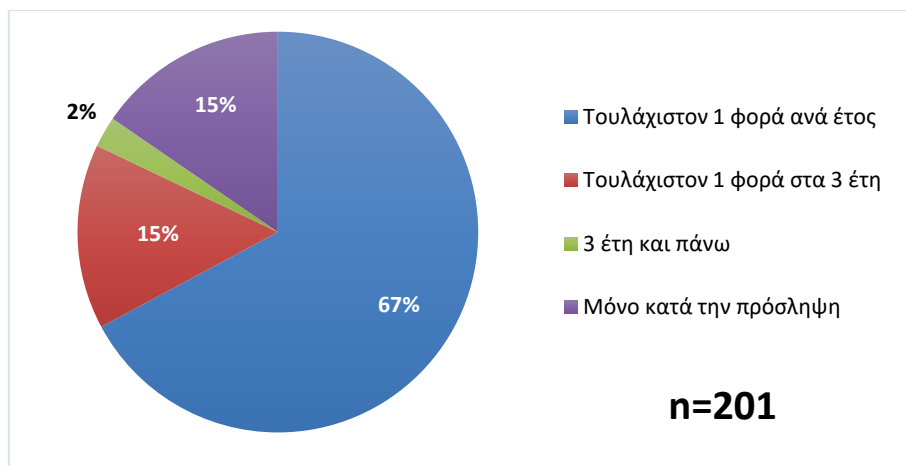
Ο κλάδος *Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας* έχει ελάχιστο αριθμό παρατηρήσεων. Αυτό συνάδει με το χαρακτηριστικό των επιχειρήσεων του κλάδου που είναι στην πλειονότητά τους ατομικές και ο αυτοαπασχολούμενος είναι επιστήμονας με συνεχή εκπαίδευση υψηλών απαιτήσεων.

Οι κλάδοι *Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών* παρουσιάζουν επίσης πολλαπλά αντικείμενα κατάρτισης λόγω της ποικιλίας αντικειμένων των επιχειρήσεων του κλάδου: υπολογιστές/ πληροφορική, μάρκετινγκ /πωλήσεις, τεχνικά/ ασφάλεια στην εργασία και εκπαίδευση/ ψυχολογία. Σε αυτά πρέπει να προστεθούν και οι απαντήσεις που δόθηκαν στην επιλογή «Άλλο» και αφορούσαν κατάρτιση σε υπηρεσίες γυμναστικής/κομμωτικής/φροντίδας σώματος.

6.1.3 Συχνότητα παρεχόμενης κατάρτισης από επιχειρήσεις

Στην ΕΕ2018 οι επιχειρήσεις με εργαζόμενους είναι 703. Σε αυτό το μέρος του δείγματος τίθεται η ερώτηση αν οι επιχειρήσεις παρέχουν προγράμματα κατάρτισης στους εργαζομένους τους με δική τους ευθύνη. Θετικά απάντησαν 201 επιχειρήσεις, αρνητικά 458, ενώ 44 δεν απάντησαν στη σχετική ερώτηση. Επομένως, στην καλύτερη περίπτωση, μόνο μια στις τρεις επιχειρήσεις με εργαζόμενους παρέχει προγράμματα κατάρτισης. Έτσι επιβεβαιώνεται και για το 2018 ότι **η συνεχιζόμενη κατάρτιση των εργαζομένων δεν αποτελεί κυρίαρχη επιχειρηματική επιλογή.**

Για αυτές τις επιχειρήσεις που παρέχουν προγράμματα κατάρτισης το Γράφημα 42 αποτυπώνει τη συχνότητα κατάρτισης των εργαζομένων.



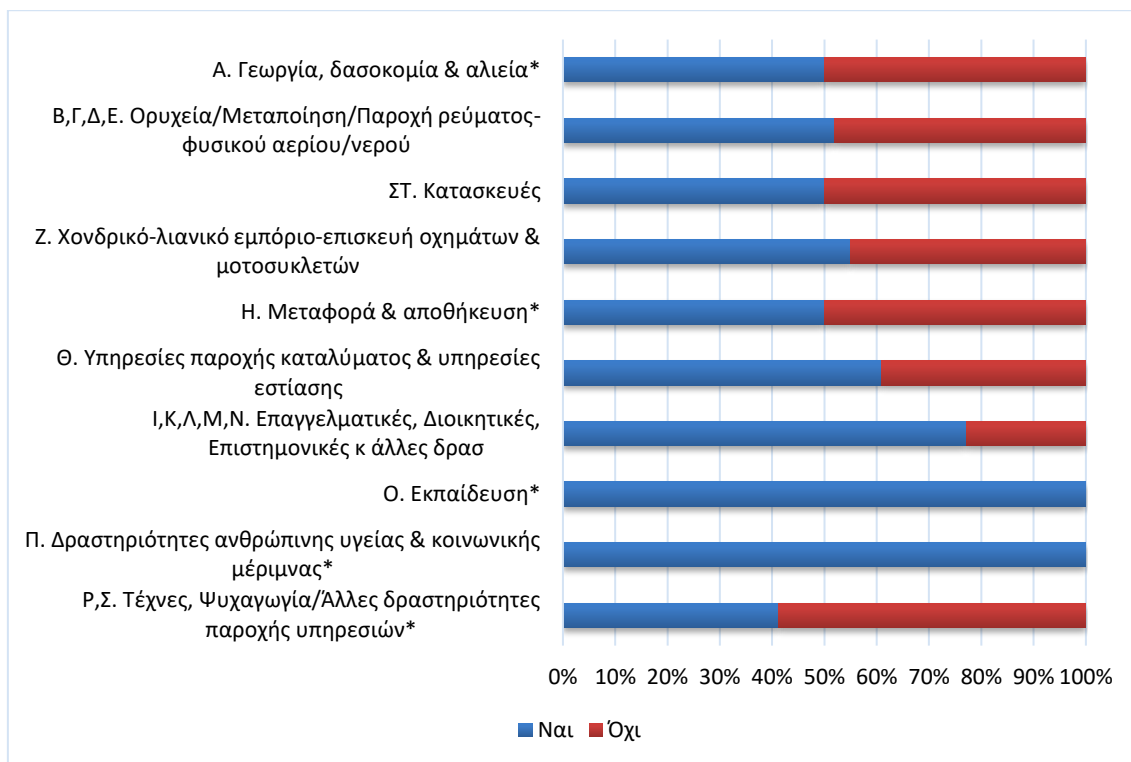
Γράφημα 42: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Η κυρίαρχη τάση σε αυτή την έρευνα είναι η συνεχής κατάρτιση (ετήσια: 67%) ενώ όλες οι υπόλοιπες - αρχική εκπαίδευση καθώς και κατάρτιση ανά τριετία ή και περισσότερο- έχουν το ίδιο ποσοστό. Τα παραπάνω ποσοστά διαφοροποιούνται μεν από εκείνα των ευρημάτων που επικρατούσαν στις ΕΕ του 2016 και 2017, αλλά δεν αλλάζουν τη βασική εικόνα.

6.1.4 Αποτύπωση γνώμης - Επίδραση κατάρτισης στην επιλογή εργαζομένων

Το 59% των επιχειρήσεων που πρόκειται να προσλάβουν εργαζόμενους για το επόμενο εξάμηνο αποφαινεται ότι η κατάρτιση έχει θετική επίδραση στην αξιολόγηση του.

Στο Γράφημα 43 καταγράφεται η διατύπωση γνώμης των επιχειρήσεων ανά κλάδο σχετικά με το κατά πόσο λαμβάνεται υπόψη η κατάρτιση των εργαζομένων κατά την πρόσληψη ανά κλάδο δραστηριότητας. Πέραν των τριών μεγαλύτερων κλάδων, ο αριθμός παρατηρήσεων ανά κλάδο είναι χαμηλός και δεν επιτρέπει την εξαγωγή ποσοτικών συμπερασμάτων – επισημαίνονται με αστερίσκο. Η παράθεσή τους βοηθά κυρίως στην ποιοτική παρατήρηση. Παρόλα αυτά είναι προφανές ότι σε αντίθεση με την προηγούμενη χρονιά (2017) σε όλους τους κλάδους καταγράφονται καταφατικές απαντήσεις και σε κάποιους δεν υπάρχει καθόλου αρνητική άποψη (κλάδοι Ο. Εκπαίδευση και Π. Δραστηριότητες ανθρωπίνης υγείας και κοινωνικής μέριμνας).

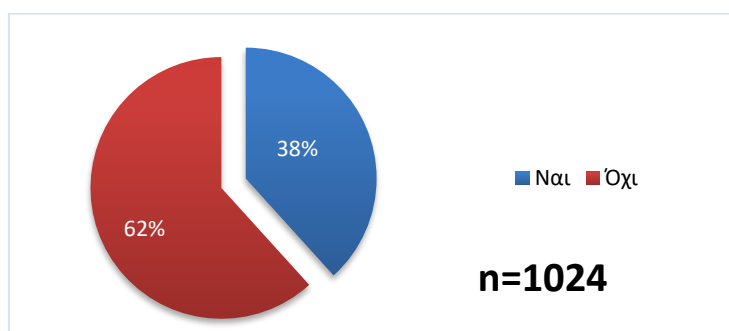


Γράφημα 43: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

6.2. Εργατικό δυναμικό - κατάρτιση

6.2.1 Παρακολούθηση προγραμματικών κατάρτισης

Το ποσοστό του εργατικού δυναμικού που έχει παρακολουθήσει κάποιο πρόγραμμα κατάρτισης καταγράφηκε ελαφρώς μειωμένο σε σχέση με τα περυσινά επίπεδα (38% το 2018 έναντι 41% το 2017).



Γράφημα 44: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

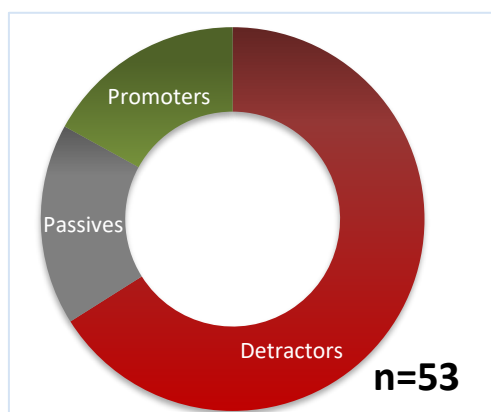
Η ΕΑΔ2018 κατέγραψε επίσης (Πίνακας 44) ότι μόνο το 24% του ανθρώπινου δυναμικού που έχει συμμετάσχει σε πρόγραμμα κατάρτισης το έχει πράξει με πρωτοβουλία του εργοδότη του. Περίπου το ίδιο ποσοστό (25%) είχε καταγράψει και η

ΕΑΔ 2017. Επομένως η συμμετοχή σε προγράμματα κατάρτισης γίνεται κυρίως με πρωτοβουλία του εργαζόμενου/ανέργου και όχι με πρωτοβουλία της εργοδοσίας.

6.2.2 Γνώμη ανέργων για τη κατάρτιση

Σε αντίθεση με τις ΕΑΔ 2016 και 2017, στις οποίες η γνώμη των ανέργων για την κατάρτιση ως εφόδιο για εύρεση εργασίας καταγραφόταν διχοτομικά («ΝΑΙ»/«ΟΧΙ»), στην ΕΑΔ 2018 υιοθετήθηκε ο δείκτης NPS (πρβλ. Εισαγωγή). Σύμφωνα με το δείκτη NPS τα ποσοστά των βαθμολογιών ήταν :

0-6 (Detractors):	66.0%	} NPS : -49.0
7-8 (Passives):	17.0%	
9-10 (Promoters):	17.0%	



Γράφημα 45: Δείκτης NPS γνώμης ανέργων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην εξεύρεση εργασίας – F01008

Στην ΕΑΔ 2017 καταγράφηκε θετική άποψη του 68% των ερωτηθέντων ανέργων, οι οποίοι είχαν παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης. Όπως αναφέρθηκε και στην εισαγωγή, το ποσοστό αυτό ενδέχεται να κατέγραφε ως θετική τη στερεότυπη άποψη κατά την οποία οποιαδήποτε μορφή εκπαίδευσης / κατάρτισης μπορεί να έχει θετική αντιμετώπιση.

Το αποτέλεσμα του δείκτη NPS=-49 για το 2018 καταγράφει έντονα αρνητική άποψη των ανέργων για το κατά πόσο τα προγράμματα κατάρτισης μπορούν να βοηθήσουν στην εξεύρεση εργασίας.

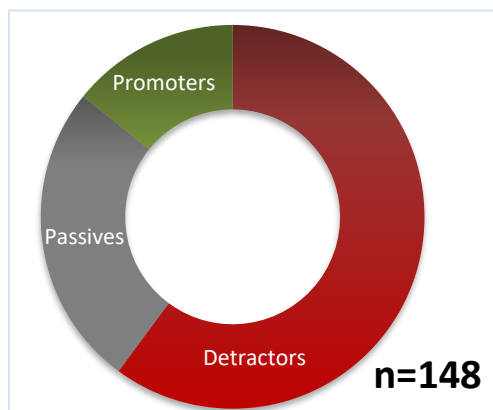
6.2.3 Γνώμη εργαζομένων για τη κατάρτιση

Αρχικά παρατίθεται η απάντηση των εργαζομένων που έχουν παρακολουθήσει προγράμματα κατάρτισης στην ερώτηση κατά πόσον ισχυροποιούν τα προγράμματα τη

θέση τους στην επιχείρηση που εργάζονται. Η αποτίμηση γίνεται μέσω του δείκτη NPS, κατ' αναλογία με τους άνεργους και την εξεύρεση εργασίας.

Σύμφωνα με το δείκτη NPS τα ποσοστά των βαθμολογιών ήταν :

0-6 (Detractors):	60.1%	} NPS : -45.9
7-8 (Passives):	25.7%	
9-10 (Promoters):	14.2%	

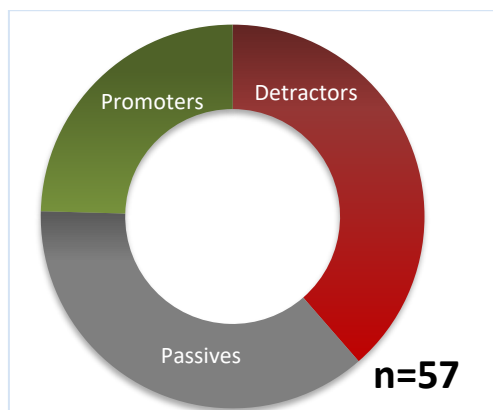


Γράφημα 46: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01011

Σύμφωνα με το δείκτη NPS το αποτέλεσμα είναι έντονα αρνητικό, δηλαδή οι ερωτώμενοι εργαζόμενοι δε θεωρούν ότι μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης ισχυροποιείται η θέση τους στην επιχείρηση.

Εμφανώς αμβλυμένη αλλά όχι αντίθετη είναι η εικόνα για εκείνους τους εργαζόμενους που παρακολούθησαν προγράμματα κατάρτισης με πρωτοβουλία ή/και έξοδα του εργοδότη. Σε αυτήν την περίπτωση ο δείκτης NPS είναι :

0-6 (Detractors):	38.6%	} NPS : -14
7-8 (Passives):	36.8%	
9-10 (Promoters):	24.6%	

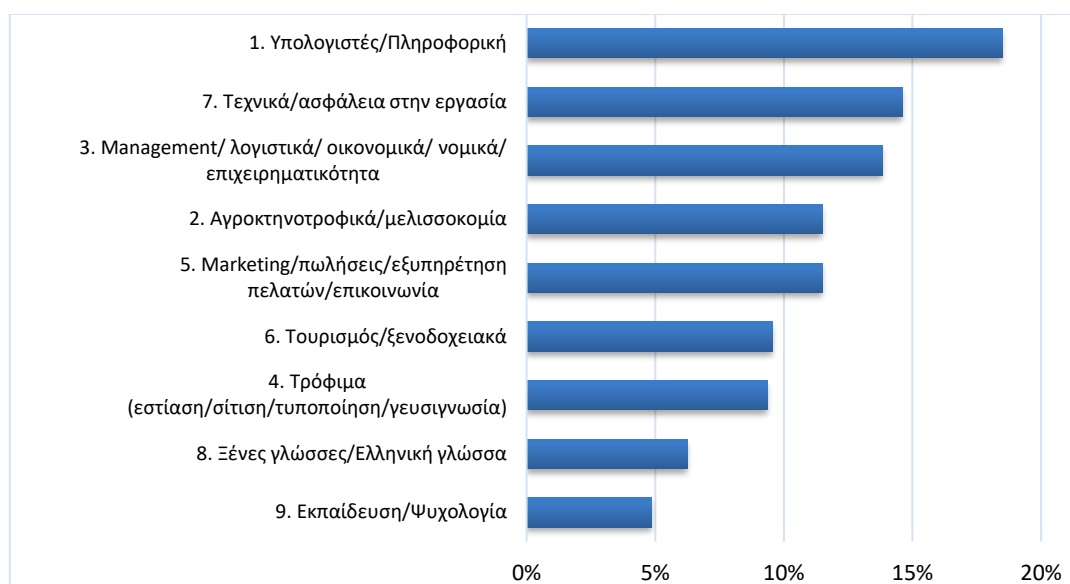


Γράφημα 47: Δείκτης NPS γνώμης εργαζόμενων για τη βοήθεια των προγραμμάτων κατάρτισης με έξοδα της επιχείρησης στην ισχυροποίηση της θέσης τους – F01010

Το αποτέλεσμα συνεχίζει να είναι αρνητικό, αλλά μικρότερης έντασης. δηλαδή οι εργαζόμενοι δε θεωρούν ότι μέσω των προγραμμάτων κατάρτισης ισχυροποιείται η θέση τους στην επιχείρηση, ακόμη και αν η παρακολούθηση γίνεται με πρωτοβουλία/έξοδα της επιχείρησης.

6.2.4 Αντικείμενα κατάρτισης που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό

Ο ερωτώμενοι της ΕΑΔ που είχαν παρακολουθήσει στο παρελθόν κάποια προγράμματα κατάρτισης κλήθηκαν να δηλώσουν τα αντικείμενα των προγραμμάτων αυτών :



Γράφημα 48: Αντικείμενα σεμιναρίων που έχει παρακολουθήσει το ανθρώπινο δυναμικό-F01003

Τα αποτελέσματα ως προς τα αντικείμενα κατάρτισης που έχουν παρακολουθήσει οι ερωτώμενοι παραμένουν εν πολλοίς ίδια με το 2017: προηγείται με διαφορά η κατηγορία 1. Υπολογιστές / Πληροφορική με ποσοστό 18% και έπονται οι κατηγορίες 7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία (14%), 3. Management/ λογιστικά/ οικονομικά/

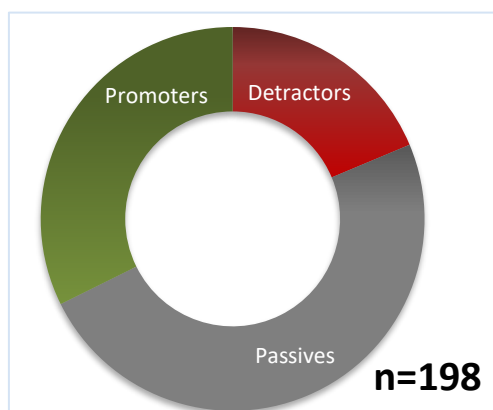
νομικά/ επιχειρηματικότητα (13%), 2. Αγροκτηνοτροφικά/Μελισσοκομία (11%) και 5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία (11%).

6.3. Επιχειρήσεις - κατάρτιση

6.3.1 Γνώμη επιχειρήσεων για επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης

Οι επιχειρηματίες που παρέχουν προγράμματα κατάρτισης στους εργαζομένους τους διατύπωσαν την άποψή τους κατά πόσον αυτά συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των εργαζομένων και στην ενδυνάμωση της παραγωγικότητάς τους. Η άποψη καταγράφηκε σε ενδεκαβάθμια κλίμακα και ο δείκτης NPS προκύπτει :

0-6 (Detractors):	18.7%	} NPS : +13.6
7-8 (Passives):	49.0%	
9-10 (Promoters):	32.3%	



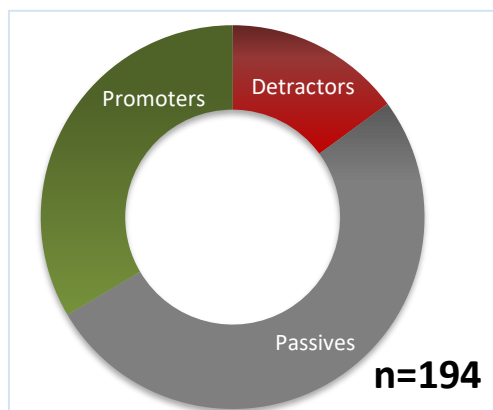
Γράφημα 49: Δείκτης NPS επιχειρήσεων για την επίδραση των προγραμμάτων κατάρτισης στους εργαζομένους – F02015

Το αποτέλεσμα είναι θετικό, αλλά όχι με μεγάλη ένταση. Αξιοσημείωτο είναι το μεγάλο ποσοστό των ουδέτερων (passives). Αν ληφθεί υπ' όψη ότι τα προγράμματα υλοποιούνται από τις επιχειρήσεις, η απόδοση της επένδυσής τους στην αναβάθμιση των εργαζομένων φαίνεται να ικανοποιεί μόνο οριακά.

6.3.2 Γνώμη επιχειρήσεων για την εκτίμηση των προγραμμάτων κατάρτισης από τους εργαζομένους

Στην ΕΕ 2018 καταγράφηκε σε ενδεκαβάθμια κλίμακα η εκτίμηση των επιχειρήσεων σχετικά με το πόσο ικανοποιημένοι είναι οι εργαζόμενοί τους από τα προγράμματα κατάρτισης που αυτές τους παρέχουν. Ο δείκτης NPS υπολογίζεται :

0-6 (Detractors):	14.9%	} NPS : +18.6
7-8 (Passives):	51.5%	
9-10 (Promoters):	33.5%	



Γράφημα 50: Δείκτης NPS γνώμης επιχειρήσεων για το επίπεδο ικανοποίησης των εργαζομένων από τα προγράμματα κατάρτισης που εκείνες προσφέρουν – F02016

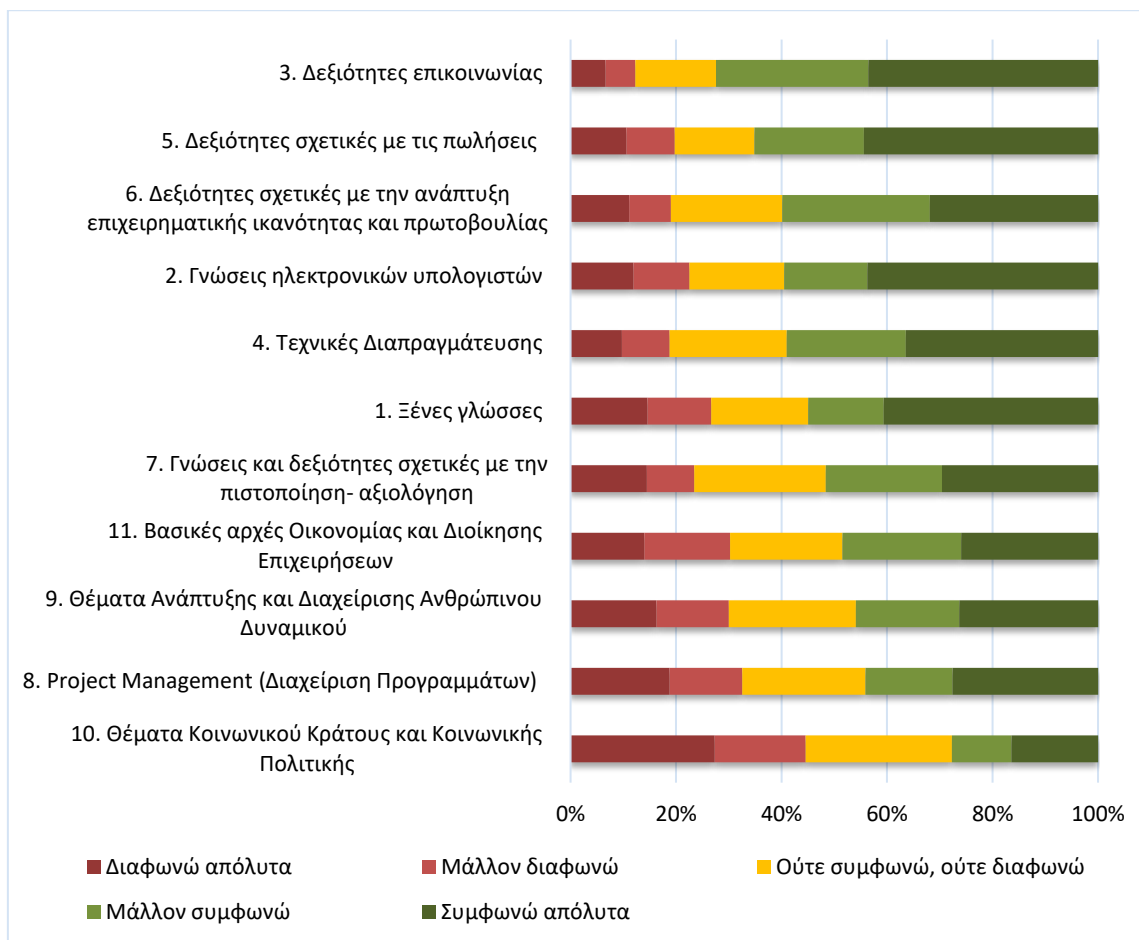
Το αποτέλεσμα είναι θετικό, αλλά κυριαρχεί το ποσοστό των ουδέτερων (passives – 51.5%).

Η θετική εκτίμηση των επιχειρήσεων για την ικανοποίηση των εργαζομένων από τα προγράμματα κατάρτισης που οργανώνουν φαινομενικά έρχεται σε αντίθεση με τη αρνητική αξιολόγηση των εργαζομένων στο σχετικό ερώτημα της §6.2.3, αλλά αυτό δεν είναι κατ' ανάγκη ακριβές. Οι επιχειρήσεις απαντούν, έχοντας κατά νου τη βελτίωση των ικανοτήτων των εργαζομένων και την αύξηση της παραγωγικότητάς τους. Οι εργαζόμενοι καταθέτουν την άποψη ότι, ακόμη και αν βελτιώνεται η παραγωγικότητά τους μέσω των προγραμμάτων, αυτό δεν ισχυροποιεί τη θέση τους στην επιχείρηση.

6.4. Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης

6.4.1 Αποτύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

Η ΕΕ 2018 αποτύπωσε την γνώμη των επιχειρήσεων για προτεινόμενα αντικείμενα τα οποία θα έπρεπε να καλυφθούν από ένα νέο πρόγραμμα κατάρτισης. Τα προτεινόμενα αντικείμενα προέκυψαν από την πρόταση και σχεδιασμό προγράμματος κατάρτισης-Reskilling στην Κρήτη 2016, (Παραδοτέο 3.1). Η αποτύπωση της γνώμης τους έγινε με μια 5βάθμια κλίμακα Likert (1: Διαφωνώ απολύτως ότι χρειάζεται – 5: Συμφωνώ απολύτως) και τα αποτελέσματα καταγράφονται στο Γράφημα 51 που ακολουθεί.

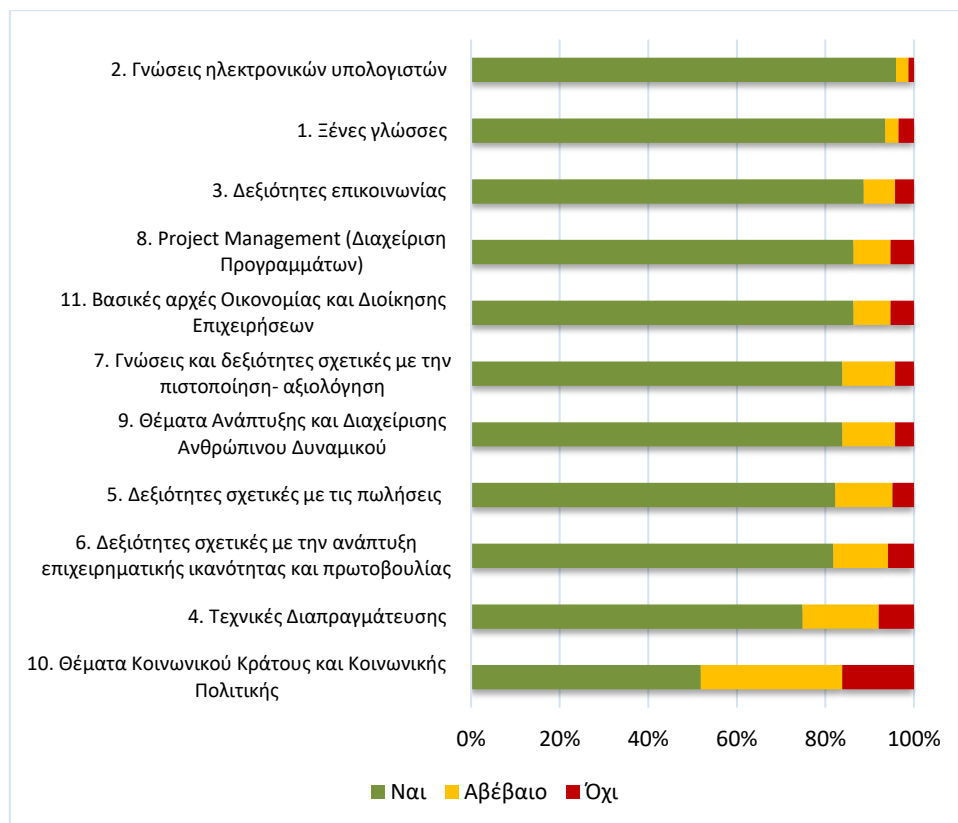


Γράφημα 51: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

Τα αποτελέσματα συμπίπτουν με την ΕΕ 2017. Οι δεξιότητες επικοινωνίας και οι δεξιότητες σχετικά με πωλήσεις βρίσκονται στην υψηλότερη προτίμηση, απόρροια του μεγέθους του κλάδου του εμπορίου στην Περιφέρεια Κρήτης. Το αντικείμενο που αντιμετωπίστηκε αρνητικά, όπως και στην ΕΕ 2016, ήταν τα Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής.

6.4.2 Διατύπωση γνώμης για νέα αντικείμενα κατάρτισης από το εργατικό δυναμικό

Στη συνέχεια, στο Γράφημα 52 παρουσιάζεται η γνώμη του εργατικού δυναμικού σχετικά με τα αντικείμενα μελλοντικών προγραμμάτων κατάρτισης. Τα αντικείμενα προέκυψαν από τις ποιοτικές και ποσοτικές έρευνες που προηγήθηκαν (Παραδοτέα 1.2, 1.3, 1.4 και 5.5), αλλά και από τα ευρήματα του Παραδοτέου 3.1.



Γράφημα 52: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

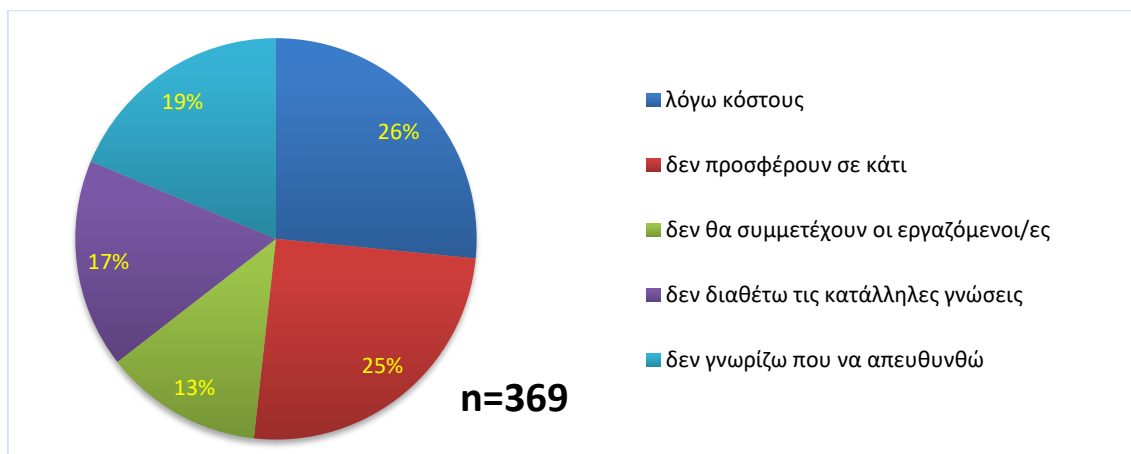
Όπως και στις ΕΑΔ 2016 και 2017, το μεγαλύτερο ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών και ακολουθούν οι ξένες γλώσσες και δεξιότητες επικοινωνίας. Μεγαλύτερη αδιαφορία καταγράφηκε για δεξιότητες σχετικά με θέματα του κοινωνικού κράτους και κοινωνικής πολιτικής.

6.4.3 Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις

Στην ΕΕ 2018 η καταγραφή των λόγων για τους οποίους οι επιχειρήσεις δεν προβαίνουν σε υλοποίηση προγραμμάτων κατάρτισης φαίνεται στο Γράφημα 53. Η εικόνα είναι διαφορετική από την καταγραφή της ΕΕ 2017. Οι δύο σοβαρότεροι λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης παραμένουν οι ίδιοι, αν και με μειωμένα ποσοστά: το κόστος (26% για το 2018 έναντι 33% για το 2017) ότι δεν προσφέρουν σε κάτι (25% για το 2018 έναντι 30% για το 2017).

Οι λόγοι ότι οι εργοδότες είτε δεν έχουν τις κατάλληλες γνώσεις, είτε δεν γνωρίζουν πού να απευθυνθούν, έχουν αυξηθεί σημαντικά. Το άθροισμά τους για το 2017 ήταν 21% ενώ για το 2018 είναι 36%, επισημαίνοντας **το πρόβλημα της ενημέρωσης και διάχυσης της πληροφορίας.**

Τέλος, η άποψη ότι δεν θα συμμετάσχουν οι εργαζόμενοι δεν αλλάζει σημαντικά (13% για το 2018 έναντι 16% για το 2017).



Γράφημα 53: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

7. Επίλογος

Η παρούσα Έκθεση συνέθεσε, μέσω δεικτών, τη συνολική εικόνα της αγοράς εργασίας στην Κρήτη, όπως αυτή προέκυψε μέσα από τα αποτελέσματα πρωτογενών ποσοτικών ερευνών στο ανθρώπινο δυναμικό και στις επιχειρήσεις κατά το 2018. Τα αποτελέσματα κατέδειξαν τόσο τις αλλαγές όσο και τις παγιωμένες καταστάσεις στην αγορά εργασίας της Κρήτης.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι - Πίνακες δεδομένων

ΦΥΛΟ	Παρατηρήσεις	ΕΑΔ_2018	ΕΙΕΑΔ
Άνδρας	598	55.7%	54.1%
Γυναίκα	476	44.3%	45.9%
Σύνολο	1074	100%	100%

Πίνακας 5: Αναλογία των δύο φύλων στο δείγμα σε σχέση με ΕΙΕΑΔ-ΕΛΣΤΑΤ - 01001

Ηλικιακή ομάδα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
18-24	86	8.0%
25-29	91	8.5%
30-34	92	8.6%
35-44	320	29.8%
45-54	308	28.7%
55-67	177	16.5%
ΣΥΝΟΛΟ	1074	100.0%

Πίνακας 6: Ποσοστά ηλικιακών ομάδων στο δείγμα ΕΑΔ - 01002

ΝΟΜΟΙ	Συχνότητα	Ποσοστό
ΧΑΝΙΩΝ	292	27.2%
ΡΕΘΥΜΝΟΥ	152	14.2%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	501	46.6%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	129	12.0%
ΣΥΝΟΛΟ	1074	100,0%

Πίνακας 7: Κατανομή του δείγματος ΕΑΔ ανά νομό – 001003

Οικογενειακή Κατάσταση	Παρατηρήσεις	Ποσοστά	Ποσοστά ΕΙΕΑΔ
Άγαμος/η	346	32.2%	33%
Έγγαμος/η	680	63.3%	62%
Διαζευγμένος/η - Χήρος/α	48	4.5%	6%
ΣΥΝΟΛΟ	1074	100.0%	100%

Πίνακας 8: Αποτύπωση οικογενειακής κατάστασης στο δείγμα ΕΑΔ – 001005

ΝΟΜΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ (%)	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ	ΕΡΕΥΝΑ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ ΜΙΣΘΩΤΟΙ (%)	ΕΡΓΑΝΗ_2017 - ΜΙΣΘΩΤΟΙ (%)	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ	ΕΡΕΥΝΑ ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ (%)	ΑΝΕΡΓΟΙ ΟΑΕΔ ΜΑΙ2017 (%)
ΧΑΝΙΩΝ	26.8%	111	25.5%	26.4%	19	20.2%	20.7%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	14.2%	65	14.9%	13.8%	12	12.8%	10.8%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	45.5%	209	48.0%	48.6%	55	58.5%	59.5%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	13.4%	50	11.5%	11.1%	8	8.5%	9.0%
ΣΥΝΟΛΟ	100.0%	435	100.0%	100.0%	94	100.0%	100.0%

Πίνακας 9: Κατανομή ενεργού εργατικού δυναμικού κατά νομό σε σχέση με συναφείς κατανομές κατά νομό – 001006:

Επίπεδο εκπαίδευσης	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Έως Απόφοιτος Δημοτικού	96	9.3%
Απόφοιτος 3τάξιας Μέσης Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Γυμνασίου]	106	10.3%
Απόφοιτος 6τάξιας Εκπαίδευσης [Απόφοιτος Λυκείου]	283	27.4%
Σπουδαστής μέσων σχολών	83	8.1%
Φοιτητής Α.Ε.Ι./ Τ.Ε.Ι.	34	3.3%
Απόφοιτος Τεχνολογικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης	116	11.3%
Απόφοιτος Α.Ε.Ι./Τ.Ε.Ι.	263	25.5%
Κάτοχος Μεταπτυχιακού/Διδακτορικού τίτλου	50	4.8%
ΣΥΝΟΛΟ	1031	100.0%

Πίνακας 10: Κατανομή δείγματος ΕΑΔ ανά επίπεδο εκπαίδευσης - 001008

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΟΣ	Μισθωτός	Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	9	0	8	1	18
Επαγγελματίες	53	49	39	1	142
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	40	9	6	1	56
Υπάλληλοι γραφείου	86	0	1	7	94
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	133	46	51	10	240
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	9	80	39	10	138
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	17	29	16	4	66
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμού	30	10	3	1	44
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες και μικροεπαγγελματίες	58	7	2	10	77
ΣΥΝΟΛΟ	435	230	165	45	875

Πίνακας 11: Πλήθος εργαζομένων δείγματος ΕΑΔ ανά κατηγορία επαγγελματιών- 01010

ΚΛΑΔΟΙ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ (ΚΑΔ)	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΕ	ΕΕ 2018	ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ 2017	ΕΡΓΑΝΗ 2016	Απόκλιση ΕΕ από ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ	Απόκλιση ΕΡΓΑΝΗ από ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	25	2.1%	1.6%	0.6%	0.6%	1.0%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	129	11.1%	10.7%	10.5%	0.4%	0.2%
ΣΤ. Κατασκευές	99	8.5%	9.8%	3.5%	-1.3%	6.3%
Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	405	34.8%	37.0%	32.3%	-2.2%	4.7%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	33	2.8%	3.6%	6.1%	-0.8%	-2.5%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	163	14.0%	14.5%	15.9%	-0.5%	-1.4%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	192	16.5%	14.9%	13.9%	1.6%	1.0%
Ο. Εκπαίδευση	22	1.9%	1.7%	3.9%	0.2%	-2.2%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	38	3.3%	0.6%	5.6%	2.7%	-5.0%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	59	5.1%	5.6%	7.7%	-0.6%	-2.1%
Σύνολο	1165	100.0%	100.0%	100.0%		

Πίνακας 12: Κατανομή επιχειρήσεων κατά κλάδο δραστηριότητας (ΚΑΔ) της ΕΕ (2018)συγκριτικά με ΕΙΕΑΔ/ΓΕΜΗ (2017) και με ΕΡΓΑΝΗ (2016) – 002001

ΝΟΜΟΣ	Αριθμός Παρατηρήσεων ΕΕ	ΕΕ 2018	ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ 2017	ΕΡΓΑΝΗ 2016	Απόκλιση ΕΕ από ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ	Απόκλιση ΕΡΓΑΝΗ από ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ
ΧΑΝΙΩΝ	303	26.0%	27.0%	28.6%	-1.0%	-1.6%
ΡΕΘΥΜΝΗΣ	153	13.1%	13.2%	14.5%	-0.1%	-1.3%
ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ	561	48.2%	47.6%	44.4%	0.5%	3.2%
ΛΑΣΙΘΙΟΥ	148	12.7%	12.1%	12.4%	0.6%	-0.3%
ΣΥΝΟΛΟ	1165	100.0%	100.0%	100.0%		

Πίνακας 13: Κατανομή επιχειρήσεων κατά νομό σύμφωνα με ΕΕ (2018) συγκριτικά με ΓΕΜΗ/ΕΙΕΑΔ (2017) και ΕΡΓΑΝΗ (2016) – 002002

Κατηγορίες επαγγελματιών	πλήρους	μερικής	εκ περιτροπής	πλήρους	μερικής	εκ περιτροπής
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	287	1	4	6%	0%	1%
Επαγγελματίες	163	73	47	3%	12%	12%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	386	47	16	8%	8%	4%
Υπάλληλοι γραφείου	818	64	13	17%	10%	3%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	1506	142	154	32%	23%	41%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	51	4	0	1%	1%	0%
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	358	45	47	8%	7%	12%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμο	249	34	8	5%	5%	2%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	922	214	90	19%	34%	24%
ΣΥΝΟΛΟ	4740	624	379	100%	100%	100%

Πίνακας 14: Κατανομή κατηγοριών επαγγελματιών στις επιχειρήσεις ΕΕ – 002004

Κατάσταση εργατικού δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	623	58.0%
ΟΧΙ ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ (ΟΥΤΕ ΕΠΟΧΙΚΑ)	252	23.5%
ΝΑΙ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΑΚΑ	199	18.5%
ΣΥΝΟΛΟ	1074	100.0%

Κατάσταση	Συχνότητες	ΕΛΣΤΑΤ ΜΑΙΟΣ2017	ΕΡΕΥΝΑ	ΕΛΣΤΑΤ ΜΑΙΟΣ2018
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	875.00	83.1%	81.5%	86.5%
ΜΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ	199.00	16.9%	18.5%	13.5%
ΣΥΝΟΛΟ	1074.00	100.0%	100.0%	100.00%

Πίνακας 15: Εργαζόμενοι και άνεργοι στην ΕΑΔ – Α01001

ΚΛΑΔΟΙ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	132	19	11	162
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	36	10	17	63
ΣΤ. Κατασκευές	30	10	11	51
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	133	33	49	215
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	38	14	8	60
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	59	120	47	226
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	102	14	21	137
Ο. Εκπαίδευση	34	16	11	61
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	31	3	8	42
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	28	13	13	54
ΣΥΝΟΛΟ	623	252	196	1071

Πίνακας 16: Εργασία και ανεργία ανά κλάδο δραστηριότητας – Α01003

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΣΥΝΟΛΟ
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	12	6	18
Επαγγελματίες	113	29	142
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	45	11	56
Υπάλληλοι γραφείου	57	37	94
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	146	94	240
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	123	15	138
Ειδικευμένοι τεχνίτες και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	55	11	66
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων και εξοπλισμο	34	10	44
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνακτές και μικροεπαγγελματίες	38	39	77
ΣΥΝΟΛΟ	623	252	875

Πίνακας 17: Εποχική εργασία ανά κατηγορία επαγγέλματος – Α01004

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67+	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	27	44	58	196	190	108	623
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	25	19	16	51	54	34	199
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	34	28	18	73	64	35	252
ΣΥΝΟΛΟ	86	91	92	320	308	174	1074

Πίνακας 18: Εργασία συνεχής, εποχική και ανεργία ανά ηλικιακή ομάδα – Α01005

	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΛΛΟΔΑΠΟΙ	ΑΛΒΑΝΙΑ	ΒΟΥΛΓΑΡΙΑ	ΡΟΥΜΑΝΙΑ	ΑΛΛΗ ΧΩΡΑ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	591	32	20	6	6	20	623
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	224	28	6	2	1	6	199
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	190	9	15	2	11	15	252
ΣΥΝΟΛΟ	1005	69	41	10	18	41	1074

Πίνακας 19: Εργασία, εποχική εργασία, ανεργία και ιθαγένεια – Α01007

Κλάδοι Επαγγελμάτων	Συχνότητα	Ποσοστό
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	94	8.8%
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	4	0.4%
ΣΤ. Κατασκευές	7	0.7%
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	14	1.3%
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	3	0.3%
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	24	2.2%
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρας	12	1.1%
Ο. Εκπαίδευση	12	1.1%
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	1	0.1%
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	22	2.0%
Μη διαθέσιμα	881	82.0%
ΣΥΝΟΛΟ	1074	100.0%

Πίνακας 20: Δευτερεύουσα Εργασία ανά κλάδο δραστηριότητας κύριας απασχόλησης –Α01010

Χρονικό διάστημα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Κάτω από 1 μήνα	5	2.50%
1-3 μήνες	9	4.60%
3-6 μήνες	19	9.60%
6-12 μήνες	36	18.30%
12-24 μήνες ευρώ	32	16.20%
Πάνω από 24 μήνες	96	48.70%
Σύνολο	197	100.0%

Πίνακας 21: Κατανομή ανέργων σε χρονικά διαστήματα ανεργίας – Α01014

	Κάτω από 1 μήνα	1-3 μήνες	3-6 μήνες	6-12 μήνες	12-24 μήνες ευρώ	Πάνω από 24 μήνες	ΣΥΝΟΛΟ
18-24	2	0	2	12	8	1	25
25-29	2	0	3	7	3	3	18
30-34	1	1	3	4	2	5	16
35-44	0	7	6	8	10	20	51
45-54	0	0	4	4	5	41	54
55-67	0	1	1	1	4	26	33
ΣΥΝΟΛΟ	5	9	19	36	32	96	197

Πίνακας 22: Χρονικά διαστήματα ανεργίας ανά ηλικιακή ομάδα – Α01015

	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	ΣΥΝΟΛΟ
Γυναίκα	219	133	124	476
Άνδρας	404	119	75	598
ΣΥΝΟΛΟ	623	252	199	1074

Πίνακας 23: Συνεχής/Εποχική Εργασία και ανεργία ανά φύλο - Α01018

Καθεστώς απασχόλησης	Συχνότητα	Ποσοστό
ΠΛΗΡΗΣ	319	74.0%
ΜΕΡΙΚΗ	82	19.0%
ΕΚ ΠΕΡΙΤΡΟΠΗΣ (ΟΧΙ ΣΤΑΘΕΡΟ ΩΡΑΡΙΟ)	30	7.0%
ΣΥΝΟΛΟ	431	100.0%

Πίνακας 24: Πλήρης, μερική και εκ περιτροπής εργασία – Α01021

Τύποι εργασίας	Συχνότητα	Ποσοστό
ΜΟΝΙΜΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΑΟΡΙΣΤΟΥ ΧΡΟΝΟΥ)	226	52.6%
ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΧΡΟΝΟΥ - ΟΡΙΣΜΕΝΟΥ ΕΡΓΟΥ	182	42.3%
ΑΔΗΛΩΤΗ ΕΡΓΑΣΙΑ (ΜΑΥΡΗ)	22	5.1%
ΣΥΝΟΛΟ	430	100.0%

Πίνακας 25: Εργασία αόριστου και ορισμένου χρόνου – Εργασία χωρίς πλαίσιο – Α01022

ΕΠΙΚΑΙΡΟΠΟΙΗΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ 2018

	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	Β, Γ, Δ, Ε. Ορυχεία/ Μεταποίηση/ Παροχή ρεύματος- φυσικού αερίου/ νερού	ΣΤ. Κατασκευές	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο - επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση	Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι, Κ, Λ, Μ, Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	Ο. Εκπαίδευση	Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	Ρ, Σ. Τέχνες, ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	Σύνολο
Ανώτερα διοικητικά και διευθυντικά στελέχη του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα	8	42	17	81	15	74	43	3	0	9	292
Πρόσωπα που ασκούν επιστημονικά, καλλιτεχνικά και συναφή επαγγέλματα	1	21	27	33	5	73	23	60	7	33	283
Τεχνολόγοι, τεχνικοί βοηθοί κτλ.	5	68	52	173	4	67	31	0	0	49	449
Υπάλληλοι γραφείου κτλ.	8	87	39	246	23	218	217	8	2	47	895
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	12	67	16	451	23	1130	53	5	6	39	1802
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι κτλ.	23	6	2	18	0	6	0	0	0	0	55
Ειδικευμένοι τεχνίτες	1	152	87	76	4	56	5	0	6	63	450
Χειριστές σταθερών βιομηχανικών εγκαταστάσεων, μηχανημάτων κτλ.	1	100	24	73	59	28	4	0	0	2	291
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρώνακτες κτλ.	24	235	35	266	40	552	18	0	0	56	1226
ΣΥΝΟΛΟ	83	778	299	1417	173	2204	394	76	21	298	5743

Πίνακας 26: Επαγγελματικές κατηγορίες ανά κλάδο δραστηριότητας- Α02001

	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	459	40,1%
Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	428	37,3%
Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	226	19,7%
Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	33	2,9%
ΣΥΝΟΛΟ	1146	100%

Πίνακας 27: Οικονομική κατάσταση των επιχειρήσεων – B02001

	Η επιχείρηση μπορεί να παράγει ΚΕΡΔΟΣ	Η επιχείρηση μπορεί να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι δύσκολο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	Η επιχείρηση είναι αδύνατο να αντεπεξέλθει στις υποχρεώσεις της	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	6	10	6	3	25
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	56	49	21	1	127
ΣΤ. Κατασκευές	30	34	28	7	99
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	125	180	79	11	395
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	14	10	7	1	32
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	91	40	29	2	162
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	83	65	36	4	188
Ο. Εκπαίδευση	5	11	3	2	21
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	20	11	6	1	38
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	29	18	11	1	59
ΣΥΝΟΛΟ	459	428	226	33	1146

Πίνακας 28: Οικονομική κατάσταση επιχειρήσεων ανά κλάδο δραστηριότητας – B02004

Κατηγορίες Εργατικού Δυναμικού	Συχνότητα	Ποσοστό
Μισθωτός	435	49.71%
Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	230	26.29%
Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	165	18.86%
Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	45	5.14%
ΣΥΝΟΛΟ	875	100.00%

Πίνακας 29: Αυτοαπασχολούμενοι/Ιδιοκτήτες επιχείρησης και εξαρτημένη εργασία – C01001

	Μισθωτός	Αυτοαπασχολούμενος χωρίς προσωπικό	Αυτοαπασχολούμενος με προσωπικό	Βοηθός σε οικογενειακή επιχείρηση	ΣΥΝΟΛΟ
18-24	52	0	0	9	61
25-29	50	13	3	6	72
30-34	45	14	12	5	76
35-44	150	66	41	12	269
45-54	107	76	64	7	254
55-67	30	61	43	6	140
67+ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΟ	1	0	2	0	3
ΣΥΝΟΛΟ	435	230	165	45	875

Πίνακας 30: Αυτοαπασχολούμενοι/Επιχειρηματίες και υπάλληλοι ανά κλάδο δραστηριότητας – C01002

Τύποι Επιχειρήσεων	Συχνότητα	Ποσοστό
Προσωπική/ατομική επιχείρηση	462	39,7%
Οικογενειακή επιχείρηση	148	12,7%
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	555	47,6%
ΣΥΝΟΛΟ	1165	100%

Πίνακας 31: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τον αριθμό εργαζομένων – C02001

	Μόνο εμένα (προσωπική/ατομική επιχείρηση)	Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία	11	4	10	25
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	31	25	73	129
ΣΤ. Κατασκευές	40	9	50	99
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	174	58	173	405
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	12	3	18	33
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	34	35	94	163
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	105	9	78	192
Ο. Εκπαίδευση	8	1	13	22
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας	29	1	8	38
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	18	3	38	59
ΣΥΝΟΛΟ	462	148	555	1165

Πίνακας 32: Τύποι επιχειρήσεων με βάση τους εργαζόμενους ανά κλάδο δραστηριότητας – C02002

Λόγοι	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
- Είμαι ικανοποιημένος και ασφαλής με την εργασία μου	286	49%
- Έχω προσωπική σχέση με το εργασιακό περιβάλλον	51	9%
- Δεν έχω τα κατάλληλα προσόντα/ δεξιότητες για κάτι καλύτερο	39	7%
- Λόγω ηλικίας	116	20%
- Δεν θεωρώ ότι υπάρχει καλύτερη εναλλακτική	88	15%
ΣΥΝΟΛΟ	494	100%

Πίνακας 33: Λόγοι μη διάθεσης αλλαγής αντικειμένου απασχόλησης – D01002

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ	Σύνολο
Επικοινωνία στη Ελληνική Γλώσσα	4	11	58	200	770	1043
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	231	146	280	237	146	1040
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	173	142	300	238	188	1041
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	76	98	266	351	237	1028
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	62	79	267	368	254	1030
Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας	13	23	127	358	508	1029
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	40	62	227	347	352	1028
Προσαρμοστικότητα	10	37	167	345	463	1022
Οργανωτική Ικανότητα	19	42	169	385	418	1033
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	11	29	195	488	311	1034

Πίνακας 34: Αυτοαξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του εργατικού δυναμικού – D01003

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	9	47	298	178	75	607
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	3	12	117	73	34	239
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	5	25	92	44	22	188
ΣΥΝΟΛΟ	17	84	507	295	131	1034

Πίνακας 35: Ικανοποίηση εργατικού δυναμικού με το επίπεδο γνώσεων και προσόντων του - D01004

	Καθόλου	Λίγο	Αρκετά	Πολύ	Πάρα Πολύ	ΣΥΝΟΛΟ
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΣΥΝΕΧΕΙΑ	12	36	190	218	150	606
ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ ΕΠΟΧΙΚΑ	6	12	72	90	60	240
ΔΕΝ ΕΡΓΑΖΟΜΑΙ	8	33	70	47	31	189
ΣΥΝΟΛΟ	26	81	332	355	241	1035

Πίνακας 36: Επάρκεια γνώσεων και δεξιοτήτων εργατικού δυναμικού για τις απαιτήσεις της αγοράς εργασίας - D01005

Επαγγελματικές κατηγορίες	Νέες Θέσεις	Ποσοστά
Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	8	1%
Επαγγελματίες	21	4%
Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	64	12%
Υπάλληλοι γραφείου	87	16%
Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	122	22%
Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	4	1%
Ειδικευμένοι τεχνίτες	59	11%
Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	25	5%
Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες	158	29%
ΣΥΝΟΛΟ	548	100%

Πίνακας 37: Νέες θέσεις στο ερχόμενο δμηνο ανά κατηγορία επαγγέλματος - D02005

	Ανώτερα διευθυντικά και διοικητικά στελέχη	Επαγγελματίες	Τεχνικοί και ασκούντες συναφή επαγγέλματα	Υπάλληλοι γραφείου	Απασχολούμενοι στην παροχή υπηρεσιών και πωλητές	Ειδικευμένοι γεωργοί, κτηνοτρόφοι, δασοκόμοι και αλιείς	Ειδικευμένοι τεχνίτες	Χειριστές βιομηχανικών εγκαταστάσεων και μηχανημάτων	Ανειδίκευτοι εργάτες, χειρωνάκτες	ΣΥΝΟΛΟ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	0	1	0	0	1	2	1	0	4	9
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	2	0	2	8	3	1	4	5	31	56
ΣΤ. Κατασκευές*	0	4	19	6	0	0	12	0	8	49
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	4	1	14	20	50	0	17	6	29	141
Η. Μεταφορά & αποθήκευση	0	0	0	0	0	0	0	9	10	19
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	2	2	13	21	50	0	19	1	56	164
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστηριότητες	0	10	3	23	4	0	5	1	5	51
Ο. Εκπαίδευση*	0	2	0	2	0	0	0	0	0	4
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	0	0	0	2	1	0	0	0	0	3
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*	0	1	13	5	13	1	1	3	15	52
ΣΥΝΟΛΟ	8	21	64	87	122	4	59	25	158	548

Πίνακας 38: Ζήτηση εργασίας κατηγοριών επαγγελματιών ανά κλάδο δραστηριότητας - D02006

	Καθόλου	Λίγο	Μέτρια	Πολύ	Πάρα πολύ
Επικοινωνία στη Γραμμική Γλώσσα	0.3%	0.3%	6.2%	20.7%	72.5%
Επικοινωνία σε Ξένες Γλώσσες	11.2%	11.7%	31.3%	26.3%	19.5%
Ψηφιακή Ικανότητα (Υπολογιστές)	9.6%	10.6%	22.2%	27.1%	30.4%
Πρωτοβουλία και επιχειρηματικότητα	8.3%	12.5%	26.4%	33.6%	19.2%
Διαχείριση Κρίσεων και Συγκρούσεων	6.9%	9.6%	28.2%	30.4%	24.9%
Ικανότητα Επικοινωνίας και συνεργασίας	1.4%	5.1%	16.2%	35.3%	42.0%
Προγραμματισμός και Διαχείριση Χρόνου	2.5%	8.0%	26.6%	35.6%	27.3%
Προσαρμοστικότητα	1.3%	4.9%	21.1%	40.7%	32.1%
Οργανωτική Ικανότητα	1.1%	6.8%	24.8%	40.2%	27.1%
Ικανότητα Επίλυσης Προβλημάτων	3.0%	7.0%	21.6%	38.5%	29.9%

Πίνακας 39: Αξιολόγηση των γνώσεων και δεξιοτήτων του προσωπικού των επιχειρήσεων - D02008:

Οικονομική Κατάσταση	Συχνότητα	Ποσοστό
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	89	9%
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	140	14%
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	179	17%
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	503	49%
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	112	11%
ΣΥΝΟΛΟ	1023	100.0%

Πίνακας 40: Οικονομική κατάσταση εργατικού δυναμικού - E01002

	18-24	25-29	30-34	35-44	45-54	55-67	ΣΥΝΟΛΟ
Είμαι χρεωμένος και δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	0	3	3	20	43	20	89
Δεν είμαι χρεωμένος αλλά δεν μπορώ να ανταπεξέλθω	9	12	4	31	36	48	140
Είμαι χρεωμένος αλλά μπορώ να ανταπεξέλθω	10	7	14	56	64	28	179
Ζω ικανοποιητικά αλλά δεν αποταμιεύω	51	49	55	169	128	49	501
Ζω ικανοποιητικά και μπορώ να αποταμιεύω	15	17	8	30	21	20	111
ΣΥΝΟΛΟ	85	88	84	306	292	165	1020

Πίνακας 41: : Οικονομική κατάσταση ανά ηλικιακή ομάδα –E01005

	Συχνότητα	Ποσοστό
Ναι	392	38.3%
Όχι	632	61.7%
Σύνολο	1024	100,0%

Πίνακας 42: Παρακολούθηση εκπαίδευσης/κατάρτισης – F01002

Υπολογιστές/Πληροφορική	95	18%
Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	59	11%
Management/λογιστικά/οικονομικά/επιχειρηματικότητα	71	13%
Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσισγνωσία)	48	9%
Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	59	11%
Τουρισμός/ξενοδοχειακά	49	9%
Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	75	14%
Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	32	6%
Εκπαίδευση/Ψυχολογία	25	5%

Πίνακας 43: Αντικείμενα σεμιναρίων που παρακολούθησαν οι ερωτώμενοι-F01003

ΝΑΙ	92	24%
ΟΧΙ	292	76%
ΣΥΝΟΛΟ	384	100%

Πίνακας 44: Παρακολούθηση προγραμμάτων κατάρτισης με πρωτοβουλία του εργοδότη – F01004

Αντικείμενα	Ναι	Αβέβαιο	Όχι	ΣΥΝΟΛΑ
1. Ξένες γλώσσες	374	12	14	400
2. Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	383	11	5	399
3. Δεξιότητες επικοινωνίας	352	28	17	397
4. Τεχνικές Διαπραγμάτευσης	292	67	31	390
5. Δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις	323	51	19	393
6. Δεξιότητες σχετικές με την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και πρωτοβουλίας	323	49	23	395
7. Γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση	332	47	17	396
8. Project Management (Διαχείριση Προγραμμάτων)	342	33	21	396
9. Θέματα Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	332	47	17	396
10. Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής	205	126	64	395
11. Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων	342	33	21	396

Πίνακας 45: Γνώμη εργατικού δυναμικού για μελλοντικά προγράμματα κατάρτισης – F01015

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	Σύνολο
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	2	2	4
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού*	13	12	25
ΣΤ. Κατασκευές*	11	11	22
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	33	27	60
Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	3	3	6
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	25	16	41
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	27	8	35
Ο. Εκπαίδευση*	4	0	4
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	2	0	2
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*	7	10	17
ΣΥΝΟΛΟ	127	89	216

Πίνακας 46: Επίδραση εκπαίδευσης/κατάρτισης στην επιλογή νέων εργαζόμενων ανά κλάδο δραστηριότητας – F02002

ΚΛΑΔΟΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΑ
Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	3	11	14
Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	31	59	90
ΣΤ. Κατασκευές	11	43	54
Ζ. Χονδρικό-λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	63	156	219
Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	4	15	19
Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	40	78	118
Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δραστ.	27	58	85
Ο. Εκπαίδευση*	5	7	12
Π. Δραστηριότητες ανθρώπινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	2	7	9
Ρ,Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών	15	24	39
ΣΥΝΟΛΟ	201	458	659

Πίνακας 47: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση ανά κλάδο δραστηριότητας – F02003

	Ναι	Όχι	ΣΥΝΟΛΟ	Ναι (%)	Όχι (%)
Εμένα και τα μέλη της οικογένειάς μου (οικογενειακή επιχείρηση)	28	108	136	21%	79%
Έναν ή περισσότερους εργαζόμενους	173	350	523	33%	67%
ΣΥΝΟΛΟ	201	458	659	31%	69%

Πίνακας 48: Παρεχόμενη εκπαίδευση/κατάρτιση εργαζομένων από την επιχείρηση - F02004

	Συχνότητα	Ποσοστό
Τουλάχιστον 1 φορά ανά έτος	135	67%
Τουλάχιστον 1 φορά στα 3 έτη	30	15%
3 έτη και πάνω	5	2%
Μόνο κατά την πρόσληψη	31	15%
ΣΥΝΟΛΟ	201	100%

Πίνακας 49: Συχνότητα κατάρτισης εργαζομένων από τις επιχειρήσεις – F02005

Αντικείμενα	Παρατηρήσεις	Ποσοστό
1. Υπολογιστές/Πληροφορική	50	15%
2. Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	9	3%
3. Management / λογιστικά / οικονομικά / επιχειρηματικότητα	32	10%
4. Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσισγνωσία)	47	14%
5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	57	17%
6. Τουρισμός/ξενοδοχειακά	25	7%
7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	58	17%
8. Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	19	6%
9. Εκπαίδευση/Ψυχολογία	17	5%
10. Άλλο	20	6%
ΣΥΝΟΛΟ	334	100%

Πίνακας 50: Γνωστικό Αντικείμενο παρεχόμενης κατάρτισης – F02006

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	Α. Γεωργία, δασοκομία & αλιεία*	Β,Γ,Δ,Ε. Ορυχεία/Μεταποίηση/Παροχή ρεύματος-φυσικού αερίου/νερού	ΣΤ. Κατασκευές*	Ζ. Χονδρικό-Λιανικό εμπόριο-επισκευή οχημάτων & μοτοσυκλετών	Η. Μεταφορά & αποθήκευση*	Θ. Υπηρεσίες παροχής καταλύματος & υπηρεσίες εστίασης	Ι,Κ,Λ,Μ,Ν. Επαγγελματικές, Διοικητικές, Επιστημονικές κ άλλες δρασ	Ο. Εκπαίδευση*	Π. Δραστηριότητες ανθράκινης υγείας & κοινωνικής μέριμνας*	Ρ.Σ. Τέχνες, Ψυχαγωγία/Άλλες δραστηριότητες παροχής υπηρεσιών*
1. Υπολογιστές/Πληροφορική	0	8	1	16	2	4	12	2	0	5
2. Αγροκτηνοτροφικά/μελισσοκομία	1	2	1	1	0	1	0	0	0	1
3. Management/λογιστικά/οικονομικά/επιχειρηματικότητα	1	2	2	5	2	8	9	0	0	3
4. Τρόφιμα (εστίαση/σίτιση/τυποποίηση/γευσισγνωσία)	1	7	1	10	0	16	1	0	0	1
5. Marketing/πωλήσεις/εξυπηρέτηση πελατών/επικοινωνία	0	5	1	24	2	10	10	0	0	3
6. Τουρισμός/ξενοδοχειακά	0	1	0	1	0	20	3	0	0	0
7. Τεχνικά/ασφάλεια στην εργασία	1	11	8	15	0	6	6	0	0	3
8. Ξένες γλώσσες/Ελληνική γλώσσα	0	1	1	1	0	8	2	2	1	0
9. Εκπαίδευση/Ψυχολογία	0	3	1	4	0	0	0	4	1	4

Πίνακας 51: Γνωστικό Αντικείμενο κατάρτισης ανά κλάδο δραστηριότητας – F02007

ΛΟΓΟΙ	Παρατηρήσεις	Ποσοστά
- λόγω κόστους	98	26.6%
- δεν προσφέρουν σε κάτι	93	25.2%
- δεν θα συμμετέχουν οι εργαζόμενοι/ες	47	12.7%
- δεν διαθέτω τις κατάλληλες γνώσεις	62	16.8%
- δεν γνωρίζω που να απευθυνθώ	69	18.7%
ΣΥΝΟΛΟ	369	100.0%

Πίνακας 52: Λόγοι μη υλοποίησης προγραμμάτων κατάρτισης από τις επιχειρήσεις – F02012

ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΑ	Διαφωνώ απόλυτα	Μάλλον διαφωνώ	Ούτε συμφωνώ, ούτε διαφωνώ	Μάλλον συμφωνώ	Συμφωνώ απόλυτα	ΣΥΝΟΛΟ
1. Ξένες γλώσσες	46	38	58	45	128	315
2. Γνώσεις ηλεκτρονικών υπολογιστών	37	33	56	49	136	311
3. Δεξιότητες επικοινωνίας	20	17	46	87	131	301
4. Τεχνικές Διαπραγμάτευσης	28	26	64	65	105	288
5. Δεξιότητες σχετικές με τις πωλήσεις	30	26	43	59	126	284
6. Δεξιότητες σχετικές με την ανάπτυξη επιχειρηματικής ικανότητας και πρωτοβουλίας	31	22	59	78	89	279
7. Γνώσεις και δεξιότητες σχετικές με την πιστοποίηση- αξιολόγηση	40	25	69	61	82	277
8. Project Management (Διαχείριση Προγραμμάτων)	49	36	61	43	72	261
9. Θέματα Ανάπτυξης και Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	44	37	65	53	71	270
10. Θέματα Κοινωνικού Κράτους και Κοινωνικής Πολιτικής	65	41	66	27	39	238
11. Βασικές αρχές Οικονομίας και Διοίκησης Επιχειρήσεων	36	42	55	58	67	258

Πίνακας 53: Διατύπωση γνώμης επιχειρήσεων για αντικείμενα κατάρτισης – F02013

ΠΑΡΑΤΗΜΑ II – Ερωτηματολόγια

Τα ερωτηματολόγια επισυνάπτονται σε ξεχωριστά αρχεία pdf.